

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Šesti dan rada
10. oktobar 2018. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Prve sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 59 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 86 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju narodni poslanici Duško Tarbuk i Stefana Miladinović.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE (nastavak pretresa u pojedinostima).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da je povodom pretresa u pojedinostima 1. tačke dnevnog reda, Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, pozvan da sednici prisustvuje Goran Trivan, ministar zaštite životne sredine, sa saradnicima.

Gospodine Ševarliću, po kom osnovu? Po Poslovniku?

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Hvala lepo.

Iako juče nije bio petak, Srbiju je zadesio crni utorak. Nezavisno od nepažnje učesnika u saobraćaju, broj žrtava je izuzetno veliki i mislim da bi, u skladu sa članom 107 – dostojanstvo Narodne skupštine, bio red da odamo minutom ćutanja počast i pomen poginulima u tom saobraćajnoj nesreći.

Pored grešaka vozača, odgovornost za ovakvu nesreću sigurno snosi i onaj ko gazduje tim auto-putem, jer u vreme digitalizacije i pokrivenosti kamerama bilo je mogućnosti da se elektronski na auto-putevima skrene pažnja vozačima da moraju da smanje brzinu sa 130 na znatno manju. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Ševarliću, mi svakako saučestvujemo sa porodicama nastradalih u ovom saobraćajnom udesu... Mada to nije običaj u radu Narodne skupštine, više zbog saučešća porodicama, a i u želji da skrenemo pažnju vozačima da pažljivije upravljaju svojim vozilima jer moraju da vode računa i o svojim životima i o životima drugih učesnika u saobraćaju, usvojiću vaš predlog.

Molim narodne poslanike da minutom ćutanja odamo poštu i, na neki način, damo saučešće porodicama nastradalih.

Nastavljamo sa daljim radom.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Dragana Kostić.

Koleginice Kostić, izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, narodni poslanici, građani Srbije, podnela sam amandman s posebnim osvrtom na ekspanziju ekološkog obrazovanja. Ovo obrazovanje svoje smernice je dobilo još 1993. godine preko organizacije *UNEP*, koja radi pri organizaciji UN. One se ogledaju u tome da svako ekološko obrazovanje mora da obuhvati sve stepene obrazovanja, počev od predškolskog pa do univerzitetskog, i da ima permanentni karakter. Treba ga uneti u sve oblike nastave u školi, u mnoge aktivnosti van škole i u učeničke organizacije. Mora da se nastavi kroz stručno osposobljavanje radnika na pojedinim radnim mestima. Mora ga biti u svim nastavnim predmetima gde je to moguće jer omogućava integrativni pristup procesu obrazovanja i vaspitanja.

Nastavni sadržaj treba da obuhvata problematiku celovito, uz naglašavanje istorijskog ili razvojnog pristupa. Od izuzetne je važnosti da se shvate čovekove destruktivne moći, ograničenost prirodnih resursa i steknu saznanja o konkretnim posledicama koje čovek svojim delovanjem izaziva u regionalnim i planetarnim razmerama. U osnovi ovog obrazovanja nalaze se principi i vrednosti koje se odnose na životne resurse.

Ovo su obaveze koje su proistekle potpisivanjem međunarodnih dokumenata u Riju 1992. godine, Johanezburgu 2002. godine, kao i na osnovu zajedničkih izjava ministara za zaštitu životne sredine i prosvete na konferenciji u Kijevu 2003. godine i na Šestoj ministarskoj konferenciji pod nazivom „Životna sredina za Evropu“, koja je održana u Beogradu 2007. godine.

Veoma je važno da se koncept održivog razvoja integriše u nastavu i u vannastavne aktivnosti i celokupni rad i život škole, ali i van škole. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem, kolegice Kostić.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik primarius dr Milovan Krivokapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Izvolite.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege, na član 1. ovog zakona podneo sam amandman 1, kojim se dodaje stav 2.

Pred nama su izmene i dopune Zakona o zaštiti životne sredine koje treba da reše razlike koje postoje između važećeg Zakona o zaštiti životne sredine i međunarodnih obaveza koje proističu iz procesa pristupanja EU, u smislu ispunjavanja uslova za korišćenje sredstava IPARD fondova i kofinansiranja projekata iz sredstava Zelenog fonda za projekte koji se finansiraju iz EU pretpristupnih fondova.

Pre svega moram da kažem da izmenom i dopunom Zakona o životnoj sredini stvaramo pravni okvir za sistemsko povezivanje različitih pitanja od značaja za ostvarivanje ciljeva politike u oblasti životne sredine.

Zaštita životne sredine podrazumeva predviđanje svih negativnih pojava izazvanih bilo kojom ljudskom akcijom, intervencijom, odnosno promenom u sredini, u cilju sprečavanja uzroka degradacije, zagađivanja ili uništavanja životne sredine i prekomernog trošenja resursa i prostora. Naglašavam da se pod zaštitom životne sredine podrazumeva i preduzimanje niza mera, pre svega zakonskih, pa onda i tehničkih i tehnoloških, koje na najbolji način mogu da spreče uzroke i ublaže ili otklone eventualne negativne posledice.

Članom 1. izvršene su izmene i dopune u smislu dodatnog definisanja korišćenja sredstava Zelenog fonda Republike Srbije, odnosno da se bez sprovođenja javnog konkursa, pored finansiranja interventnih mera u vanrednim okolnostima zagađivanja životne sredine, rekultivacije i sanacije zagađenog prostora, može vršiti i sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz pretpristupne pomoći EU, međunarodne razvojne pomoći i drugih finansijskih izvora, koji zahtevaju sufinansiranje. Dakle, na ovaj način se obezbeđuje da se projekti iz IPARD fondova sufinansiraju prema utvrđenoj metodologiji za te projekte.

Zaštita životne sredine je obaveza svih zemalja, odnosno pojedinaca, jer utiče na zdravlje, a zajedno sa socijalnim uslovima predstavlja osnovu za očuvanje ljudske egzistencije i zdraviji razvoj društva. Ne smemo da

zanemarimo činjenicu da investiranje u oblast zaštite životne sredine, pored toga što štiti životnu sredinu i omogućava prilagođavanje klimatskim promenama, otvara i nova radna mesta i povećava godišnji obrt npr. u reciklažnoj industriji.

Konačno, da bismo osigurali dugoročno postojanje društva i njegovog okruženja, moramo da ispoštujemo koncept održivog razvoja, a to predstavlja novu strategiju društvenog razvoja. Tačnije, održivi razvoj predstavlja integralni ekonomski, tehnološki, socijalni i kulturni razvoj usklađen sa potrebama zaštite i unapređenja životne sredine, koji omogućava sadašnjim i budućim generacijama zadovoljavanje njihovih potreba i poboljšanje kvaliteta života. To je ono što nam je veoma bitno jer ova vlada i predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić rade i bore se, pre svega, za budućnost svoga naroda. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Krivokapiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik mr Igor Bečić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Radoslav Jović.

Izvolite.

RADOSLAV JOVIĆ: Dame i gospodo, kada je Zakon o zaštiti životne sredine u pitanju, naravno da zasluhuje posebnu pažnju. Zašto? Zato što je u direktnoj korelaciji i proporciji sa zdravljem ljudi, životinja i biljnog sveta. Svakako treba podržati sve ono što ide u pravcu toga da Srbija zaista bude jedna čista i lepa zemlja. Kad putujemo i kad smo u prilici da iz aviona pogledamo malo našu zemlju, vidimo kolika je to lepota i koliku je lepotu i bogatstvo Bog dao na raspolaganje građanima ove zemlje i našem narodu.

Čini mi se da je problem komunalnog otpada u ovom trenutku jedan od najtežih. Zašto? Zato što nemamo razrađen sistem odgovornosti, nemamo dovoljno razrađen sistem nagrade i kazne za činjenje i nečinjenje. Mislim da taj problem možemo vrlo lako da rešimo. Posebno apostrofiram problem na seoskom području. U gradovima smo kako-tako rešili taj problem kako odlagati komunalni otpad. Nažalost, ljudi koji žive u ruralnom području nemaju definisano gde mogu da odlažu svoj otpad, a imaju iste potrebe i troše iste materije, upotrebljavaju sve ono što koriste ljudi koji žive u gradskim sredinama. Da bismo uveli sistem kazne i nagrade i na tom području Republike Srbije, moramo tim ljudima, kao država i kao lokalna zajednica, da definišemo gde mogu i gde moraju da odlažu svoj otpad koji svakodnevno stvaraju kao i svi ostali. Zato smatram da u narednom periodu moramo apostrofirati upravo taj problem i, gospodine ministre, mislim da vi imate i snage i volje da radite na tom problemu da bismo Srbiju očistili.

Godine 2004, kao predsjednik Opštine Kraljevo, angažovao sam sve živo da očistimo divlje deponije. Nažalost, posle šest meseci su na istom mestu bile. Tada sam shvatio da taj problem možemo rešiti jedino tako da u saradnji sa lokalnim zajednicama definišemo mesta koja će, naravno, biti urađena po određenim ekološkim standardima i pravilima; mogu to biti i protočne deponije, koje bi se punile godinu dana pa se praznile itd. Znači, postoji više rešenja, kako su mi još tad rekli ljudi koji se bave ekologijom. Na taj način ćemo i ljudima koji žive na seoskom području omogućiti da na adekvatan i korektan način odlažu svoj komunalni otpad.

Kada ljudima definišemo gde će i kako da odlažu svoj otpad, tada imamo moralno pravo, kao država, da i zakone koji se tiču krivičnog i prekršajnog gonjenja pooštrimo do maksimuma. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Joviću.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Dame i gospodo uvaženi poslanici, dozvolite mi da, mimo uobičajenog, ovog puta iskoristim priliku, imajući u vidu šta je narodni poslanik rekao, da ste upravo rekli ono što naizgled za većinu ljudi nije razumljivo, a to je zašto je Srbija u ovoj meri zagađena divljim deponijama. Da ne verujete, problem je zapravo u tome što u našim seoskim domaćinstvima i seoskim atarima naši seljaci nemaju gde da odlože svoj otpad.

Ako se zapitate kako tog otpada nije bilo unazad pre četrdeset, pedeset i više godina, odgovor je prilično jednostavan – do pre nekoliko desetina godina u našoj zemlji, koja se drugačije zvala, nije se u toj meri pojavljivao plastični otpad i sve ono što je vezano za njega, dakle gotovo nerazgradiv. Uglavnom je to bio u seoskim domaćinstvima biorazgradiv otpad, koji, i kada ga bace gde god žele, u nekom kratkom roku nestane. Pojavom plastike, PET ambalaže i drugih materija koje su zapravo otpad, koje se ne razgrađuju, mi smo počeli da budemo prljava i zapuštena zemlja, što zapravo nikada nismo bili.

Ključ je upravo u onome što ste vi rekli. Kada naša komunalna preduzeća budu imala ekonomske snage... Nije više problem u tome da li naši ljudi u Kraljevu ili negde drugde, koje često posećujem, ne znaju šta treba da rade, nego nemaju dovoljno novca da to urade. Nemaju dovoljno kamiona da sakupe to smeće. Makar jedan kontejner, kanta ili posuda, kako mi to kažemo, od jednog kubika, za jedno domaćinstvo, uz frekventno odnošenje, sasvim je dovoljna da bi Srbija bila čista.

Mi smo nedavno kaznili jednu osobu koja je u Rasinu bacila dve-tri kese nekog komunalnog otpada zato što to ne sme više da se radi, ali ja istovremeno kažem da mi moramo da obezbedimo, kao država i lokalna samouprava, mogućnost tim ljudima da to odlože tamo gde treba. Rešenje je u tome da se

ustrojenja regionalne deponije čiji će operateri imati interes da svaki kilogram otpada uđe i da od toga naprave novac. Hvala vam na tome što ste to primetili.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Stanislava Janošević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodna poslanica Stanislava Janošević.

Izvolite.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, kao što je dobro poznato, radimo na usvajanju Zakona o zaštiti životne sredine – veoma kompleksna oblast, pre svega multidisciplinarna, jer se odnosi na zdravlje ljudi kao i na razvoj biljnog i životinjskog sveta, kompletnu zaštitu flore i faune.

Socijalni uslovi svakako su bitan faktor koji utiče na primenu ovog zakona jer je neophodno da u kontinuitetu apelujemo na građane kako ne bi postojali pojedinci koji će stalno zagađivati sredinu, odnosno neće voditi računa ni o recikliranju, ni o otpadnim materijalima, niti o izduvnim gasovima. Prosto, doći ćemo u situaciju, kada bude ovako dobar zakon na dnevnom redu, i mi ćemo ga naravno usvojiti iz tih razloga, jer će doprineti pozitivnim efektima njegove primene, da ćemo i dalje imati pojedince koji neće voditi računa o otpadnim vodama, otpadnim gasovima, divljim deponijama. Onda, što bi se narodski reklo, džabe smo krečili.

Možemo uticati ne samo na taj način što ćemo apelovati konstantno, mnoge od mojih kolega su rekle da je neophodno da se to uvede i u osnovno obrazovanje dece, sa čim se apsolutno slažem, međutim, ono što je od bitnog značaja jeste da utičemo i na očuvanje autohtonih vrsta. Neophodno je sačuvati domaće goveče, domaću ovcu, kao i ptice naravno, ali ono što je presudno, što čini jednu vrstu, jeste skup, tj. rod životinja koje su sličnih morfoloških ili fizioloških karakteristika, sa ovog podneblja. Svakako da bismo se ponosili da i dalje postoji buša ili slične vrste.

Ono što moram da navedem jeste, da bismo sačuvali primenu ovog zakona i ono što će nam omogućiti članstvo u EU, svakako da jeste korišćenje Zelenog fonda, o čemu su isto govorile kolege, ali i IPARD fondova, kako bismo doprineli zaštiti životne sredine i očuvanju naše zajednice. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Janošević.

Po amandmanu, narodni poslanik Dragan Šormaz.

Izvolite.

DRAGAN ŠORMAZ: Želim samo da podržim amandman koleginice, smatram da treba da bude usvojen, i da dodam argumentaciji koju je ona govorila da mi zaista moramo da učinimo mnogo više nego što sada činimo za

zaštitu životne sredine, pre svega za staništa životinja o kojima je koleginica govorila, a to su naše vrste koje tu žive i navikle su na područja na kojima žive.

Mi imamo različitu situaciju u Srbiji: imamo delove Srbije odakle se narod iseljava, odlazi, svi o tome govorimo po raznim temama, i određeni prostori Srbije se prazne. Recimo, istočna Srbija, uglavnom ruralna područja, planinska područja itd. Tu se šume, verovali ili ne, čak šire u određenim područjima i imamo poboljšanje uslova životne sredine ili staništa za životinje koje tu žive. Međutim, imamo područja na kojima našim činjenjem, znači činjenjem ljudi, civilizacijom, razvojem, urbanizmom, pa i privredom, pravimo probleme i smanjujemo staništa za životinje.

Verovali ili ne, zec je u Vojvodini skoro potpuno nestao, srneća divljač u Vojvodini ima ogromne probleme. Pričamo o pticama, ja vam kažem da je jarebica, kao naša ptica... Fazan nije naša ptica, on je donet iz centralne Azije. Jarebica, kao naša ptica, nestala je skroz do Aleksinca; tek od Aleksinca pa dole prema jugu, pre svega zbog načina na koji se radi poljoprivredna proizvodnja, jarebica je sačuvana. U ostalom delu... U Vojvodini je više uopšte nema.

Vojvodina je pretvorena u tepsiju. Svega šest koma nešto posto, ministar će me ispraviti, ali mislim da manje od 7% šuma trenutno imamo u Vojvodini. Pričali smo o vetrozaštitnim pojasevima. To je druga stvar, i oni su nam potrebni, međutim, mi nemamo više šuma. Znači, u Vojvodini se sve... A znamo, govorimo i o problemu uzurpatora, koji obrađuju i ono gde ne bi smeli da uđu sa poljoprivrednim mašinama. Imali smo problem u poplavama 2014. godine da niko nije mogao da priđe do obaloutvrda zato što su bile duboke oranice i na mestima gde im nije bilo mesto. Imali smo i tu vrstu problema 2014. godine kad su bile velike poplave.

Mi moramo da promenimo staništa. Nije sve u profitu, nije sve u dinaru. Ako pričamo o životnoj sredini, moramo da znamo da u jednom delu moramo i da se odrekemo, ili oni koji obrađuju zemlju u Vojvodini moraju da se odreknu u jednom delu, ali zaista malom delu, velikog profita. I to im neće pasti teško, onima koji to rade. Svugde u svetu se to radi, naročito u Evropi, u EU, gde stremimo da idemo.

Znači, potrebno je da donesemo, ministre, ja mislim da je vaše ministarstvo to dosad... Mi smo ovde u Skupštini govorili, pravili smo na tu temu i javnu raspravu u ranijem periodu, i dok je gospodin Blažić bio predsednik Odbora za zaštitu životne sredine ovde. On je sad kod vas državni sekretar, on zna o čemu govorimo ovde, i mnogi isto znaju o čemu govorimo.

Mi moramo da napravimo zakonsku obavezu za pošumljavanje, zakonsku obavezu za pravljenje remiza, da bismo spasli sitnu divljač o kojoj sam govorio malopre, i ptice i zečeve. Ja sam doneo jedan projekat iz Brisela, doneću ga kod vas, koji se radi u Nemačkoj, Belgiji, Engleskoj, gde se, na 500 hektara, za 20 hektara vlasnicima, farmerima, seljacima ili onima koji obrađuju

zemlju pomaže da rade te stvari, da rade staništa za životinje koje žive na tom području, naročito za sitnu divljač, ali to će biti spas za sve. To je jedini način. Jedini način je da odredimo deo koji mora – mora, čak i na obradivoj površini – da bude zaštićen od obrađivanja. Drugačije nećemo ovo zaustaviti i nećemo imati...

Ko se vozi kolima, i time ću završiti, od Beograda do Budimpešte ili od Beograda do Zagreba, može da vidi razliku, čisto, očima svojim može da vidi razliku kako je kad se vozi kroz Vojvodinu, a kako je kada se vozi kroz Slavoniju ili Mađarsku. Tamo ćete videti i šume, i močvare, i žbunje i ovo što mi lovci zovemo remize. Kod nas to nećete videti nigde; čisto, ravno. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem se.

Reč ima ministar Goran Trivan.

GORAN TRIVAN: Gospodo poslanici, evo teme koja je suština životne sredine ne samo u smislu ublažavanja klimatskih promena nego i priče o onome što su kolege i kolegice pričale o biodiverzitetu. Bez šuma i bez pošumljavanja nema priče o zaštiti životne sredine i nema priče o zaštiti biodiverziteta.

Vojvodina je, u pravu ste, negde ispod 7% pošumljena. Mi imamo specijalno telo koje smo napravili zajedno sa vojvođanskom vladom da bi se bavilo svim pitanjima ekologije.

Ono što je važno da znate, to je da je, podsećanja radi, Beograd u proteklih nekoliko godina pošumio preko sedamsto hektara površina. Dakle, može se. Mi ćemo ove godine na konkursu koji upravo sprovodimo potrošiti, odnosno investirati preko četrdeset miliona dinara u pošumljavanje, vezano za predele što se tiče i ove stvari.

Ovo je samo pripremna godina kako bismo lokalne samouprave i ostale ubedili da treba da razmišljaju i da budu spremni sledeće godine. Mi ćemo sledeće godine mnogo više para ulagati u pošumljavanje. Sve organizacije koje spominjete biće nam vrlo važni saveznici u tome da svuda, makar za početak na površinama koje su javne, ne moramo da idemo još uvek u privatne... Samo kad bismo to pošumili, mislim da bi Vojvodina bila značajno pošumljenija nego što jeste. Ovo je početak nečega što će, mislim, za nekoliko godina početi da daje ozbiljne rezultate. To što vi pokrećete jeste tema za koju ja mislim da Srbija od nje zavisi a da toga još, izgleda, nije svesna. Hvala puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem se.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik dr Dragana Barišić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Dragana Barišić.

Izvolite.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, podnela sam amandman na 1. član ovog zakona s ciljem da se podstakne

sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na razvoj biološkog diverziteta.

S obzirom na to da dolazim iz Kruševca, želela bih da istaknem da Grad Kruševac vodi računa o zaštiti i kvalitetu životne sredine i, naravno, radi na očuvanju. Naime, pre tačno godinu dana podignut je kamen temeljac i počelo se sa izgradnjom postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, što je zaista jako bitno. Evo, već nekoliko dana ovde smo raspravljali koliko je bitno očuvanje naše životne sredine i ostavljanje zdrave životne sredine našim pokolenjima. Ova investicija vredna preko 14.000.000 dinara dovešće grad Kruševac među najrazvijenije kada je ova oblast u pitanju. I, evo, uveliko se radi.

A da je Vlada Republike Srbije rešena da zajedničkim merama čuva našu životnu sredinu dokaz je i to da ste na otvaranju te fabrike bili upravo vi, zajedno sa ministarkom Zoranom Mihajlović. Inače, građani Kruševca i okolnih mesta najveću zahvalnost za ostvarenje ovog projekta duguju gospodinu Aleksandru Vučiću i gospodinu Bratislavu Gašiću, jer su oni podstakli realizaciju ovog projekta.

U danu za glasanje podržaćemo ove dobre zakone.

Vama predlažem da nastavite ovim tempom i da zajedno čuvamo i ostavimo našoj deci zdravu životnu sredinu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Blaža Knežević.

Izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, zaštita životne sredine predstavlja jedan od najvažnijih segmenata za zdrav način života u Srbiji. Izmenama i dopunama ovog zakona treba rešiti razlike koje postoje između Zakona i međunarodnih obaveza, koje treba uskladiti.

Naravno da u raspravi o ovom zakonu nisu izostali napadi ovih prepametnih iz tzv. Saveza za Srbiju, čiji novopečeni predstavnici ovde u Skupštini na svojim biračkim mestima ne vrede dva-tri glasa.

Inače, ovih dana u Šapcu smo imali primer prave ekološke bombe. Dok gradonačelnik Šapca Nebojša Zelenović zajedno sa svojim specijalnim savetnikom Dušanom Petrovićem kuje plan kako da 6. novembra u Strazburu po ko zna koji put omalovaže i blate svoju zemlju u pokušaju da zaštite svoje grehove, naravno, vodeći računa da njihov put ne ide preko Sremske Mitrovice i Požarevca, dotle je u Šapcu u naselje Kasarske livade danima donošen najgori otpad. On je bukvalno prosipan u dvorište firme „Mašinokop“, gde se Javno komunalno preduzeće „Stari grad“ nalazi u zakupu jer je njihovo zemljište Gradska uprava prodala za oko milion evra i poslala sopstveno javno

komunalno preduzeće u podstanare. U dvorištu se, u zavisnosti od situacije, nalazilo u proseku oko 50 tona smeća, i to u gradskoj zoni, u jednom velikom naselju! Taj otpad je vremenom postao stecište okupljanja velikog broja pacova i zmija. Da bih malo uvećao to, da pokažem kako to izgleda i kako izgleda u dvorištu...

Da tragedija bude veća, samo ograda deli ovakve ekološke bombe od ustanove za decu s posebnim potrebama, gde se inače nalazi i park gde se deca igraju i kuhinja u kojoj se pripremaju obroci. U neposrednoj blizini je i crkveno dvorište, koje je takođe ugroženo.

Dakle, to đubre Dušan Petrović i Nebojša Zelenović su krili od građana Šapca. Ovo predstavlja samo deo bahatosti i arogancije prema građanima Šapca ovog šabačkog dela ekipe Saveza za Srbiju.

Gospodine ministre, pošto je u Javno komunalno preduzeće dolazila Republička inspekcija za zaštitu životne sredine, Šapčani očekuju odgovor šta su tamo zatekli, šta su našli i, naravno, odgovornost za učinjeno. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Izvolite.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, kada govorimo o unapređenju ekosistema, biotopu i biocenozi u Republici Srbiji, ne možemo, pogotovo mi koji dolazimo iz severne pokrajine naše države, da se ne osvrnemo na pošumljenost regiona iz kojeg dolazimo, pre svega ja koja dolazim iz Kikinde jer Kikinda pripada najmanje pošumljenim gradovima u Srbiji – oko 1%. Ako gledamo koji je prosečan procenat pošumljenosti u Evropi, po različitim izvorima, on je između 30 i 40%, u Srbiji, ukoliko ne gledamo kvalitet šuma, taj procenat je oko 26-27%, u Vojvodini između 6 i 7%, a u Kikindi, nažalost, samo 1%.

Pošumljavanje i uopšte vetrozaštitni pojasevi, koji nedostaju u severnoj pokrajini naše države, imaju višestruki značaj. Ne samo da utiču na smanjenje aero-zagađenja nego smanjuju i vetrove, pa samim tim utiču i na smanjenje isparavanja. Tako je, po nekim procenama, vlažnost vazduha tamo gde ima više šuma i vetrozaštitnih pojaseva veća i do 15%. Takođe, vetrozaštitni pojasevi utiču na povećanje bezbednosti u saobraćaju, što je svakako aktuelno u Srbiji ovih dana. I ne samo ovih dana nego, nažalost, prethodnih godina.

Ono što mi je veoma bitno jeste da su u poslednjih nekoliko godina i Grad Kikinda i Pokrajinska vlada (sada čujem i od vas, gospodine ministre) prepoznali da je ovo gorući problem, da je ovo prioritarna oblast, da od ulaganja velikih sredstava u ovu oblast zavisi ne samo ono što sam prethodno nabrojala

nego i zdravlje ljudi koji žive u ovom regionu. Pokrajinska vlada je, koliko imam podataka, u Strategiji dala procenu da bi u narednih nekoliko godina sa 6-7% pošumljenosti pošumljenost u Vojvodini trebalo da bude 14%. A Grad Kikinda je u prethodne tri godine zasadio oko 40.000 novih stabala, što naravno nije dovoljno.

Pozdravljam vašu inicijativu da se sledeće godine još više sredstava izdvoji za ovu oblast, kao što pozdravljam veliki napor lokalne samouprave, ali u ovome ćemo morati da istrajemo pošto sigurno neće trajati ni jednu, ni dve, ni pet godina, nego će to biti dugotrajan proces, koji će nam svima doneti bolje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić, po amandmanu.

ORDANA ČOMIC: Zahvaljujem.

U nekoliko uzastopnih amandmana, bez obzira na to da li se odnose na očuvanje ekosistema, biološkog diverziteta ili autohtonih vrsta, razmenjuju se argumenti o vetrozaštitnim pojasevima. Savesti svoje radi i poznavanja činjenica radi, da ne bismo i sledećeg redovnog zasedanja na proleće i sledećeg jesenjeg 2019. godine itd. ogovarali problem nedostatka vetrozaštitnih pojaseva, to neće biti moguće rešiti bez izmena Zakona o šumama.

Mi smo upozoravali ministarku na ozbiljan propust koji je napravljen za površine tako da za deo uz saobraćajnice praktično niko nije nadležan. U Ministarstvu, ako ikako bude moguće da to sredite podzakonskim aktima, što ne verujem... Ali onda treba da podnesete izmene i dopune Zakona o šumama i Zakona o saobraćaju, sa našim dogovorom da nemamo ni raspravu, ni ovaj poseban osvrt na amandmane, ni predlaganje, nego da prosto omogućimo, ako će biti sredstava za vetrozaštitne pojaseve, da imate očit i jasan propis po kojem ćete biti nadležni da se to dogodi. Inače su vetrozaštitni pojasevi bili ogroman problem zbog sukoba propisa.

Ja ne znam zašto ljudi mrze vetrozaštitne pojaseve, ali ako postoji nešto što je korisno, što podrazumeva... Dobro, ne mikroklimatski, ali ako pogledate slučajeve jakih vetrova, velikih padavina, snežnih pogotovo, onda su vetrozaštitni pojasevi, osim što čuvaju gornji sloj na oranicama i nisko rastinje, prava blagodet i potpuno su prirodni. Mi ih nemamo, osim na vrlo retkim lokacijama, nažalost, ali ih nećemo ni imati ako ne upodobite propise.

Nekoliko kolega iz vladajuće većine i nas nekoliko iz opozicije imamo punu saglasnost o tome. Mislim da je najjednostavniji način da menjate Zakon o bezbednosti saobraćaja pošto ima jedan ingeniozan propis da senka drveta ne sme da padne na asfalt. Ne bih znala zašto senka ne može da osenči asfalt, ali postoji i to. Kao i poslednje izmene Zakona o šumama kojima ste praktično razvlastili bilo koga da vodi računa o pojasu zemljišta gde bi bilo vetrozaštitnih pojaseva.

Ne sumnjajući u stručnost i kako se vetrozaštitni pojasevi grade, mislim da je ovo prethodno pitanje, da ne ostavimo svima nama ogovaranje tog problema za sledeća zasedanja. Znam da to ne može u okviru IPARD programa i da se zaista tangentno graniči s temom, ali s obzirom na to da je argumentacija u amandmanima, želim da kažem.

I, kada već uzimam reč, možda nije na prvi pogled vezano sa problemima ko sme i ko dobija dozvolu za vetrozaštitne pojaseve i koji zakoni to sprečavaju, ali jeste vezano sa zaštitom životne sredine – to je napor kolegkinice Nade Lazić i moj da se urade karte erozija. Nama je bilo obećano da će se novac od enormnih deset miliona dinara za to izdvojiti. To se nikada nije dogodilo. Pa vas molim, evo, ovom prigodom, pre nego što se pripremi budžet za 2019. godinu, da se konsultuju stručnjaci sa Rudarskog i Šumarskog fakulteta, ima ih, i da se uradi renoviranje karata erozije, da se urade novim tehnologijama i da to bude plaćeno iz budžeta za 2019. godinu.

Znajući kapacitete kada je ova oblast u pitanju, znajući koliko ljudi vole da pričaju o zaštiti životne sredine a da apsolutno ništa ne urade, usput, evo, anegdotski, ovde sam nekoliko puta čula da govorimo i o čovekovoj sredini. Čovekova sredina je pupak, a ovo je životna sredina. Dakle, do nivoa društveno prihvatljivog da pričate pozitivno o zaštiti životne sredine, koliko god je dobro što je to visok nivo, toliko je užasno loše što ulažemo strašno malo rada za primenu propisa.

Dakle, to su moje primedbe, koje se tiču i ekosistema i biodiverziteta, manje-više, znam, nevezano sa IPARD-om, ali ako počnemo sada, prvo prolećno građenje vetrozaštitnih pojaseva možda može da bude u proleće 2019. Ako ne izmenimo propise dotle, neće ga biti ni 2020. godine.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Zahvaljujem se.

Dozvolite mi samo kratko. Najpre, kolegkinice su sasvim, hteo sam da kažem ispravno ali nisam ja tu da procenjujem šta je ispravno a šta nije, ali u svakom slučaju za mene zgodno, spomenule pitanje pošumljavanja.

Imajući u vidu konkurs o kome smo pričali, da kažem činjenicu da smo ove godine Kikindi opredeli 4.380.000, Staroj Pazovi 4.500.000, Beloj Crkvi 731.000 itd. To vam govori da stvarno mislimo o tome i da radimo na tome. Vojvodina je, dakle, najugroženija što se toga tiče, bez obzira na to što je Srbija prosečno pošumljena 27%.

Ovo što je kolegkinica takođe sad spomenula, mi imamo problem sa različitim nadležnostima. Postaraćemo se da pokušamo da nađemo konsenzus s ostalim ministarstvima, da vidimo gde je rešenje, jer mislim da je apsolutno neophodno rešenje – vetrozaštitni pojasevi i sve ono što spada u pošumljavanje.

Da ne dužim, što se tiče karte erozije, tu sam apsolutno na svom terenu, mi u ovom trenutku izrađujemo metodologiju za izradu karte erozije i to će apsolutno ići. Mnogo je važno pitanje. Klimatske promene su praktično paradigma, erozije, bujice itd. Prema tome, možete očekivati da ćemo u dogledno vreme, Šumarski fakultet i ostali rade na tome, čim pre, da završimo i da pokušamo u hodu da se usaglasimo sa propisima ili ...

Iskreno rečeno, mislim da bi šume i sve ono što je vezano za šume kao resurs moralo da bude u nadležnosti ovog ministarstva, jer bi tad pogled na sve to bio mnogo drugačiji. Dok se to ne desi, mi ćemo pokušati sa kolegama iz poljoprivrede i drugih ministarstava, čak i saobraćaja, kako ste rekli, da vidimo u čemu je problem i da pokušamo to da rešimo, ako je moguće, u najskorije vreme. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre Trivan.

Po amandmanu, reč ima narodni poslanik Aleksandar Jugović.

Izvolite.

ALEKSANDAR JUGOVIĆ: Ministre, predsedavajući, kolege, želim da ukažem na potrebu pojačanog nadzora kada je u pitanju zaštita reka u Srbiji.

Svedoci smo čestih ekoloških katastrofa prouzrokovanih odlaganjem hemijskog otpada u reke. Problem koji bi trebalo rešiti je i svakodnevna nekontrolisana eksploatacija peska iz korita reka, što utiče na pomor ribe. Dakle, trebalo bi preduzeti sve mere kako bi samo oni koji imaju dozvolu u kontrolisanom obimu koristili svoje pravo. Zato upućujem apel ministru za ekologiju da obrati pažnju na ovaj problem koji se svakodnevno javlja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jugoviću.

Po amandmanu se javio narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Pa, istine i činjenica radi, a vezano za raspravu o amandmanu naše koleginice, čuli smo u prethodnom periodu dosta stvari koje ne stoje. Dobro je da postoji načelna saglasnost svih nas ovde o potrebi zaštite čovekove okoline, ili životne sredine, dobro je da postoji i načelna saglasnost kada su u pitanju vetrozaštitni pojasevi, ali dobro je i da napomenem ono što se dešavalo u prošlosti. Niko od nas ne mrzi vetrozaštitne pojaseve kao što nam se spočitava iz opozicije, ali imamo dosta ružno sećanje kada je u pitanju tema vetrozaštitnih pojaseva, naročito mi u Vojvodini. Vi ste to dobro rekli, ministre, Vojvodina ima veliki problem, a datira još iz 2010. godine.

Još 2010. godine iz Pokrajinske vlade je izdvojeno 40.000.000 dinara za pošumljavanje 395 hektara u Subotici. Bilo je predviđeno da u katastarskoj opštini Đurđin bude pošumljeno 203 hektara, u Žedniku 102 hektara, u Bikovu 89 hektara. Naravno, taj novac iz Pokrajinske vlade je isplaćen u iznosu od 40.000.000, a znate kako je pošumljavanje završeno? Od ona 203 hektara u

Durđinu pošumljeno je 25 hektara, od ona 102 hektara u Žedniku pošumljeno je 13 hektara, a od onih 89 u Bikovu nije pošumljeno ništa. Novac je, naravno, isplaćen, a šuma nema nigde. Da je taj posao tada urađen kako treba, ne bismo danas imali priču našeg kolege Šormaza, nego bismo imali u Vojvodini, kao i u Slavoniji, kao i u susednoj Mađarskoj, nepregledne šume.

Samo želim da kažem da mi nemamo ništa protiv vetrozaštitnih pojaseva, kako nam rekoše kolege iz opozicije, niti mrzimo vetrozaštitne pojaseve, nego imamo jedno zaista loše sećanje kada je u pitanju ova stvar.

Ja vama čestitam na svemu što radite, i kada je u pitanju pošumljavanje ali i kada je u pitanju ovaj zakonski predlog koji je pred nama, o kojem ću nešto malo kasnije. Prosto, imao sam potrebu da skrenem pažnju da prestanemo u raspravi o amandmanima da spočitavamo nekome nešto za šta smo sami bili krivi u prethodnom periodu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodna poslanica Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Ponoviću da je predloga za izmene zakona i predloga za pozicije na budžetu, za budžet, predloga izmene Zakona o bezbednosti saobraćaja i predloga izmena Zakona o šumama bilo kada su u pitanju vetrozaštitni pojasevi.

Nemam ništa protiv toga da narodni poslanici uporno nešto zovu „čovekova okolina“ i „čovekova sredina“ i da pritom budu ponosni na svoje neznanje, to je pravo svakoga, ali stvarno imam protiv da vam se ponude izmene i dopune zakona, da vam se ponude propisi o vetrozaštitnim pojasevima, da nećete da prihvatite i da onda izvodite priče o tome na šta se ima ili nema sećanje.

Ovo sećanje delimo, kolega, jer se dešavalo u ovom i u prethodnom sazivu, jer godinama pričam o tome kako da rešimo problem nadležnosti što se tiče vetrozaštitnih pojaseva. S obzirom na to da sam ja jedna jako dobroćudna osoba, za sve nezakonite radnje u Subotici imate Policijsku upravu u Subotici, imate koalicione partnere tadašnjih, iz Subotice, za koje vi kažete da su kršili zakon, to je Savez vojvođanskih Mađara. Imate pravo i nadležnost za podizanje krivičnih prijava za zloupotrebu budžeta, imate pravo da nešto uradite i za to imate i moju podršku. Imate i pravo da samo ogovarate, ali od toga neće biti ni vetrozaštitnih pojaseva, od toga neće biti ni zakonitog korišćenja budžeta, od toga neće biti boljeg ekosistema i neće biti boljeg biodiverziteta. To je takođe slobodan izbor. Ja nikome ne sporim izbor da samo ogovara probleme. Svačije pravo.

Takođe branim svoj izbor da se bavimo činjenicama, da pokušam da pomognem i ovom ministarstvu, kao i u prethodnim sazivima, sa ozbiljnim problemom koji imamo kada su vetrozaštitni pojasevi u pitanju. Pokušali smo

nekoliko puta, ali, u okviru narodne poslovice, džaba je pevati onom ko ne čuje. Sada pokušavamo ponovo nadajući se da ima ušiju. Nada je uvek potrebna.

Ponavljam, potrebna je sinhronizacija propisa, jer je prosto ispuštena nadležnost za tu malu površinu uz drumove, regionalne, subregionalne, auto-puteve, gde god hoćete. Za auto-puteve je još najmanji problem, mada je i to problem. Problem je za održavanje kod auto-puteva jer su vam propisi u sukobima. I odatle nam se javlja to zaoravanje i odatle se javlja zatrpavanje vodoodvodnih kanala uz puteve, što možete da vidite po Banatu, Bačkoj, svuda po Srbiji gde imate ravniye delove, gde su vam potrebni vodoodvodni kanali.

Dakle, ako želite da proverite, jer imate pravo da verujete kolegama da je ovo prvi put da ja govorim o vetrozaštitnim pojasevima, dostupna vam je dokumentacija Skupštine, dostupne su vam sve vrste predloga koje smo imali kada su u pitanju vetrozaštitni pojasevi. I zaista vam je na raspolaganju, ako mislite da išta vredi, moja podrška da se propisi uredi u toku ove kalendarske godine i da i vetrozaštitni pojasevi i erozija uđu s jasnom pozicijom u budžet za 2019. godinu, kada bude, sada je verovatno negde na Vladi, među ministarstvima, ali kada bude, po Zakonu o budžetu, od 1. ili od 15. novembra i u Skupštini.

To su stvari o kojima treba da se dogovore političke stranke, preko partijskih taraba, to su stvari o kojima treba da se dogovorimo mi u Skupštini, da se ovde o njima ima saglasnost, bez posebne rasprave, zaista glasanjem. To je način da dokažemo zrelost, da imamo svest o opštem interesu, jer su obe stvari opšti interes. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodni poslanik Milimir Vujadinović.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ne sumnjam ja da svi mi ovde imamo sećanje, samo mi se trudimo da naše sećanje doseže što dalje, a neki drugi ili se ne sećaju ili ne žele da se sećaju. Mi se, eto, prosto sećamo te 2010. godine, sećamo se tih 40.000.000, sećamo se tih 400 nepošumljenih hektara.

Što se tiče rada policijskih uprava, tužilaštava i nekih drugih stvari, sećamo se da su neki ministri iz prethodnog perioda, koji su iz Subotice igrom slučaja, a bavili su se ovim pitanjem kojim se danas bavi ministar Trivan, predmet policijskih i istražnih organa. Ali, dobro, to je već druga stvar, ostavljamo to policijskim, istražnim i sudskim organima Republike Srbije, koji, za razliku od tog perioda kog se mi sećamo, sada rade svoj posao.

Sećamo se kako je taj posao zaštite životne sredine, ili čovekove okoline, izgledao u tom periodu, a vidimo kako izgleda danas. To su prosto činjenice, kad na njima već insistiramo. To su činjenice. A ovo su sve sećanja, i moje kolege iz Srpske napredne stranke i ja trudićemo se da uvek podsetimo građane

kako je to bilo u prošlosti, koliko god se neko drugi trudio da to sećanje izbriše iz našeg društva. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodna poslanica Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Ništa radije nego da se svi sećamo, pošto se ja sećam apsolutno svega, ali još radije da se uzdržimo od laganja, to bi dosta pristojno bilo. Koji deo hoćete?

(Aleksandar Martinović: Onaj prvi, od 2008. do 2012. godine.)

Od 2008. do 2012. godine? Šta vas zanima između 2008. i 2012. godine?

(Aleksandar Martinović: Kako ste pošumljavali Vojvodinu.)

O pošumljavanju Vojvodine. Dakle, sve detalje, uključujući klevetanje i ruženje ministra Olivera Dulića.

Izvolite?

(Aleksandar Martinović: Ko ga je ružio? Samo sam pitao da objasnite kako ste pošumljavali Vojvodinu.)

Ruženje i klevetanje.

(Predsedavajući: Koleginice, Čomić, izvolite, dobili ste reč. Nemojte, molim vas, voditi dijalog sa narodnim poslanicima. Izvolite.)

Ja bih, ali, kako da vam kažem, oni su zainteresovani. Nisam ja prva počela, oni pitaju. Ja sam pristojna, ja sam iz Vojvodine. Ja i kad sam sama, stanem u red. Kad me pitaju, ja odgovorim.

Dakle, ako može bez ruženja i klevetanja ministra Dulića, može; ako ne može, opet dobro. Ako želite da klevetanjem ministra Dulića sebe danas učinite boljim, moja najdobronamernija sugestija je – neće to dati uspeha. Ali ako želite da objasnite da je ceo zakonodavni okvir o kojem danas pričamo donet između 2008. i 2012. godine, da je to jedan od razloga zašto nemamo merila za 27, zašto imamo samo potrebe za izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine i verovatno Zakona o upravljanju otpadom; ako želite da razgovaramo o tome zašto su mnoga dobra rešenja bez racionalnih razloga ukidana i uklanjana iz pravnog sistema; ako želite da razgovaramo zašto je uklonjena Agencija za hemikalije, što je jedna od najvećih grešaka koje su se dogodile, ili Agencija za nejonizujuće zračenje... U istoj Skupštini je meni rečeno da sam ja izmislila nejonizujuće zračenje, da to ne postoji. I Oliver Dulić je, verovatno, izmislio nejonizujuće zračenje. To bi bilo mnogo zgodno pošto je to dosta važna stvar u fizici, ali nažalost nije tačno.

Dakle, svaka vrsta bilo čijeg izbora da ruženjem i klevetanjem drugih predstavlja sebe boljim nego što jeste slobodan je izbor, koji ću ja braniti, ali volja da se ruži Oliver Dulić bez obzira na činjenice takođe je nešto za šta mogu da vas zamolim da dobrovoljno odustanete. Jer, i ono što je bila kampanja protiv

njega lično i ogovaranje i klevetanje za sve ono što su on i ljudi iz Ministarstva uradili ipak daje epilog u sudskim procesima, za koje, ponavljam, ja sam prva „za“, za svakoga, neutralno, jer je to deo vladavine prava.

I, da ponovim, sve vrste nezakonite upotrebe budžeta u Subotici na raspolaganju su i po informacijama od koalicionog partnera iz 2010. godine, Saveza vojvođanskih Mađara i Socijalističke partije Srbije, možda. Bilo bi dobro da zajedno tražimo da se zaista dođe do činjenica, da se u proces stave svi koji su odgovorni, pa da onda bude jasno da je ipak jača među svima nama volja za ogovaranjem, ruženjem i klevetanjem i volja da negativnim definisanjem drugih sami sebi izgledamo bolji, nego što nam je volja da ne bude zloupotrebe budžeta, da zaista bude razgovora o činjenicama i da bude nekog dobrog efekta i od ovih izmena zakona koje se tiču zaštite životne sredine. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Čomić.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Član 107.

Ne možete dovoditi u zabludu javnost i ovaj uvaženi dom time što ćete stalno menjati teze. Ne smete to dopustiti, predsedavajući.

Niko ovde nikoga ne ruži i ne kleveće, to je nama ponajmanje namera, bilo kog građanina Srbije, ko god on bio, iz kog god grada da dolazi, pa tako ni bivšeg ministra Olivera Dulića. Ovde je suštinsko pitanje šta je sa 400 hektara nepošumljenih površina u Vojvodini, tj. u Subotici. To je suštinsko pitanje. Ne pričamo mi ovde o bilo kome, o mržnji, o klevetama. Mržnje i klevete dolaze prema predsedniku Vučiću, pre svega. Mi pitamo šta je sa 400 ha površina koje su bile predviđene za pošumljavanje u Subotici i šta je sa četrdeset miliona dinara isplaćenih od tadašnje Pokrajinske vlade, to je suštinsko pitanje. Zamena teza neće dovesti do sakrivanja našeg sećanja.

Ako su u pitanju činjenice i sve ono što je radilo, ako me već vraćate, ministarstvo na čijem čelu je bio tadašnji ministar Oliver Dulić, tu su pravosudni organi, mislim da su čak i dali svoju poslednju reč. Ali znamo i mi u Subotici vrlo dobro, sećamo se Ipsilon kraka, šta je sve rađeno na njemu, sećamo se obećanja da će, kako kaže, svoju političku sudbinu vezati sa sudbinu Ipsilon kraka. Na isti način je završena i politička sudbina tadašnjeg ministra i sudbina Ipsilon kraka. Evo, danas je izgrađen, hvala bogu, u završnoj je fazi. Sećamo se Narodnog pozorišta, Palića, ali i ovih 400 hektara i 40.000.000, da ne menjamo teze. Nikoga ne klevećemo, nikoga ne mrzimo, samo pitamo šta je sa 40.000.000 i 400 hektara. To je suština današnje rasprave u Parlamentu.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Vujadinoviću, u najvećem delu vašeg izlaganja kroz koje ste ukazali na povredu člana 107. Poslovnika o radu Narodne

skupštine Republike Srbije ja se u potpunosti slažem, u smislu da Srbija danas jeste uređena pravna država u kojoj funkcionišu institucije sistema.

I, da vas zamolim da onaj deo, a na to ste i vi ukazali, koji se tiče sudskih procesa ostavimo nadležnim organima, nadležnim institucijama, da dobiju svoj epilog. Prosto, svako u Srbiji treba da radi svoj posao, pa tako i mi da nastavimo da radimo posao za koji smo preuzeli odgovornost, a to je da nastavimo raspravu po amandmanima.

Samo, moram da vas pitam da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika. (Ne.) Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Studenka Kovačević.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, znam i ja ponešto o toj akciji „Očistimo Srbiju“ kada su u svakoj beogradskoj opštini sadili po nekoliko tuja, ali su zaboravili da ih zalivaju tako da su tuje uvenule.

Kao što sam istakla u načelnoj raspravi, a i mnoge moje kolege su konstatovale, i posle silnih apela da ne uništavamo okolinu, mi svoje loše navike, nažalost, nismo promenili, i dalje nemilosrdno zagađujemo i reke, i šume i jezera. U pravu su kolege kada kažu da je rešavanje problema ovakvog tipa vrlo skupo, posebno ako se uzrok problema ne zaustavi, a kontinuirano imamo troškove izazvane nemarom ljudskog faktora.

Svi smo svesni da moramo zaštititi prirodna dobra i jasno nam je da time štitimo budućnost generacija koje dolaze, međutim, očigledno je da nam to nije dovoljna motivacija. Da budem preciznija, jednom delu građana to nije dovoljna motivacija. To nas dovodi do zaključka da se i u našoj zemlji te stvari moraju rešavati jedino strogom merom kažnjavanja. Sve razvijene zemlje imaju ovakvu praksu, nemar i lenjost strogo kažnjavaju i na taj način obezbeđuju čistu sredinu i za sadašnje i za buduće generacije.

Ispostavlja se da iako nam deca imaju visoku svest o zaštiti životne sredine i čuvanju prirode jer ih tome učimo u školi, kako rastu, nemaju uvek dobar primer pred sobom. Mi im moramo davati taj primer, a ako nas na to ne može obavezati moral, onda viša novčana kazna svakako može. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Kovačević.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Izvolite.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, danas je zadovoljstvo učestvovati u raspravi o pojedinostima Zakona o zaštiti životne sredine s obzirom na to da grad Leskovac, odakle dolazim, ima tri važna ekološka resursa na koja smo ponosni. To su: Centralno postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, akumulacija Barje i vodosistem Barje sa fabrikom vode u Gorini i, naravno, Regionalna sanitarna deponija Željkovac, na koju pored grada Leskovca još iz šest okolnih opština dovoze i odlažu čvrst komunalni otpad.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona u čl. 1. i 2. predlaže se izuzetak od obaveze sprovođenja javnog konkursa za sredstva Zelenog fonda Republike Srbije za pripremu i sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz pretpristupne pomoći EU.

Šta to znači? U praksi je ogledni primer problem s kojim se Grad Leskovac susreo pri realizaciji projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koji je finansiran od strane IPA fonda EU u vrednosti od 10,4 miliona evra.

Kao što vam je dobro poznato, Grad Leskovac je uspešno završio prvu fazu projekta, ali je pri nastanku druge faze, koja je odvojeni deo projekta, imao problema upravo zbog sprovođenja javnog konkursa i zahteva EU da se projekti iz IPA fondova sprovode prema utvrđenoj metodologiji za takvu vrstu projekta, koju naše zakonodavstvo ne prepoznaje. Morali smo da odabranom ponuđaču otkazemo angažman jer nije bio u mogućnosti da pripremi tendersku dokumentaciju na odgovarajući način, što je dovelo do odstupanja od termina plana za realizaciju samog projekta.

Uloženim zajedničkim naporima Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine Vlade Republike Srbije i Grad Leskovac, kao partneri na projektu, svojim angažovanjem završili su tendersku dokumentaciju i odabrali izvođača radova, sa kojim je aprila 2017. godine potpisan ugovor o projektovanju i izgradnji druge faze postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Leskovcu, u vrednosti od tri miliona evra.

Grad Leskovac je na vreme uočio potrebe svojih sugrađana, imao viziju da realizacijom brojnih projekata doprinese zaštiti životne sredine, održivom razvoju grada i stvaranju konkurentne privredne klime i da bude primer dobre prakse drugim jedinicama lokalne samouprave u Republici Srbiji. Naime, grad Leskovac se kao malo koja lokalna samouprava može pohvaliti da ima visok stepen izgrađene komunalne infrastrukture u oblasti vodosnabdevanja, kanalisanja, prečišćavanja otpadnih voda i upravljanja otpadom.

Kao što je poznato, Srbija u ovom trenutku prečišćava tek oko 8% komunalnih otpadnih voda, a plan je da se do 2041. godine u potpunosti saglasimo s evropskim standardima za ovu oblast, što znači da je u naredne 23

godine potrebno izgraditi 320 postrojenja za prečišćavanje otpadnih komunalnih voda, ukupne vrednosti oko pet milijardi evra.

Marta 2016. godine, na ušću Veternice u Južnu Moravu, u selu Bogojevce, na površini od preko šest hektara, završeni su svi radovi na savremeno opremljenom postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda, što predstavlja prvu fazu projekta – linija vode sa delimičnim tretmanom mulja. Druga faza, kompletiranje linije mulja, obuhvata digestiju mulja i proizvodnju bio-gasa, i u toku je realizacija projekta. Lokalna samouprava je obezbedila komunalne uslove, učestvovala finansijski s aspekta obezbeđenja sredstava za uslove, saglasnosti, dozvole i kompletnom administracijom. Treću fazu projekta predstavlja proširenje kanalizacione mreže u okviru projekta ORIO holandske vlade, u iznosu od osam miliona evra, a projekat obuhvata izgradnju devedeset kilometara kanalizacione mreže za 16 prigradskih naselja, čime će se steći uslovi da oko 20.000 stanovnika bude priključeno na ovu mrežu.

Mogu s ponosom da kažem da u je u ponedeljak, 8. oktobra 2018. godine, zvanično potpisan sporazum o dodeli bespovratnih sredstava za fazu implementacije projekta ORIO – Izgradnja i dogradnja kanalizacione mreže, treća komponenta projekta „Upravljanje otpadnim vodama grada Leskovca“. Tome ste i vi, ministre, prisustvovali, pored holandskog ambasadora i naravno gradonačelnika Grada Leskovca dr Gorana Cvetanovića. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Goran Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Jovan Palalić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Mirko Krlić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Krlić.

MIRKO KRLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre, dame i gospodo narodni poslanici, Zakon o zaštiti životne sredine, ili izmene i dopune tog zakona, po nekoj logici treba da bude najmanje sporan (bar politički sporan) zakon. Ovaj amandman ima nameru da tu činjenicu pojača i istakne ekosistem i razvoj ekosistema, koji treba da unapredi sve životne uslove ili, bolje reći, uslove života u našoj zemlji.

Koliko je razvoj ekosistema važan, sve više shvataju svi naši građani. I rasprava, u načelu i mojih kolega kroz amandmane, mnogo o tome je rekla, ali mene čudi činjenica da se baš ovde nalazi prostor za sejanje dezinformacija, sejanje panike i zabrinutosti kod jednog dela građana. Amandmani koje ću u daljoj raspravi braniti imaću upravo tu primenu, da razobliče loše informacije.

Poslednji primer zloupotrebe informacija jeste stanje u mom gradu Zrenjaninu gde stiže, najveća dosad, investicija od milijardu dolara od strane

kineskog partnera, velikog proizvođača guma. Umesto da podelimo radost zbog novih 1.500 radnih mesta, zbog uspeha zajedničkog, zbog pokretanja građevinske operative, zbog punjenja budžeta kako države tako i grada i činjenice da će Zrenjanin za dve godine biti verovatno prvi grad u Srbiji koji neće imati nezaposlenih ljudi, seje se strah od tzv. prljave tehnologije, od ekološke bombe koju će ovakva fabrika doneti. Pitamo se, naravno, kakav je cilj i kakva je namera.

Zaboravljamo da je u centru grada godinama, decenijama radila fabrika „Tegum“ – gumarska industrija ima tradiciju u Zrenjaninu – i nikada nije zabeleženo nijedno zagađenje. Ta fabrika je funkcionisala sa tehnologijom daleko ispod savremene tehnologije koju će imati nova fabrika. Naravno, „Tegum“ je nestao, iako je bila vrlo uspešna firma, u vreme poznate pljačkaške privatizacije posle 2000. godine.

Kada direktno pitate one koji seju paniku i strah među građanima odakle im podaci da se ovde radi o ekološkoj bombi, obično dobijete jednu istu tvrdnju, da je nusprodukt gumarske industrije čađ, a čađ uništava ekosistem. Jedino što je tačno u svemu ovome jeste da čađ ima veze sa gumarskom industrijom, ali se čađ pre svega koristi kao sirovina, i ne treba biti ni tehnolog ni inženjer da biste to saznali, zbog boje i zbog tvrdoće ili mekoće same gume. A čađ se proizvodi u fabrici čađi. Koliko se ja sećam, postojala je samo jedna u velikoj SFRJ, i to u okolini Zagreba, i ne znam da li još uvek funkcioniše.

Onda se pitamo gde su granice ljudske zlobe i zavisti. Zar je sejanje panike i potreba da se podignu građani kako bi se možda oterao ovaj veliki investitor cena za političku, materijalnu i ekonomsku štetu, koja želi da se nanese iz onih mozgova bez znanja, stručnosti i bilo kakve odgovornosti? Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Izvolite.

SLAVIŠA BULATOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine podnosim amandman na član 1. u smislu da se doda novi stav 2, koji glasi: „Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtnom na razvoj ekološkog obrazovanja“.

Ekološko obrazovanje, naime, predstavlja sticanje znanja, veština, navika i stavova o ekološkim osobenostima i zakonima u životnoj sredini i, između ostalog, sastavni deo je obrazovno-vaspitnog procesa.

Razvijanje ekološke sveti, kulture i mišljenja kroz ekološko obrazovanje stanovništva je veoma važno, što se pokazalo i u praksi. Naime, Vranje ima

svoju deponiju „Meteris“ i to je prva sanitarna deponija u Republici Srbiji po evropskim standardima, izgrađena još 2002. godine od sredstva prikupljenih samodoprinosima. Grad Vranje se ranijih godina suočavao sa problemom divljih smetlišta. Prilikom izrade katastra divljih smetlišta 2011. godine mapirano je preko 185 lokacija na teritoriji samog grada. U međuvremenu, radilo se na saniranju smetlišta paralelno sa edukacijom stanovništva u oblasti ekologije i danas možemo da se pohvalimo da imamo zanemarljiv broj divljih smetlišta u gradu, i to uglavnom u udaljenim i nepristupačnim ruralnim područjima.

Edukacija stanovništva u oblasti zaštite životne sredine u Vranju najbolje se možda ogleda u tome što je Javno preduzeće „Komrad“ uspeo da smanji količinu deponovanog otpada koji ne može da se reciklira i na taj način produži sam radni vek deponije „Meteris“, koja je inače trebalo da bude zatvorena 2017. godine, ali je njen radni vek produžen za još pet godina. Takođe, finansijski efekat od prodaje reciklabilnih sirovina nije zanemarljiv.

Glavni cilj ekološkog obrazovanja je da se stvori svest kod ljudi da je potrebno angažovano se uključiti u očuvanje i zaštitu životne sredine. Potrebno je naučiti ljude da se korektno odnose prema životnoj sredini, a ne samo da prirodu koriste kao resurs. Neophodno je stvoriti nove modele održivog razvoja i naučiti svakog pojedinca da i male akcije imaju pozitivan uticaj na životnu sredinu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Bojanić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Bojanić.

Izvolite.

ZORAN BOJANIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Iole ozbiljno društvo, kada razmišlja o svom sveukupnom razvoju, polaže velike nade i u ekološki održivi razvoj. U tom slučaju i naša država je na pravom putu, odnosno predsednik pre svega vodi takvu politiku (još kao premijer) a i postojeća vlada. Znači, na prvom mestu je ekološki održivi razvoj i uopšte održivi razvoj. Kada to govorim, tvrdim da radimo i stvaramo u sadašnjosti a mislimo o budućnosti, mislimo na generacije koje će doći iza nas.

Pošto ja volim da zborim o održivom razvoju, a prvi stub održivog razvoja jeste ekološki razvoj i ekologija, neću danas govoriti ni o opušcima na našim ulicama, ni o plastičnoj ambalaži, ni o divljim deponijama, jer, za divno čudo, posle godinu dana provedenih u Italiji, kada sam se vratio u Srbiju, uhvatio sam sebe da idem ulicom i skupljam opuške, plastične flaše i stavljam ih u kantu za smeće. Supruga me pogleda pa kaže šta je bilo sa mnom. Tamo bi bilo nenormalno da nešto tako nađete na ulici. Neću govoriti o tome.

Neću govoriti ni o tome koliko razmišljamo mi kao država i mi kao deo vlasti, mi poslanici Srpske napredne stranke ovde, da Grad Kraljevo rešava preko IPA pretpristupnih bespovratnih fondova jedan veliki problem, prečištač čija je vrednost do 21,5 miliona dinara. Upravo se radi taj projekat. Nećemo rešiti samo problem prečišćavanja otpadnih voda grada Kraljeva, mi rešavamo problem svih gradova i opština koji su ispod nas u slivu Zapadne Morave. To su pre svega Vrnjačka Banja, Trstenik, Kruševac, sve tamo do Stalaća. Znači, rešili smo jedan veliki deo Srbije.

Govoriću o nečemu, i navešću par primera, što nam treba biti nauk za budućnost. Govoriću malo o polju ekološkog obrazovanja i edukacije. Tu ću pomenuti, pre svega, da su pametni ljudi još davno razmišljali, još 1809. godine Žan Batist Lamarck je rekao da čovek zbog predmeta koji zadovoljavaju njegovu trenutnu lakomost uništava sve oko sebe i čini da je predodređen, pošto Zemljinu kuglu učini nenastanjivom, da sam sebe iskoreni. Da li je savremeni čovek u stanju da preuzme odgovornost za planetu i da preduzme sve što može za spas i naše vrste i ostalih vrsta i jedinog doma koji svi imamo, Zemlje, videćemo.

U sledećem amandmanu nastaviću. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Bojaniću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milosav Milojević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Molim vas da se prijavite ponovo.

Izvolite.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, cenjeni ministre, dame i gospodo poslanici, u članu 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine kojim se vrše izmene u članu 90b predlažem da se doda novi stav 2, koji glasi: „Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtnom na održavanje uslova u nacionalnim parkovima“.

Nacionalni parkovi podrazumevaju najviši oblik zaštite životne sredine. U Srbiji je postojala duga tradicija ekološkog očuvanja prirodnih dobara, jer pojedini spisi o zabrani seče šuma datiraju još iz srednjeg veka. Ipak, takva praksa je proteklih decenija bila značajno zanemarena. Ekonomska kriza, loše vođenje države, nažalost, ostavili su traga i u oblasti zaštite životne sredine. Međutim, situacija se poslednjih godina drastično menja nabolje. Vlada Republike Srbije, kao lider reformi, i u ovoj oblasti donosi odredbe koje nas vode napred. U svetu postoji nekoliko hiljada nacionalnih parkova, a Srbija se može pohvaliti sa pet, koji predstavljaju veliku prirodnu i istorijsku baštinu.

U skladu s potrebom očuvanja ekosistema i prirodnog okruženja, u opštini Aranđelovac sprovodimo niz mera koje imaju za cilj očuvanje naših prirodnih resursa. Pre nekoliko godina započeli smo veliku akciju sređivanja

Parka Bukovičke banje, koji predstavlja jedan od najznačajnijih spomenika prirode u Srbiji, poznat ne samo po skulpturama od mermera koje ga čine jednim od tri najpoznatija tog tipa u svetu već i po brojnim prirodnim karakteristikama. Uradili smo dosta toga da očuvamo značaj koji ima za ekologiju i životnu sredinu. Započeli smo najveću akciju sadnje drveća i zelenila u poslednjih nekoliko decenija. Više stotina stabala i nekoliko hiljada novih zasada cveća, ukrasnog rastinja i žbunova posađeno je ne samo u Parku Bukovičke banje već i u drugim parkovima arandelovačke opštine. Uradili smo nove pešačke staze, a vrednost ulaganja je oko pola miliona evra. Naše zelene oaze nisu imale ozbiljnu akciju sadnje ili gradnje staza još od šezdesetih godina prošlog veka.

Takođe, obnovljen je paviljon „Knjaz Miloš“ u Parku Bukovičke banje, koji je bio prva točionica kisele, mineralne vode sagrađena od armiranog betona na prostoru Srbije s početka dvadesetog veka. Uloženo je skoro dvadeset miliona dinara za sanaciju, a deo sredstava donirala je i Vlada Kraljevine Norveške, kojoj se i ovom prilikom zahvaljujemo. Paviljon „Knjaz Miloš“ je pre nekoliko meseci dobio najprestižniju nagradu Evropske unije, „Evropa nostra“, za oblast konzervacije, prvu nagradu iz te oblasti u našoj zemlji, a svečana ceremonija dodele priznanja održana je 22. juna u Berlinu.

Pored ovoga, mnogo toga je urađeno i na prostoru prilaza ka vrhu planine Bukulje. Pored uređenja osmatračnice, sa koje se pruža pogled na čitavu Šumadiju, u koje je uloženo sedam miliona dinara, sredinom marta završena je i prva faza asfaltiranja kompletnog puta koji vodi ka vrhu turističkog centra planine Bukulje. Vrednost radova je trideset miliona dinara.

Trenutno se radi plan detaljne regulacije kompleksa spomenika prirode pećine Risovača, koja ima nemerljiv istorijsko-kulturni značaj. Na tom mestu su pronađeni ostaci životinjskih vrsta iz ledenog doba, a ujedno je i jedina pećina na ovim prostorima za koju je utvrđeno da su je nastanjivali praistorijski ljudi.

Navedeni primeri predstavljaju samo deo aktivnosti lokalne samouprave u cilju očuvanja i zaštite životne sredine, odnosno poboljšanja uslova u parkovima prirode i istorijskim dobrima, u cilju ekonomskog razvoja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Živan Đurišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Živan Đurišić.

Izvolite.

ŽIVAN ĐURIŠIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, podneo sam amandman na član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine i on glasi: „U članu 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti

životne sredine, kojim se vrši izmena u članu 90b Zakona o zaštiti životne sredine, dodaje se novi stav 2, koji glasi: 'Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na poboljšanje održivog ekološkog razvoja'."

Članom 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine menja se član 90b stav 2. Zakona o zaštiti životne sredine tako što se reči „člana 90v tačka 16)“ zamenjuju rečima „člana 90v tač. 16) i 21)“.

Inače, član 90b Zakona o zaštiti životne sredine propisuje da se sredstva Zelenog fonda Republike Srbije dodeljuju korisnicima sredstava u svrhu finansiranja zaštite i unapređivanja životne sredine, a na osnovu javnog konkursa koji objavljuje nadležno ministarstvo. Pored toga, ovaj član zakona propisuje ko može biti korisnik ovih sredstava kao i postupak za njihovu dodelu.

Predviđen je izuzetak da se ova sredstva mogu dodeliti i bez sprovođenja javnog konkursa u slučaju finansiranja aktivnosti iz člana 90v tač. 16) i 21) ovog zakona. Radi se o sredstvima za finansiranje interventnih mera u vanrednim okolnostima zagađivanja životne sredine, za rekultivaciju i sanaciju zagađenog prostora, u skladu sa članom 66. ovog zakona, kao i sredstvima Zelenog fonda koja se koriste za pripremu i sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz pretpristupne pomoći Evropske unije, u skladu sa zakonom, i sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz međunarodne razvojne pomoći i drugih finansijskih izvora koji zahtevaju sufinansiranje.

Ovim izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine vrši se ispunjavanje uslova za korišćenje sredstava IPARD fondova i kofinansiranje projekata iz sredstava Zelenog fonda za projekte koji se finansiraju iz EU pretpristupnih fondova.

Moj amandman je ukazivanje na značaj ovog zakona za sveukupan razvoj Republike Srbije i poboljšanje održivog ekološkog razvoja.

Srpska napredna stranka je od početka u svom programu dala značajno mesto zaštiti životne sredine s obzirom na to da je u prošlosti razvoj bio često zasnovan na iskorišćavanju prirodnih resursa sa velikim posledicama po životnu sredinu, koja je, i pored deklarativnog opredeljenja i pozitivnih zakonskih propisa, stalno bila u podređenom položaju.

U danu za glasanje glasaću za ovaj zakon, kao i za ostale zakone koji su na dnevnom redu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Đurišiću.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Stanija Kompirović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, Ustav Republike Srbije predviđa pravo na zdravu životnu sredinu kao jedno od

osnovnih prava i sloboda svakog građanina. Članom 97. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da se uređuje i obezbeđuje održivi razvoj, sistem zaštite i unapređenja životne sredine, zaštita i unapređivanje biljnog i životinjskog sveta.

Životna sredina jeste skup prirodnih i stvorenih vrednosti čiji kompleksni međusobni odnosi čine okruženje, odnosno prostor i uslove za život.

Republika Srbija se suočava sa velikim izazovima u unapređivanju sistema zaštite životne sredine u okviru temeljnih društveno-ekonomskih reformi ka tržišnoj ekonomiji i građanskom društvu. Ovaj proces podrazumeva unapređenje dosadašnje politike zaštite životne sredine i sektorskih politika ka upravljanju zaštitom i održivom razvoju. Zaštita životne sredine treba da bude sastavni deo društvenog i ekonomskog razvoja.

Tokom svojih aktivnosti, koje mogu biti urbanizacija ili eksploatacija, čovek menja prirodno okruženje, i to često tako što narušava prirodnu okolinu. Izgradnjom hidrocentrala, akumulacija, sečom šuma, pošumljavanjem, stvaranjem deponija čovek utiče na promenu čitavih područja. Kao rezultat čovekovih aktivnosti, dolazi do narušavanja ekosistema i klimatskih promena na lokalnom i globalnom nivou.

Kvalitetu zaštite životne sredine poklanja se posebna pažnja i stalno se prati. Pripremaju se programi kontrole kvaliteta vazduha, vode, nivoa radioaktivnosti i na osnovu tih mera i dobijenih rezultata sprovode se mere zaštite i prate efekti sprovedenih mera.

I ovde osećamo vladavinu tajkunske vlasti, čiji su vladaoци kupovali vile i jahte, odvodili preduzeća u stečaj, radili na ličnom bogaćenju umesto na investicijama u nove tehnologije, ostavljali smetlišta zatrpana opasnim i teškim metalima koji truju zemljište i vazduh i truju našu decu. Zato moramo da radimo i unapredimo sistem za upravljanje otpadnim vodama i očuvanje kvaliteta vazduha.

Moj amandman na član 1. Predloga zakona ide u pravcu sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na zaštitu prirodnih dobara. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Jolović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

NIKOLA JOLOVIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, predlažem amandman na član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, kojim se vrše izmene u članu 90b Zakona o zaštiti životne sredine, kojim se dodaje novi stav 2, koji glasi: „Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na održavanje ekoloških resursa“.

Kako se približavamo Evropskoj uniji, jedna od oblasti u kojima usklađujemo sve propise jeste, naravno, i ekologija. Ovo će biti oblast koja će našoj zemlji doneti veliki broj radnih mesta, a samim tim i ogroman broj radnih mesta u gradu Novom Pazaru.

Pojam održivog razvoja dovodi se najčešće u vezu sa zaštitom životne sredine. Koncept održivog razvoja predstavlja novu razvojnu paradigmu, novu strategiju i filozofiju društvenog razvoja.

Vlada Republike Srbije je istakla da su edukacija i podizanje svesti jedan od prioriteta u sektoru životne sredine. Njihovim donošenjem delom su ustanovljena pravila ponašanja pojedinaca i organizacija, u cilju zaštite životne sredine. Održivost ekonomskog rasta u uslovima iscrpljivanja čistih prirodnih resursa sve je komplikovanija. Brojne su aktivnosti državnih i nevladinih organizacija širom sveta sa namerom rešavanja problema održavanja životne sredine, u kojima svoj doprinos, naravno, daje i Vlada Republike Srbije.

Predloženim amandmanom omogućiće se efikasnije finansiranje u okolnostima kada se mora hitno reagovati, kada je priroda ugrožena, ali i u situaciji kada je sufinansiranje jedini način za zaštitu životne sredine. Obezbeđivanjem novčanih sredstava bolje se štiti životna sredina. Time se obezbeđuje brži razvoj naše zemlje i, naravno, bolje štite ekonomski resursi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Borka Grubor.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Borka Grubor.

Izvolite.

BORKA GRUBOR: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na poboljšanje uslova flore i faune.

Ekologija je kultura življenja. Mnogima, nažalost, ta kultura nedostaje. Da bi nam život na našoj planeti bio zdraviji, svi mi koji uživamo blagodeti naše životne sredine moramo voditi računa kako se ophodimo prema prirodi i svemu onom što nam ona pruža. U suprotnom, priroda je sklona da nam uzvрати višestruko, u zavisnosti koliko smo se ogrešili o njena pravila ili koliko smo svojim činjenjem ili nečinjenjem prema njoj sebi učinili prividno dobro.

Kako čovek radi svoje lične koristi uništava prirodna staništa mnogih biljnih i životinjskih vrsta, govori i primer uništenja bare na teritoriji Vojvodine. Naime, na prostoru između Dunava i sela Belegiš nalazi se bara Petrinci, koja je prirodno mrestilište ribe, stanište preko stotinu labudova, čaplji, kormorana, divljih pataka i još mnogo drugih živih bića koja čine stanovništvo bare. Dugo vremena je smatrana prirodnim rezervatom zaštićenih vrsta životinja koje je

naseljavaju. Bila je pod zaštitom države sve dok separacija nije ugrozila baru. Usled neovlašćenog širenja separacije, zatvoren je dotok vode u baru iz Dunava. Bez dotoka vode, preti opasnost da bara postane mrtva i da na kraju usahne. Bara je ucrtana na mapi i veoma dugo postoji. Postojeća firma ugrožava opstanak bare i vodi njenom uništenju.

Molim ministra zaštite životne sredine gospodina Trivana da preko svojih inspeksijskih službi izvrši uvid na terenu i doprinese očuvanju prirodnih resursa ovog dragocenog bogatstva u tom delu Vojvodine. Ovo ne zahteva velika ulaganja, treba samo malo dobre volje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Grubor.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Hoću da vas uverim da ćemo se pozabaviti ovim problemom jer je, razume se, nedopustivo da se, kao u Obedskoj bari, onemogućava tim radovima i dešavanjima osciliranje nivoa vode, što nam onda kompletan biodiverzitet, zapravo biologiju tog dela, narušava. Mi ćemo se potruditi zajedno sa kolegama iz Vojvodine da to pitanje rešimo. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Mijatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, kolege poslanici i poslanice, moj amandman odnosi se na održavanje zaštićenih prirodnih dobara. Ja ću se osvrnuti na zaštićeno prirodno dobro prve kategorije, a to je Specijalni rezervat Uvac.

Specijalni rezervat Uvac prostire se na području opština Nova Varoš i Sjenica. Ono o čemu želim da pričam jeste ulaganje iz Zelenog fonda, odnosno ulaganje koje se tiče istraživačkih projekata u cilju upoznavanja sa prošlošću, očuvanja sadašnjosti ali i adekvatnog planiranja budućnosti u zaštićenim prirodnim dobrima.

Moram da istaknem da je Specijalni rezervat prirode Uvac najveće stanište beloglavog supa (inače jedne od dve preostale vrste lešinara na području Republike Srbije), vrlo značajnog u održavanju ekosistema jer se hrani isključivo divljim uginulim životinjama i na taj način sprečava širenje zaraze među ljude i, na kraju krajeva, čini prirodnu reciklažu u prirodi. Moram da napomenem da je Specijalni rezervat Uvac najveće i jedino stanište velikog

ronca. To je, inače, ptica koja pripada grupi pataka. Sem što je jedino gnezdilište u Srbiji, ono je najveće gnezdilište na Balkanu.

Moram da pohvalim akcije MUP-a u Sremskoj Mitrovici jer su u februaru ove godine sprečili krađu dva mužjaka upravo ove vrste ptica, velikog ronca, na području Sremske Mitrovice.

Ono što želim da istaknem, a tiče se naučnog istraživanja u ovoj oblasti, to je postavljanje klimatoloških stanica u pećinama Specijalnog rezervata Uvac, pre svega u Ledenj pećini. Te klimatološke stanice su postavljene 2016. godine u projektu Zavoda za zaštitu prirode. Inače, taj projekat je podržalo Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine i, naravno, zaposleni u Specijalnom rezervatu Uvac. Klimatološke stanice su osim u Ledenj pećini u Specijalnom rezervatu Uvac postavljene i u Resavskoj pećini i Risovačkoj pećini, s tim što su sem klimatoloških stanica postavljene i stanice koje mere podrhtavanje tla. Smatram vrlo značajnim ulaganje u naučnoistraživački rad Ministarstva zaštite životne sredine i, uopšte, ulaganja iz sredstava Zelenog fonda.

Naveću još jedan projekat, koji se tiče Prirodnjačkog muzeja, koji je inače sufinansiran od strane Ministarstva za zaštitu životne sredine, a tiče se pronalaska 31. vrste slepih miševa na području zaštićenog prirodnog dobra Vlasina. To se desilo 18. oktobra 2017. godine. Inače, to je vrsta sredoziemnog repaša, pripada najvećoj vrsti slepih miševa, koji inače pripadaju grupi sisara.

Naravno, moram da naglasim da su za Srpsku naprednu stranku zdrava voda, zdrava pijaća voda, zdrav vazduh, zdravo zemljište u direktnoj korelaciji sa zdravljem stanovništva, a zdravlje stanovništva svakako je prioritet broj jedan za SNS.

Na kraju moram da se osvrnem na još jednu konstataciju poslanika različitih pojava oblika „žutog preduzeća“. Ko je ružio i ko je klevetao, a bogami i dobro pljačkao građane Srbije, a ko radi u interesu građana, pokazali su upravo građani na slobodnim demokratskim izborima i 2012, i 2014, i 2016, i 2017. godine dajući ogromnu podršku Aleksandru Vučiću i politici Srpske napredne stranke. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, na član 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine podnela sam amandman kojim se dodaje stav 2. koji glasi: „Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtnom na unapređenje ekosistema“.

Zaštita životne sredine je jako važna tema jer govori o čistom vazduhu, čistoj pijaćoj vodi, zdravlju, klimatskim promenama. Životnu sredinu često stavljamo u drugi plan i sve teme nekako budu mnogo važnije. Treba veliku pažnju posvetiti zaštiti životne sredine i zato je dobro što ovih dana raspravljamo upravo o ovoj temi. Veoma je značajno da se sredstva za zaštitu životne sredine planiraju u budžetu Republike Srbije, ne samo zbog toga što to od nas očekuje EU, mi to moramo raditi zbog svih nas, zbog naših građana, zbog mladih generacija.

Jedan od velikih problema sa kojima se suočavamo u današnje vreme jeste briga za ekologiju i životnu sredinu. Mnoge klimatske promene, kao i većina prirodnih nepogoda, rezultat su čovekovog negativnog uticaja. Moramo shvatiti značaj očuvanja ekosistema i životne sredine i moramo promeniti štetne navike. Moramo raditi na jačanju svesti građana. Sačuvati zdravu životnu sredinu je naša obaveza zbog svih nas i naših mladih generacija.

U danu za glasanje poslanici Srpske napredne stranke će podržati ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Sandra Božić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Sandra Božić.

SANDRA BOŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, govoreći o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, sasvim je sigurno da smo svesni situacije i položaja u kojem se Srbija nalazi, kako u regionu tako i u svetu. Koliko god se trudili da napravimo progres i napredak u ovoj oblasti, shvatamo da naši naponi zaista moraju biti veći i da moramo raditi mnogo brže.

Oblast zaštite životne sredine je široka i kompleksna i sve ono što moramo, pre svega kao građani, da razumemo ali i da primenimo u praksi mora biti usađeno u naše vaspitanje, naravno i osnovno obrazovanje. Zato je od najvećeg značaja u ovaj proces uključiti sve segmente društva i pre svega vaspitavati naciju, a ujedno i uporedo praviti zakonske norme i okvire kojima ćemo se približavati svetskim standardima.

Evropska unija posebnu pažnju poklanja pitanju borbe protiv klimatskih promena i za ovu praktično političku oblast izdvaja oko 20% budžeta Unije, i to u periodu 2014–2020. godine. Osnovni postulati na koje se EU oslanja kada govorimo o Poglavlju 27 upravo se odnose na borbu protiv klimatskih promena. Tri su postulata na koja ja ovim putem želim da skrenem pažnju, a u daljem izlaganju obrazložiću i zašto. To su dekarbonizacija, odnosno smanjenje potrošnje fosilnih goriva i zapravo smanjenje energetske zavisnosti EU; zatim, povećanje upotrebe obnovljivih izvora energije i energetska efikasnost.

Dugoročni cilj EU je upravo smanjenje emisije gasova staklene bašte, smanjenje do 95% do 2050. godine, što je značajno i za nas.

Upravo iz ovog razloga i u skladu sa prethodno iznetim, želim da vam prenesem primer dobre prakse i na taj način skrenem pažnju da postoje projekti u Srbiji koji se oslanjaju na ova tri postulata i uspešno su sprovedeni. Primer dolazi iz grada čiji je imperativ kada je u pitanju zaštita životne sredine zaista najozbiljniji u Republici Srbiji, a to je grad Pančevo, iz koga dolazim.

Lokalna samouprava Grada Pančeva i Javno komunalno preduzeće „Grejanje“, odnosno toplana iz tog grada, zajedno su implementirali projekat „Banatsko sunce za sve“ ili, u izvornom značenju, *Banat Sun for All*. Projekat je finansiran iz fondova EU kroz IPA program prekogranične saradnje Srbija–Rumunija, a njegova realizacija završena je u decembru 2016. godine. S obzirom na to da smo sada u 2018. godini, zaista smo imali čitavu 2017. godinu i 2018. godinu, koja je ispred nas, kako bismo merili efekte i rezultate tog projekta, što nas dovodi u situaciju, odnosno u ovom slučaju mene, da zaista s ponosom mogu da pričam o rezultatima ovog projekta.

Cilj ovog projekta je bilo poboljšanje i modernizacija sistema grejanja, zapravo pripreme sanitarne tople vode. U toplani u Pančevu ovu uslugu koristi oko 3.000 korisnika, barem je projektovana za 3.000 korisnika, ali zbog problema koji su nastali zbog cene energenata kroz neka prošla vremena korisnici su se sa mreže, da kažem žargonski, „skidali“ i Pančevo u ovom trenutku ima oko 2.200 korisnika koji koriste sanitarnu toplu vodu. Da ne pričam o tome da im je posebno problematično da koriste druge izvore energije zbog načina na koji je čitavo naselje projektovano. Iz tog razloga je ovaj projekat jako važan.

Posebno se osvrćemo na korišćenje obnovljivih izvora energije a na taj način i podizanje energetske efikasnosti čitavog ovog sistema toplane. U konkretnom slučaju o kojem govorim, postavljeno je solarno polje na površini od 906 metara kvadratnih u krugu Toplane Kotež, gde je postavljeno preko šeststo solarnih panela koji su po svojoj snazi, veličini, a vrlo specifični i po svojoj nameni, jedinstveni na teritoriji jugoistočne Evrope. Kao primer dobre prakse, a jeste bio pilot-projekat, mislim da zaista možemo da se ponosimo ovim projektom i da ubuduće koristimo sve rezultate i iskustva do kojih je došao tim koji je ovaj projekat izneo i implementirao, a nadalje možemo i meriti, što je jako važno.

Dakle, pored finansijske uštede... Jer, u svom prethodnom izlaganju napomenula sam da je za ovakav vid usluge koju je Javno komunalno preduzeće „Grejanje“ pružalo godišnji gubitak bio 200.000 evra. To je sada smanjeno jer smo uspeali da potrošnju gasa smanjimo za 49%. Samim tim, uzročno-posledično smanjili smo emisiju štetnih gasova, odnosno ugljen-dioksida u ovom slučaju, što je zapravo i bio prvenstveni cilj ovog projekta.

Moram da napomenem da je projekat finansiran sa rezervne liste projekata i osnovni uslov u izmenjenim okolnostima koje su zatekle odluku Grada Pančeva da li će se ovaj projekat implementirati ili ne jeste da je rok za implementaciju projekta smanjen sa 24 meseca na 12 meseci, što je bilo prilično otežavajuće, ali, na svu sreću, projektni tim je imao dovoljno hrabrosti i znanja da uđe ukoštac i upusti se u ovaj projekat i pored tih okolnosti koje su u tom trenutku izgledale neverovatne za implementaciju.

Međutim, da bismo govorili o ovakvoj vrsti rezultata kroz lokalne samouprave i da bismo konkurisali za sredstva u svim fondovima koji su nam na raspolaganju – vi ste pričali o tome i u načelnoj raspravi – moramo da imamo gotove projekte, tehničku dokumentaciju. To je ono što nam zaista fali i ja vas molim da u tom smislu budžet za sledeću godinu usmerite ka tom cilju.

Ali rekla bih da je uslov svih uslova ipak naša svest, a ovim i ovakvim projektima pokazujemo zrelost i ozbiljnost u tendenciji da se uhvatimo ozbiljno ukoštac sa problemima zaštite životne sredine i da na njih odgovorimo na najrelevantniji mogući način, pre svega radeći u interesu budućih generacija. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Božić.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Amandman koji sam podneo ima potrebu i cilj da pre svega ukaže na potrebu zaštite autohtonih vrsta, a samim tim doprinese razvoju Srbije u celini, pre svega kroz razvoj turizma.

Činjenica je da turizam kao privredna grana beleži ozbiljan rast u poslednjim godinama, a opet je o tome najbolje govoriti kroz brojke. Godine 2017. broj turista u Srbiji je povećan za 12% u odnosu na 2016. godinu. U prvih pet meseci ove godine imamo povećanje od 11% u odnosu na isti period prošle godine. Kako? Pa, nije to nešto što dolazi samo od sebe i što je palo s neba; to je rezultat ozbiljnog rada na uspostavljanju političke, ekonomske i svake druge stabilnosti u Srbiji, rezultat rada na stvaranju prijatelja širom sveta, na zapadu i istoku, a opet su za to najzaslužniji predsednik ove države i Vlada. Da bi se taj trend nastavio, tj. ako će ovaj zakon doprineti tom trendu, mi ćemo ga sigurno u danu za glasanje zdužno podržati.

Moj amandman, kažem, ima potrebu da ukaže na potrebu zaštite autohtonih vrsta. Reći ću vam samo jedan primer, a to je primer tiskog cveta, pojave za koju smo verovatno svi u Srbiji čuli, fenomena koji je vezan za poslednju fazu života jednog insekta koji živi u reci, u blizini Novog Bečaja.

Upravo ta pojava je stavila Srbiju, odnosno Novi Bečej na svetsku listu turističkih znamenitosti i mislim da na tome moramo istrajati.

Moj amandman je samo na tom tragu i ima simboličnu želju da ukaže da u tom smislu i ovaj zakon vodi računa o jedinstvenim pojavama, jedinstvenim vrstama, koje sigurno mogu doprineti razvoju turizma a samim tim i sveukupnom razvoju Republike Srbije. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Vujadinoviću.

Po amandmanu, narodni poslanik Dragan Jovanović.

Izvolite.

DRAGAN JOVANOVIĆ: Uvaženi ministre, dame i gospodo, kolege narodni poslanici, ja bih pre svega želeo da podržim amandman kolege i da kažem da je on dosta lepo govorio o toj neraskidivoj vezi koja je potrebna, s jedne strane, o novom i dobrom Zakonu o zaštiti životne sredine, koji treba dosta toga dobroga da donese razvoju turizma u Srbiji.

Iskoristio bih vreme koje mi stoji na raspolaganju, pošto nisam govorio u načelnoj raspravi, najpre da pohvalim Predlog zakona i da kažem da ću naravno u danu za glasanje podržati zakon.

Ono što bih vas zamolio, uvaženi ministre, dolazim iz Šumadije, iz Topole, voleo bih od vas da čujem kada će Ministarstvo podržati ovo što mi sa dosta nestrpljenja očekujemo, regionalnu deponiju koja će da „pokrije“ grad Kragujevac i okolne opštine u Šumadiji. Voleo bih da čujem od vas jer to bi, u stvari, trebalo da donese iskorak daljem razvoju turizma u Šumadiji, pre svega vinskog i verskog turizma. S druge strane, za gradove i opštine, dok se ne bude završila ta deponija na području grada Kragujevca, koja će pokriti sve opštine u Šumadiji a i nešto šire, da li će se pronaći sredstva da se pomognu opštine izgradnjom transfer-stanica ako imaju ugovore sa regionalnom deponijom u Lapovu, koje odlažu trenutno smeće na toj deponiji u Lapovu koja ima sve dozvole za rad i ostale stvari?

To bih prosto voleo da čujem od vas i, naravno, da podržim sve vaše napore u Ministarstvu za poboljšavanje situacije koja je trenutno... Da podržim kolege koje su svesrdno danas o tome govorile. Naravno da vi imate energiju, ali da iznađete još više mogućnosti da se izborite za značajan budžet u 2019. godini i da nam pomognete u svim ovim naporima koje rade i lokalne samouprave.

Još jedan napor koji vas molim da učinite jeste da iznađete mogućnost da naterate lokalne samouprave koje nisu rešile prikupljanje smeća na svom području da to urade. Ako to ne znaju da urade, neka to radi Ministarstvo, neka se to lepo plati iz opštinskih budžeta, jer mi u trenutnoj situaciji imamo da pojedine opštine to rade, a druge ne rade. I, kada se dese vremenske nepogode, bujice, voda, smeće iz okolnih opština putem reka, potoka i bujica dolazi kod nas i onda smo svi u istom košu, u istoj neprijatnoj situaciji.

Zbog toga Ministarstvo jednom mora da podvuče crtu i kaže – opštine, ili ćete to da rešite... A komunalna delatnost je izvorna delatnost jedne lokalne samouprave. Zbog toga vas molim da tu uložite napor i energiju koju imate, i znanje. A bili ste i gradski sekretar dugo vremena, dobro ste taj posao radili i očekujem da ćete nam stvarno pomoći, pre svega lokalnim samoupravama, da ove probleme rešimo. Hvala puno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Zahvaljujem se za podršku koju ćete dati onome što mi ovde predlažemo.

Najkraće rečeno, Šumadija ima ozbiljnih problema da reši pitanje ne samo svog komunalnog otpada nego i drugih stvari koje se tiču ispravnog upravljanja našim otpadom. Mi ćemo učiniti sve što je u našoj moći da pomognemo svim opštinama. Transfer-stanice su nama, ne samo u Šumadiji već i u drugim delovima Srbije, solomonsko rešenje dok ne stavimo u pogon regionalne deponije, kako ste vi ispravno primetili.

Mi jako žurimo s uspostavljanjem tog sistema, jer, kao što sam već više puta danas rekao, a i juče, Srbija će biti čistija onog momenta kada se uspostave regionalne deponije. Potreba onih koji operišu tim deponijama biće da svaki kilogram otpada uđe u deponiju jer je to profit za nekoga, a nas je to čistija Srbija, nema nikakve dileme. Uz činjenicu da ćemo morati seoska domaćinstva da obezbedimo sudovima za odlaganje otpada, uz stavljanje u pogon regionalnih deponija, mi ćemo taj posao uraditi i tom poslu smo najposvećeniji.

Nadam da ćemo novac obezbediti u sledećem budžetu. U svakom slučaju, skoro sam siguran da ćemo s novim ministrom finansija imati veće razumevanje za naše potrebe. Ponavljam, veći novac koji tražimo od Ministarstva finansija nije potreban Ministarstvu životne sredine, to je novac koji je potreban lokalnim samoupravama upravo za ove stvari o kojima vi pričate, jer mi znamo da vi nemate dovoljno novca da sve ovo rešite. Videćete po praktičnim potezima da će biti ovako, jer smisao uređenja Srbije zapravo jeste ovo o čemu vi pričate.

Zakon nam omogućava da opštine koje suviše oklevaju u tome šta će raditi više neće moći da oklevaju. Dva su razloga za to. Najpre, odluka Vlade koja je donesena, da više oklevanja neće biti i neće biti tolerisanja. A čak i da nije toga, lično sam sklon tome da se primeni zakon koji odranije omogućava da tamo gde opštine ne mogu da se dogovore Ministarstvo odluči šta će sa čim biti. Ja ću upražnjavati sva ovlašćenja koja mi je zakon dao. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas

raditi i posle 18 sati zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akte iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima narodni poslanik Branimir Jovanović.

Izvolite.

BRANIMIR JOVANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Nadovezaću se na probleme koje je malopre istakao kolega Jovanović iz Topole. Želeo bih da čujem od ministra o problemima koji se tiču Kraljeva, ja sam iz Kraljeva. Malopre smo govorili o problemu sa deponijama. U Kraljevu postoji plan da se izgradi jedan regionalni centar, da se izgradi postrojenje za tretman otpada. Za to nije zainteresovano samo Kraljevo već bi na toj teritoriji trebalo da se izgradi postrojenje za koje su zainteresovani i okolni gradovi: Trstenik, Raška, Vrnjačka Banja ali i Paraćin. Plan jeste da se u svim ovim gradovima naprave određena reciklažna čvorišta, da se tu sortira otpad, a da se on dalje transportuje do centralnog postrojenja.

Vi ste verovatno upoznati s tim da je rok za izradu studije izvodljivosti do proleća, mislim mart ili april, 2019. godine. Na terenu se već radi, znam da su u toku geomehanička ispitivanja na dve lokacije na teritoriji grada Kraljeva. Nadam se da će bar jedna od tih lokacija ispuniti minimum standarda i da će moći da se gradi ovo postrojenje. Nadam se da će i studija izvodljivosti biti izrađena u roku, da možemo posle toga odmah da krenemo da realizujemo ovaj projekat.

Ono što je nama neophodno, naravno, to je podrška Ministarstva, podrška da obezbedimo sredstva iz fondova Evropske unije, jer zaista bi bilo teško ako bi se ovaj projekat realizovao na osnovu kredita, bilo bi to veliko opterećenje za sve ove gradove i opštine, u pitanju je pet gradova i opština. S druge strane, rešili bismo problem odlaganja otpada za ceo ovaj region i možda bismo ušli u rešavanje problema reciklaže, jer sigurno su spremna reciklažna postrojenja na ovom delu teritorije Srbije.

Zasad imam neke informacije sa terena da postoji određeni otpor građana, koji još uvek nisu upoznati sa tim kakve benefite nosi sa sobom izgradnja jednog postrojenja. Sigurno predstoji u narednom periodu jedan proces gde ćemo morati građane da upoznamo sa svim prednostima i pozitivnim efektima izgradnje ovog postrojenja, a očekujemo od Ministarstva da nam pomogne u tome. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Tanja Tomašević Damnjanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNJANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolege i kolegice narodni poslanici, podnela sam amandman na član 1. Predloga zakona s ciljem da posebno naglasim značaj očuvanja autohtonih vrsta.

Vršacki breg, obronak Karpata, poznat je po blagotvornoj klimi, kao i po brojnim hranljivim i lekovitim biljnim vrstama. Zbog bogatstva ornitofaune Vršacke planine su 2000. godine postale međunarodno značajno stanište ptica u Evropi. Fauna ptica Vršackih planina koja broji više od 130 vrsta po mnogo čemu je vredna i osobena. Blizina Karpata i spona s ovom impozantnom i posebnom ekološkom celinom omogućava i prisustvo vrsta kojih u gnežđenju nema nigde drugde u Vojvodini, poput planinske strnadice, planinskog detlića i zmijara. Preko 90 vrsta ptica koje se gnezde na Vršackim planinama, budući retke i ugrožene, uživaju zakonsku zaštitu na teritoriji Republike Srbije.

Biljni svet je veoma raznolik. Najviše je trava, od kojih poseban značaj ima kostrika. Na Vršackim planinama rastu: smreka, crni bor, pavit, poljski i brdski brest, beli grab, beli i crveni glog, divlja trešnja, bukva, klen i mleč. Sve su to autohtone biljne vrste. Upravo zahvaljujući svom jedinstvenom položaju u banatskoj niziji, raznovrsnosti flore i vegetacije, bogatih šumskih ekosistema, veći deo šumskog područja ove planine je zaštićen kao park prirode. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Desanka Repac.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice.

DESANKA REPAC: Hvala vam, gospodine predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima i poštovane kolege, podnela sam amandman na član 1, koji glasi: „Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na razvoj uslova za autohtone vrste“.

Srbija je jedna od vodećih zemalja po brojnosti različitih vrsta i zemlja sa zavidnim brojem endemičnih vrsta. Očuvanje endemičnih vrsta zavisi pre svega od očuvanja staništa na kojima se mogu naći endemske vrste.

Na krajnjem severu Srbije nalazi se rezervat jezero neobičnog izgleda i lepote, Ludoško jezero. Bogata flora, fauna, retke i zaštićene vrste i nesvakidašnje prostranstvo koje ga okružuje učinili su da Ludoško jezero postane rezervat prirode, ali za Srbiju i svojevrzni muzej na otvorenom. To što ga čini jedinstvenim jeste raznolikost biljnog i životinjskog sveta koji je ovde nastanjen. Pored bogatog životinjskog sveta (samo četrdeset vrsta ptica, dvadeset vrsta riba), lepotu jezera krasi mnogobrojne biljne vrste. Biljni svet Ludoškog jezera je od velikog značaja. Samo ću spomenuti neke vrste koje su upisane u Crvenu knjigu flore Srbije, to su zaštićeni kaćunak i zeleni trozubac.

Ludoško jezero je specijalni rezervat, naučnici kažu, nastalo je pre milion godina, jezersko oko je nastalo. Zaštićeno je zakonom još 1955. godine prvi put, 1994. godine je proglašeno specijalnim rezervatom prirode. Jezero je uvedeno

na spisak ramsarskih područja 1977. godine. Zbog međunarodnog značaja koji ima, pripada prvoj kategoriji zaštite.

Okolina jezera je naseljena još od kamenog doba, ima oko šesnaest arheoloških lokaliteta. Ovu lepotu Srbija treba da iskoristi kao veliki turistički potencijal. Zaštita autohtonih vrsta je imperativ svake države. Svako od nas treba da doprinese zaštiti ugroženih vrsta i staništa. Treba sačuvati to izobilje koje imaju naši rezervati; sačuvati i čuvati okruženje, biodiverzitet i lepotu Srbije. Treba čuvati okolinu i zbog nas, zbog prava čoveka na život i razvoj u zdravoj sredini.

Htela bih samo još nešto da kažem. Sedam kilometara od Ludoškog jezera nalazi se Paličko jezero. Trenutno je počela sanacija Paličkog jezera zahvaljujući Nemačkoj ambasadi, nemačkoj državi, koja je uložila šest i po miliona. Sanacija jezera će trajati nekoliko godina jer je jezero uništavano decenijama. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jasmina Obradović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice.

JASMINA OBRADOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, cenjene kolege narodni poslanici, dragi građani Republike Srbije, u diskusiji po ovom amandmanu osvrnuću se na rad i nadležnosti Gradske uprave za zaštitu životne sredine Grada Novog Sada. Dakle, odlukom o gradskim upravama Grada Novog Sada obrazovana je Gradska uprava za zaštitu životne sredine. U Gradskoj upravi za zaštitu životne sredine obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu, donošenje i realizaciju programa i planova zaštite životne sredine; pripremu predloga za utvrđivanje visine posebne naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine; kontinuiranu kontrolu i sistematsko praćenje stanja životne sredine putem ovlašćenih i stručnih organizacija; informisanje i objavljivanje podataka o stanju i kvalitetu životne sredine; zaštitu prirode i zaštićenih prirodnih dobara primenom domaćih i međunarodnih propisa i standarda; pripremu i donošenje akata o zaštiti određenih prirodnih dobara itd. Dakle, Grad Novi Sad, Gradska uprava za zaštitu životne sredine, ima jedan sistemski pristup ovoj izuzetnoj ozbiljnoj materiji.

Gradska uprava koordinira, podstiče, pomaže i učestvuje u realizaciji zadatih programa. Gradska uprava donosi finansijski plan i plan javnih nabavki Gradske uprave i vrši strogi nadzor i kontrolu nad tim. Položaj i nadležnosti Gradske uprave za zaštitu životne sredine utvrđeni su Odlukom o gradskim upravama Grada Novog Sada.

Odnos Gradske uprave za zaštitu životne sredine prema Skupštini grada zasniva se na pravima i dužnostima utvrđenim zakonom. Gradska uprava za

zaštitu životne sredine Grada Novog Sada je obavezna da Skupštinu grada, gradonačelnika i Gradsko veće obaveštava o vršenju poslova iz svog delokruga, daje obaveštenja, objašnjenja i podatke iz svog delokruga koji su neophodni za rad Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća itd.

Na kraju želim samo da napomenem da našim amandmanima afirmišemo sveukupni razvoj, u ovom slučaju konkretno u sferi zaštite životne sredine.

U danu za glasanje podržaću set predloženih zakona iz domena zaštite životne sredine.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega.

RADOVAN JANČIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovani narodni poslanici, gospodine ministre, naš najveći izazov je kako da dosegne visoke standarde u EU u pogledu zaštite životne sredine, koji se neprestano usavršavaju, kada imamo prilično teško zatečeno stanje i kada su potrebna velika sredstva za investiranje ne bismo li stepen zaštite podigli na nivo održivog razvoja i unapredili ekosistem u celini.

Jedna od najvećih prepreka održivom razvoju jeste svakodnevno stvaranje ogromnih količina otpada koje zagađuju vodu, vazduh i zemlju. Nekontrolisano postupanje s otpadom predstavlja opasnost za zdravlje ljudi, biološku raznovrsnost i klimatske promene. Usvajanjem standarda, novi pristup u postupanju s otpadom omogućuje revalorizaciju ekonomske vrednosti otpada i obezbediti najviše standarde zaštite zdravlja ljudi i životne sredine i time svakako doprineti sveukupnom razvoju Republike Srbije.

Zato je u Srbiji u planu da se zatvore i saniraju sve postojeće deponije i izgradi, prema Nacionalnoj strategiji, 29 regionalnih centara i da otpad konačno postane resurs.

Godine 2015. započelo se sa izgradnjom jednog takvog regionalnog centra u Subotici, za grad i za opštine Mali Iđoš, Bačka Topola, Senta, Kanjiža, Čoka i Novi Kneževac. Vrednost projekta je 24,35 miliona evra; 20,15 miliona evra obezbeđeno je kod fondova EU, 3,2 miliona evra obezbedila je Vlada Republike Srbije, milion evra opštine, osnivači regionalnog sistema. Vi ste, gospodine ministre, dobro upoznati s ovim projektom, bili ste nedavno u Subotici, pa očekujemo od vas, s obzirom na to da je sistem spreman za probni rad, da se stavi u funkciju, obavi tehnički pregled i izvrši primopredaja.

Ovo kažem iz razloga što je 2015. godine i u svim opštinama osnivačima i u Gradu u Subotici bila na vlasti Demokratska stranka, pa je i ovde došlo do ozbiljnih sumnji u pogledu odabira izvođača i isporučiooca opreme, s pitanjem da li se sistem može pokrenuti i da li je na regularan način izabran izvođač.

Što se tiče zatvaranja postojećih deponija, Novi Kneževac je u saradnji sa Institutom „Kirilo Savić“ pripremio projekat sanacije i revitalizacije postojeće deponije i spreman je da vam ga dostavi na dalje postupanje.

Na kraju, predložene izmene i dopune svakako da treba prihvatiti jer su u funkciji razvoja poljoprivrede i obezbeđuju našim poljoprivrednicima i poljoprivrednim gazdinstvima mogućnost da ostvare prava na sredstva kod fonda pretpristupne pomoći za ruralni razvoj, koji zovemo IPARD 2. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Vlado Babić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega.

VLADO BABIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, u sklopu današnje diskusije predlažem amandman na član 1. Predloga zakona kojim se vrši izmena u članu 90b Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine. Dodaje se novi stav 2, koji glasi: „Ovim zakonom podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na zaštitu životne sredine.“

U okviru ovog člana zakona i njegove dopune govorio bih o Specijalnom rezervatu prirode Gornje Podunavlje. Ovaj rezervat je jedan od dunavskih bisera kako Vojvodine tako i Srbije. On je ostatak nekadašnjih prostranih plavnih predela Podunavlja i složeni je mozaik vodenih i kopnenih ekosistema koji čini nekoliko odvojenih celina: Monoštorski rit, Apatinski rit, kao i područje Štrpca, Kozare i Karapandže. Najveći deo rezervata pokriven je kompleksima šuma, a ovako očuvani izvorni biotopi retko gde se mogu sresti, kako kod nas tako i u Evropi.

Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje je zaštićeno prirodno dobro prve kategorije, koje se prostire uz levu obalu Dunava u predelu između 1367. i 1433. kilometra njegovog toka. Treba istaći da je on deo velikog ritskog kompleksa koji se proteže i kroz susednu Mađarsku i Hrvatsku.

Osim biološke raznovrsnosti, Gornje Podunavlje krasi i autentično kulturno nasleđe. Kao rezultat prilagođavanja životu pored velike reke i njenim čudima nastali su karakteristični izvorni običaji, nošnje, jezik, ribolovni alati, čamci i specifična jela, kao, recimo, čuveni riblji paprikaš, koji se najbolje kuva i pravi na području Bezdana, Bačkog Monoštora, Sombora, Apatina i Bogojeva. To privlači goste i tako Gornje Podunavlje čini vrlo atraktivnom turističkom destinacijom za sve posetioce.

Dunav je svojim tokom i rukavcima, tzv. dunavcima, i poplavnim vodama dao, to moramo istaći, osnovni pečat Gornjem Podunavlju, tako da je Specijalni rezervat prirode postao značajan centar biodiverziteta, pri čemu se

ovo bogatstvo ogleda u prisutnosti 55 vrsta riba, 11 vrsta vodozemaca, devet vrsta gmizavaca, 230 vrsta ptica, 51 vrste sisara itd.

Zbog svojih izuzetnih prirodnih vrednosti Gornje Podunavlje je 1989. godine proglašeno za međunarodno značajno stanište ptica (IBA), a 2005. je proglašeno za značajno područje za biljke (IPA). Ono je i sastavni deo potencijalnog rezervata biosfere Drava–Mura, a ima status vlažnog područja Ramsarske konvencije od 2007. godine.

Ribolovne vode Specijalnog rezervata Gornje Podunavlje izuzete su iz Ribarskog područja „Dunav 1“. Zato je neophodan srednjoročni program razvoja, unapređenja i korišćenja faune riba. Neke vrste riba su trajno zaštićene u ovom rezervatu kao, recimo, moruna, linjak, zlatni karaš, čikov, zatim rečni potočni rak itd. Zbog svega toga, čuvarska služba od pet čuvara pokriva 24 časa zaštitu ovog područja, a u periodu mresta u zaštitu ovih vrsta riba uključuju se i volonteri.

Pored toga, Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje nudi mnoštvo različitih naučno-rekreativnih turističkih sadržaja, kao što su: obilazak šetnih staza Štrbac i Karapandža, vožnja katamaranom Dunavom, poseta tradicionalnom ribaru, poseta etno-kući Mali Bodrog uz kulturnoumetnički program folklornog društva iz Bačkog Monoštora, poseta zanatlijama, to su tradicionalni, stari zanati kao čamdžija, rogozar, klompar, kovač. Zato treba raditi na očuvanju ovog specijalnog rezervata, kao i sveukupne naše životne sredine.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Babiću.

Poštovani narodni poslanici, pre nego što nastavim rad, dozvolite mi da u vaše i u svoje ime pozdravim predstavnike organizacije Mreža mladih – MANIFEST, koji trenutno prate deo današnje sednice sa galerije Velike sale.

Molim vas da ih pozdravimo aplauzom.

Reč ima ministar gospodin Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Dame i gospodo, dozvolite mi da pre nego što kažem nekoliko rečenica i ja pozdravim ove mlade ljude, koji su svakako jako važna karika u zaštiti životne sredine. I, uopšte, za Ministarstvo životne sredine nevladin sektor ima izuzetan značaj. Ako je nešto uspelo ovih godinu dana u Srbiji, uspela je ta naša kopča sa nevladinim sektorom. I hvala vam na tome što podržavate ovo što radimo u zaštiti životne sredine. Ne mislim na Ministarstvo, mislim na zaštitu životne sredine. Hvala vam što ste tu.

Što se odgovora ili bar komentara tiče, dozvolite mi da za grad Kraljevo kažem da je za nas grad Kraljevo neobično važan centar, i znamo zašto je to tako. Da podsetim da vi svoj komunalni otpad odlažete na smetlište „Kulagića ada“ i da je dobijena saglasnost Ministarstva životne sredine za projekat sanacije i rekultivacije. Projekat je završen. Isto tako, moramo reći da je otkupljeno

zemljište za proširenje deponije i u toku je izrada idejnog projekta sanacije i proširenja, kako ste se vi zapravo samo dotakli. Takođe moram da kažem da je ovo jedan od projekata koje želimo da pripremimo za konkurisanje za IPA sredstva. Mislim da to odlično ide i verujem da će to biti baš onako kako treba. Još uvek nisu obuhvaćena seoska područja, ali o tome ćemo sa rukovodstvom opštine još razgovarati. To je deo priče koji je neophodan da bi se ovo rešilo.

Dakle, Kraljevo može da se nada apsolutno boljim danima. Ono vreme koje je proteklo i propušteno poslednjih nekoliko godina, prošlo je. Ja sam se video tamo sa kolegama iz vaših opština, i moji saradnici, zaključili smo da više čekanja nema, da je prošlo vreme čekanja i da je sad vreme da se radi. Evo, mi sada radimo zajedno s vama, jer zajedno smo u mogućnosti da taj deo posla uradimo, kao što to radimo sa Nišom i ostalim gradovima.

Što se Subotice tiče, moram da kažem da je izbor izvođača koji je stupio na posao posle donacije koju je dala Evropska unija izvršila upravo Evropska unija, i o tome ćemo nekom drugom prilikom, a da su se naši podizvođači, opština i svi koji su učestvovali onoliko namučili ne bismo li nekako projekat izveli do kraja. Mi, evo, dajemo sve od sebe da to zaista tako bude. I biće, nema nikakve dileme, jer su se i okolnosti promenile ali i mi smo se promenili. Nismo ni mi više isti kakvi smo bili. To je, mislim, postalo važan faktor, jer su shvatile i kolege iz EU da mi ozbiljno mislimo sa ovim stvarima i da ćemo sve stvari koje mogu biti problem otvoriti javno.

Prema tome, nema razloga više da se čeka. Ministarstvo je apsolutno angažovano u tome, i u kontaktu i zajedničkom radu sa lokalnom samoupravom oko svega toga, i potpuno smo harmonizovani i potpuno smo na istim talasnim dužinama.

Kolegi koji je ovako divno govorio o Gornjem Podunavlju moram da kažem da mislim da bi opština trebalo da mu da i oda značajno priznanje za ovako divnu priču o sopstvenom kraju. Gornje Podunavlje je jedan od najlepših bisera koje Srbija ima. Od svega što ste spomenuli, ja ću se samo emotivno vratiti na morunu i sve ono čega negde niže više nema zbog različitih razloga (Đerdap 1, Đerdap 2 itd.). Ali mi nećemo odustati od toga da Elektroprivredu Srbije ubedimo da se moraju napraviti riblje staze i da zbog svega ovoga od čega i vi zavisite uzvodno od nas dole (jer ja sam iz Kladova) učinimo prirodu onakvom kakva je nekada bila, ili bar približno tome.

Zaključiću time što ste u stvari rekli i vi i koleginica pre vas – da mi ovde, između ostalog, kada pričamo o zaštiti, zapravo pričamo o lepoti. Treba li reći koliko je naša zemlja zapravo lepa i da imamo šta da štitimo? Za mene je to aksiom, to se ne dokazuje. Hvala vam što ste na ovaj način govorili o Srbiji u stvari.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Maletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, kolega Babić je rekao da u Podunavlju ima devet vrsta gmizavaca. To je delimično tačno, ja poznajem i desetu vrstu. Po pitanju životne sredine, ja u Podunavlju poznajem i desetu vrstu gmizavaca, to su „moralni gmizavci“. Ja sam ih upoznao, likom i delom.

Da vas podsetim da je za mene vrhunski patriotizam, da podsetim one koji to nisu činili, braniti životnu sredinu od sopstvene vlade. Ja ću to činiti. Oni pre nas to nisu činili iako su znali da je u 20. veku, početkom 21. veka, čovek napravio više štete zemaljskoj kugli po pitanju životne sredine nego sve generacije pre toga, u celoj njenoj istoriji.

Ja ću reći šta su radili, ta deseta vrsta u Podunavlju koju zovem „moralni gmizavci“. Neko bi rekao „moralni gmizavci žute boje“, ali mi te boje baš nisu toliko bitne jer je bilo više vrsta tih boja. Oni su kameleoni, ta vrsta gmizavaca može da bude i kameleonska. Verujem da su se možda neki sad plasirali i u naše redove, ali, bože moj, ja ću da govorim o Fabrici za reciklažu olovnih akumulatora „Monbat“ i da pitam da li neko ima snage da kazni taj varvarski čin prema životnoj sredini u opštini Inđija.

Da podsetim, a više puta sam o tome govorio, „moralni gmizavci“, da bi dobili stan u Beču, bili su u stanju da od zadruga otmu zemljište i prevedu ga na fizička lica, nosioce lokalne vlasti. Da bi ga preprodali što skuplje, na tom zemljištu na kome su bunari, na kome je vodozahvat, koji je tada bio regionalni vodozahvat, da bi ga izbrisali, promenili su čak i prostorni plan, falsifikovali broj parcele. Uhvaćeni su u svemu tome, ali su ipak uspeali da izgrade fabriku za reciklažu olovnih akumulatora na vodozahvatu Inđija.

Da li iko ima snage da kazni, kako sam već rekao, taj varvarski čin prema građanima Inđije, a možda i šire? Tu svakog trenutka preči ekološki incident. To što su oni na takav način dobili odgovarajuće dozvole, to je problem bivše vlasti, ali može da bude problem i ove ili neke buduće vlasti, jer ne znamo kada će nastupiti posledice, jer otpadne vode ne idu čak ni u kanalizaciju. Na kilometar od centra Inđije, na vodozahvatu je, ponovo ću reći, Fabrika za reciklažu olovnih akumulatora, koja ima upojni kanal iznad samog vodozahvata i bunara, u koji se plasiraju otpadne vode.

Pitam vas... Po pitanju ekološkog incidenta, ne znam koja će Vlada biti, ali je, rekao sam, vrhunski patriotizam braniti životnu sredinu ne samo od bivše vlade već i od svoje vlade ukoliko je to potrebno. Zato tražim od Ministarstva i Vlade da kazni taj čin koji se desio u Inđiji, spreči i predupredi mogući ekološki incident, koji se može desiti zahvaljujući „moralnim gmizavcima desete vrste“

u Podunavlju. Njima se mora stati na put. Ta deseta vrsta, koja ugrožava životnu sredinu, s punim pravom treba da nestane sa zemaljske kugle. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Da li neko želi reč?

Kolega Orliću, izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, među pozitivne rezultate odnosno pozitivne posledice usvajanja ovog zakona, i o tome su danas govorili narodni poslanici Srpske napredne stranke, nesumnjivo spadaju, s jedne strane, mehanizmi da se obezbedi kofinansiranje projekata koji se finansiraju iz fondova EU i, s druge strane, ispunjavanje uslova da se s uspehom iz ove zemlje konkuriše za fondove iz IPARD sredstava, dakle upravo u oblasti poljoprivrede. I jedno i drugo je za nas, naravno, važno. Važno je zbog uspeha naše države, važno je zbog uspeha naših proizvođača. Nije tu samo reč o čuvenih 160.00.000 evra opredeljenih sredstava za podršku. Ideja je svakako da se kao vrednost, trajna vrednost, napravi mnogo više.

Važno je to i zbog naših ukupnih odnosa sa državama EU ali i sa svima onima koji pažljivo prate razvoj tih odnosa. Investitori kao jako važne i dobre poruke uvek prihvate činjenicu da je Srbija prepoznata kao neko ko se s uspehom nosi s izazovima u evrointegracijama i koja u tome pokazuje da zna šta radi. Između ostalog, i činjenica da više od polovine svih investicija koje u ovaj region dođu završi u Srbiji direktna je posledica činjenice da smo mi ovom procesu uspešni. Naravno, ne samo po ovim pitanjima, naravno ne samo u oblasti poljoprivrede, Srbija ovakav odnos pokazuje i izvan evropskog prostora.

Ovih dana u zvaničnoj, službenoj poseti Kazahstanu boravi predsednik države Aleksandar Vučić. Među najvažnije poruke koje smo dobili možemo da svrstamo činjenicu, dakle zajedničku konstataciju dvojice predsednika država, da su već postignuti izvanredni rezultati u smislu međudržavne saradnje upravo u oblasti poljoprivrede, naravno uz rezultate koji se odnose na saradnju u vojnotehničkom sektoru. Dalje, da postoji dobar prostor da se poveća izvoz mlečnih i mesnih proizvoda iz Srbije, da se ujedno traže dugoročna rešenja za našu „Petrohemiju“, vrhunski važno pitanje, i da se privlače investitori iz Kazahstana da se dodatno zainteresuju za Srbiju. Upravo u sektoru poljoprivrede, vidi se, mi i u ovom delu sveta jako dobro znamo šta želimo, znamo šta radimo i nalazimo dobar prostor da to i učinimo.

Nedelju ili dve pre toga ovakve smo poruke mogli čuti iz Narodne Republike Kine, gde je takođe lično bio prisutan predsednik države Aleksandar Vučić i gde je među dobre rezultate koje smo tada zabeležili zavedena i činjenica da će biti dodatnog prostora za izvoz mesnih proizvoda, što su ovde neki dočekali sa već čuvenim lakrdijaškim ponašanjem i potpuno neinteligentnim pokušajima da se od toga prave loši vicevi.

Znate, kada neko za državu Srbiju, za naše proizvođače obezbedi dodatni prostor da se više izvozi na tako veliko i značajno tržište kao što je kinesko, nekima je to smešno. Znate već kome, onim velikim „stručnjacima“, pre svega za ekonomiju, ali i stručnjacima za sve živo, poput Dragana Đilasa, koji ovih dana objašnjava MMF-u da on zna da tumači ekonomske parametre i kretanje kako treba, a MMF nema pojma. On će njih danas da nauči i poduči da je on tu potpuno u pravu, a MMF greši.

Verovatno će o istom trošku da im objasni da i 2008. godine, kada je MMF objašnjavao da to što rade Đilas i ekipa nije dobro za Srbiju, da se već previše opteretila i da nova opterećenja u smislu trošenja bez ikakvog smisla mogu samo u katastrofu da je odvedu, a Đilas tvrdio da je to sve potpuno u redu, normalno, i da nikakve opasnosti nema, sad će verovatno MMF-u da objasni da je on i tada bio u pravu, a MMF nije imao pojma i da pola miliona ljudi koji su završili na ulici u stvari treba da mu budu, verovatno, zahvalni. Dakle, ti lakrdijaši i prema ovim pitanjima koja se odnose na mesto Srbije u svetu i na uspehe koje Srbija pravi pokazuju šta i koliko znaju, odnosno ne znaju.

Za to vreme, Srbija se ozbiljno bavi poslovima koji se tiču njene koristi, i unapređenjem izvoza i unapređenjem ekonomske saradnje. Svoje mesto u svetu definiše susretima Aleksandra Vučića i svetskih državnika i sa istoka i sa zapada, na najvišem mogućem nivou, pokazuje da zna da zaštititi svoj interes, pokazuje da zna da izbori svoje mesto, rečju, da postane uspešno i od strane drugih uvažavano društvo – sve potpuno suprotno od onog tužnog, opustelog i do kraja opljačkanog društva DOS palanke, kakvo su Đilas i ekipa jedino umeli da prave u ovoj zemlji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milija Miletić.

Kolega Miletiću, izvolite.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem se.

Uvaženi ministre, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam podneo amandman na član 1. vezano za Zakon o zaštiti životne sredine, gde sam uvek svojim amandmanima stavljao akcenat na nerazvijena područja, brdsko-planinska područja, na sredine kao što su opštine Svrljig, Bela Palanka, grad Niš i okolina. Jugoistočna Srbija je stvarno prelepo mesto za življenje, gde je priroda dala sve, a mi tu prirodu moramo sačuvati.

Ja sam akonto toga uvek govorio, a i sada bih voleo da ukažem, u okviru ovog amandmana gde stavljam akcenat na zaštitu životne sredine, na ekološki potencijal tih naših sredina. Postoji ekološki potencijal u našim sredinama, Niš kao centar jugoistočne Srbije i okolne opštine stvarno imaju veliku mogućnost što se tiče razvoja turizma, ali mi moramo mnogo više staviti akcenat na životnu sredinu.

Mi imamo velikih problema, kao lokalne samouprave na jugoistoku Srbije, velikih problema sa budžetima, zato što su to mali budžeti, a ulaganje u životnu sredinu jeste jedan veći poduhvat. Konkretno, veliki broj naših malih opština, kao što je opština iz koje ja dolazim, Svrljig, kao što su Bela Palanka, Gadžin Han itd., nema mogućnosti da obezbedi sredstva u okviru svog budžeta da bi odradile određene projekte sa kojima mogu sutra da apliciraju prema projektima EU i da na taj način obezbede sebi bolju i lepšu životnu sredinu, gde mogu sutra ljudi da se bave turizmom, da nema deponija, malih deponija u našim selima, da se reše problemi naših reka. Recimo, reka Timok, koja prolazi kroz Svrljig, stvarno je prelepa reka, ali u delu ispod Svrljiga nemamo kolektor za otpadne vode. Imamo započet projekat, ali nemamo dovoljno sredstava da taj projekat završimo, da taj projekat realizujemo.

Mislim da bismo mi imali potrebe da se u okviru ovog ministarstva obezbedi više sredstava. Moje pitanje prema vama, uvaženi ministre, jeste – da li će u narednom periodu vaše ministarstvo imati mogućnost da izdvaja više sredstava za naše male sredine, da kroz te projekte koje mi sutra možemo da realizujemo obezbedimo bolju životnu sredinu i, samim tim, veliku šansu za razvoj seoskog, lovnog turizma i ostalih vidova turizma?

Inače, opština iz koje ja dolazim, i Bela Palanka, Gadžin Han, to su opštine gde je stvarno lepa životna sredina, lepa priroda. Stara planina se nalazi u delu moje opštine, Suva planina se nalazi u delu Gadžinog Hana. To su stvarno lepote koje su izmišljene za uživanje. Ja vas pozivam, sve kolege poslanike, da stavimo akcenat na razvoj takvih sredina, na razvoj takvih malih opština, na razvoj Niša, jer smo svedoci da Grad Niš stvarno ima kapaciteta, radi se i ulaže u Nišu.

Konačno, kada sve to bude urađeno, sa razvojem malih opština, naše poljoprivrede, naših sela, brdsko-planinskih područja, biće i razvoja, siguran sam, naše zemlje Srbije. Srbija je nešto najlepše u svetu. Mi to moramo čuvati. Priroda nam je dala sve, čuvajmo prirodu.

I, uvaženi ministre, molim vas, odgovorite mi da li ima mogućnosti da se više ulaže u male sredine za projekte kojima se rešavaju problemi u našim životnim sredinama, u našim malim opštinama. Hvala još jednom.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Martinoviću.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Gospodo narodni poslanici, poštovani gospodine ministre, intencija mog amandmana je da se zaštita životne sredine poveže sa sveukupnim razvojem Republike Srbije. Drugim rečima, svima je

jasno i nadam se da ćete se složiti sa mnom, da nema efikasne zaštite životne sredine ako ne budemo imali uspešnu i razvijenu ekonomiju.

Ovde su pojedine kolege, kako iz vlasti tako i iz opozicije, govorile o tome da nam treba više novca u budžetu za zaštitu životne sredine. Ja se s tim slažem, ali tog novca ne može da bude ako ne budemo podigli našu ekonomiju na još viši nivo i ako ne budemo nastavili dalje reforme kada je u pitanju sređivanje naših javnih finansija.

Ono što želim da istaknem, a mislim da je tesno povezano sa većim izdvajanjima za životnu sredinu iz budžeta Republike Srbije, jeste nekoliko ekonomskih i finansijskih pokazatelja. Srbija je u protekle tri godine napredovala za pedeset mesta na Duing biznis listi Svetske banke. Već treću godinu zaredom imamo suficit u budžetu i u ovoj 2018. godini očekuje se rast BDP-a od 4,5-5%. To govori da je Srbija na dobrom putu i da ćemo svakako već u narednoj godini i u narednim godinama imati više novca i za finansiranje u oblasti zaštite životne sredine.

Moj kolega Vladimir Orlić je već o tome nešto rekao, ja želim samo da se nadovežem. Predsednik Republike Aleksandar Vučić se već dva dana nalazi u poseti prijateljskom Kazahstanu. Jedna od tema o kojima se govori – pored onih političkih tema da je Kazahstan nama prijateljska država, koja priznaje suverenitet i teritorijalni integritet Republike Srbije – jeste i revizija ugovora koji imamo s Evroazijskom unijom. Radi se o bescarinskom izvozu određenih vrsta proizvoda iz Srbije na tržište koje broji više od 185.000.000 ljudi. U pitanju su Kirgizija, Jermenija, Kazahstan, Rusija i Belorusija, a u pitanju su sledeći proizvodi: pojedine vrste sira, živinsko meso i cigarete. Ono što je takođe važno, to je da je predsednik Republike, vezano za reviziju ovog ugovora s Evroazijskom unijom, istakao, čak je insistirao na toj reči, dakle bukvalno je molio predsednika Kazahstana da omogući uvoz 5.000 automobila iz Srbije.

Kao što vidite, svakoga dana predsednik Republike, zajedno sa Vladom, preduzima veoma važne korake da srpska ekonomija bude još jača, snažnija, da apsolutno budemo lider u regionu što se tiče privlačenja investicija.

Kad smo već kod investicija, mislim da je kolega iz Poslaničke grupe Socijaldemokratske partije koji dolazi iz Kraljeva propustio da kaže da će sutra u Kraljevu biti svečano obeležavanje početka radova za izgradnju nove fabrike „Leoni“, fabrike kablova, u Kraljevu. To je važna vest za građane Kraljeva i celokupnog Raškog okruga jer podrazumeva zapošljavanje velikog broja radnika iz Kraljeva i okoline i otvaranje novih radnih mesta. Ono što, međutim, zabrinjava, to je da kad god za Srbiju dođu neke dobre vesti, bez obzira na to da li one dolaze sa zapada ili ovoga puta sa istoka, uvek se nađe neko ko želi da pokvari te dobre vesti i ne raduje se uspehu svoje rođene države.

Dakle, kada se sve ovo dešavalo, kada je Aleksandar Vučić razgovarao sa najvišim predstavnicima Kazahstana, između ostalog i o važnim

ekonomskim temama, juče se oglašio predsednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine Nedim Sejdinović, koji je rekao da Vučić započinje novu sezonu lova na veštice, ali da će ovoga puta taj lov biti, kaže on, sistematičan i surov.

Sada citiram šta je rekao gospodin Sejdinović, koji se ne raduje ekonomskim i političkim uspesima svoje države: „Mislim da je izjava Vučića najava nove sezone lova na veštice, strane plaćenike, izdajnike, mudžahedine, ustaše, agente stranih službi, krtice itd. i da će ovoga puta obračun biti sistematičan i surov“, rekao je Sejdinović u intervjuu za „Istinomer“. Dalje kaže on: „Celokupna Vučićeva infrastruktura...“

Citiram šta je čovek rekao juče ne shvatajući, izgleda, gde se nalazi, ne shvatajući da je Srbija danas jedna od najuspešnijih evropskih država, da smo treći po stopi rasta u Evropi, da smo politički i ekonomski stabilna država, da smo demokratska država. Nedim Sejdinović kaže na sve to: „Celokupna Vučićeva infrastruktura je duboko ksenofobna, antizapadna, nacionalistička i prorуска i pitanje je dana kada će se ovde početi primenjivati putinovske metode uspostavljanja i održavanja jedne manje-više otvorene diktature.“ Da ne citiram dalje čoveka koji to ne zaslužuje.

Hoću da vam kažem da očigledno imamo posla sa ljudima koji ne žele dobro svojoj državi, koji žele da unesu strah i nemir kod građana i da pokvare sve ono što je Srbija dobro uradila u proteklih nekoliko godina. Nadam se da građani Srbije dobro razumeju i shvataju ko radi svakoga dana u njihovom interesu, ko je spreman da dva dana boravi u Kazahstanu, da već sutra otvori u sedam sati ujutru prvu prodavnicu...

Evo, maše rukama jedan gospodin iz opozicije, on u to vreme verovatno spava.

Dakle, da dva dana predsednik Republike bude u Kazahstanu, već sutra ujutru će da otvori prvu prodavnicu „Lidla“ u Beogradu, a u 16 časova će biti u Kraljevu gde će se obeležiti početak radova na izgradnji nove fabrike „Leoni“. Kada imate sve to u vidu, onda vam ove izjave Nedima Sejdinovića, koji je očigledno glasnogovornik te tzv. elitne, demokratske, zapadne Srbije deluju prosto neverovatno.

Ali, kažem, nadam se da građani Srbije dobro razumeju ko radi u njihovom interesu a ko ne radi ništa, ko širi paniku, dezinformacije, ko sedi skrštenih ruku i svakoga dana samo kuka, kritikuje, a u životu za Srbiju nije uradio ništa dobro. I ne da nije ništa dobro uradio za Srbiju, nije uradio ništa dobro čak ni za svoju profesiju. Spustio ju je na najniži mogući nivo, jer to se vidi iz rečnika kojim se služe oni koji tvrde da je u Srbiji ugrožena sloboda medija.

Ovde se upućuju najteže moguće uvrede na račun narodnih poslanika, ne samo od gospodina Sejdinovića nego i od drugih ljudi koji pripadaju tom, da kažem, intelektualnom medijskom i političkom krugu. Pre neki dan je Rodoljub

Šabić, ja sam dobio čak i njegov odgovor na moje poslaničko pitanje, ponovo nazvao mene lažovom, za Marijana Rističevića je ponovo rekao da je bedni, lažljivi lupež, a juče, kada Aleksandar Vučić u Kazahstanu pregovara o tome da se revidira ugovor sa Evroazijskom unijom da bi ojačala srpska ekonomija, da bi između ostalog ojačao i srpski seljak, Sejdinović pominje neki lov na veštice, na strane plaćenike, izdajnike, mudžahedine, ustaše, agente stranih službi itd. Nikada Aleksandar Vučić takav rečnik nije upotrebljavao, nikome nije pretio. Ali se zato svakoga dana na račun nas i Srpske napredne stranke, na račun Vlade Republike Srbije, na račun predsednika Republike Srbije upućuju najgore moguće uvrede.

No, bez obzira na to, gospodine ministre, imaćete podršku Poslaničke grupe SNS i prilikom donošenja ovog zakona i prilikom preduzimanja svih onih važnih mera, za koje ne mislim da su imalo jednostavne, koje su teške, zahtevaju jedan sistematičan pristup. Imaćete, dakle, našu podršku da životna sredina u Srbiji bude zdravija, lepša, da Srbiju budućim generacijama ostavimo, i kada je u pitanju zaštita životne sredine, boljom nego što je danas. Ali se isto tako nadam da ćete shvatiti našu poruku da nema zdrave životne sredine bez snažne i jake srpske ekonomije.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ana Karadžić.

Izvolite, koleginice.

ANA KARADŽIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman kako bih istakla važnost očuvanja i poboljšanja uslova zaštite životne sredine u Srbiji. Prioritet mora imati ljudsko zdravlje, moramo uticati na očuvanje vazduha, kvaliteta vode, kao i zaštitu od otrovnih hemikalija koje se koriste. Prema Svetskoj zdravstvenoj organizaciji, imamo podatak da na 20% smrtnosti u Evropi utiče životna sredina. To je ogroman procenat i zbog toga moramo što pre preduzeti neke mere. Potrebno je da kontinuirano imamo edukaciju, kako dece od osnovne škole, odraslih, ali pre svega sistema. Najvažnije je, za početak, edukovati lokalne samouprave, gradove, opštine, jer od njih sve polazi. Oni su ti koji su na terenu i koji su sa građanima.

Koliko će trajati proces pridruživanja Evropskoj uniji, ne možemo znati, ali je Poglavlje 27 značajno zato što nas tera da što ozbiljnije shvatimo ovu oblast, da što pre dođemo do nekih rešenja i da što više radimo na tome.

Kolege su govorile o deponijama. Vi ste takođe pominjali zašto je zagađena Srbija, zašto su seoska domaćinstva zagađena, dali ste određena rešenja – samo jedna kanta, kubik otprilike, da se odnosi frekventno, da bi to imalo nekog uticaja na poboljšanje. To je značajan podatak da se došlo do tog rešenja i ne znam da li je to... Vi ćete mi reći da li je to teško sprovodivo, zato što bi značajne rezultate donelo.

U skladu s tim, ja sam htela i da... Ne znam da li se sećate kada ste bili, u toku vašeg mandata kao gradskog sekretara, Opština Voždovac je imala eko-patrolu; ja sam kao član Veća bila zadužena, između ostalog, za resor životne sredine. To su bila mali koraci ka tome da pomognemo životnoj zajednici. Ne kažem da smo u tom trenutku bili dovoljno edukovani za to, smatramo da treba još bolje edukovati lokalne samouprave, ali je sistem eko-patrole dao neke rezultate jer su se građani javljalo konstantno, davali predloge i javljali su gde se nalazi otpad. Uglavnom su to bile površine koje nisu bile u nadležnosti JP „Zelenilo“ Beograd i tu treba naći neko sistemsko rešenje kako te površine održavati. Ne znam da li se dosad došlo do nekog rešenja, ali su uglavnom to bile veoma zagađene površine; čak i neki novonastali parkovi, divlje nastali parkovi, da kažem, gde su se deca igrala, koji su jako zagađeni.

Eko-patrola je izlazila na teren svakodnevno. Mi smo imali službu koja je primala pozive i već sutradan smo imali ljude na terenu. To je značajno uticalo i na svest građana koji su se nalazili tu. Izlazile su i komšije da pomažu u sređivanju itd. To je jedan način na koji smo napravili neki mali korak, ali zaista je potrebno sistemsko rešenje. Nadam se da će uskoro biti neko i usvojeno.

Na samom kraju, pohvalila bih nameru za tih četrdeset miliona koji će se uložiti u pošumljavanje. To je goruća oblast kada govorimo o zaštiti životne sredine i nadam se da ćete nastaviti tim putem. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Dame i gospodo, ova vrsta inicijative koju ste iskazali u ranijem periodu je eklatantan primer kako država nikad ne može sama i kako isključivo uz pomoć građana može da nadoknadi onaj deo za koji nijedna država na svetu nema kapaciteta.

Tako je i priča o ekološkim patrolama potencijalno jako važna, bar za mene. Ja sam se nekada, u godinama kada sam bio prilično mlađi, bavio ovim poslom u nevladinim organizacijama razumevajući dobro koji je to ugao nas koji smo građani, za razliku od onih koji su u državi. Svako tu ima svoj deo posla.

Ono što hoću da vam kažem, to je da smo namerni da na nivou Srbije pokušamo da nešto slično izvedemo. Pokušavamo sada da to osmislimo na način na koji to ima smisla, da obezbedimo logistiku za sve to; danas je tehnika napredovala, mobilni telefoni itd. Najveći problem u čitavoj stvari neće biti to, biće ono što ste vi (ne samo vi) rekli, aludirali, a to je pitanje nedostatka sistemskih rešenja.

Jedna od misija Ministarstva životne sredine jeste upravo da pokuša da „ušnira“ sva ministarstva u ovo što radimo. To je ujedno i najteži posao koji

stoji pred nama ne bismo li mnoga zakonska rešenja harmonizovali. Jedno od tih rešenja, koje je očigledan primer za čitavu Srbiju, jeste pitanje, recimo, ambrozije. Ne možete rešiti pitanje ambrozije zato što u državi ne postoji adekvatan propis, ili se ono što postoji ne poštuje dovoljno na terenu, u praksi, a to je da svaki vlasnik zemljišta mora da vodi računa o tome u kakvom je stanju parcela koju ima. Dakle, to su rešenja koja moraju da budu primenjiva, odnosno moraju se primeniti.

U tom smislu, računajući na nove tehnologije, digitalizaciju i sve ono što je sada dostupno mnogo više nego pre pet-šest godina, hoćemo da uradimo. Mislim da ćemo tu zabeležiti pun pogodak, jer ogromna vojska mladih ljudi, poput onih koji su bili danas ovde, želi da učestvuje u tome. Vaša iskustva su takva, ja ih veoma dobro znam. I nijedna država ne može imati dovoljno inspektora da bi rešila svako pitanje na terenu. Zbog toga je potrebno da svaki građanin u ovoj državi bude inspektor. Da smo to uspeali da radimo, govori primer opasnog otpada gde smo imali na desetine prijave građana koji su zabrinuto, potpuno bez kompleksa, prijavljivali lokacije na kojima možda postoji nešto što zagađuje životnu sredinu.

Dakle, ovim vam dajem za pravo i kažem, eto, postoje lokalne samouprave i deo civilnog društva u našoj državi koji i te kako razume šta radimo i od velike je pomoći našoj državi. Mi ćemo to primeniti na temelju naših iskustava iz Beograda. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Bojan Torbica.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi ministre sa saradnicima, ja ću se složiti s jednom vašom jučerašnjom konstatacijom da mi za izvesno vreme Srbiju nećemo prepoznati. Očigledno je krajnje vreme da odlučimo kakva će Srbija biti za pet ili deset godina, da li će to biti Srbija za koju tvrdimo da se njome dičimo zato što je lepa, zdrava, čista, sa čistim vazduhom, vodom, ili će postati smetlište.

Za to smo svi zaslužni. Složićete se, ja ću narodnim rečnikom reći, đubreta se u Srbiji nakupilo u svakom mogućem obliku. Ovo nije akcija koju možete sprovodi samo sa jednog nivoa. Slažem se da mnogo toga leži na lokalnoj samoupravi, ali složićete se da mnogo toga leži i na Ministarstvu i ljudima koji rade u i pri Ministarstvu.

Znate, nekad deluje pomalo besmisleno kada vidite ogromne napore EPS-a da, recimo, u Obrenovcu (tamo gde živim, pa mi je to najpoznatije) pokrene postupak odsumporavanja, odnosno da praktično obezbedi proceduru odsumporavanja, da elektrofilteri rade na najbolji mogući način, da se smanji zagađenje, a da, s druge strane, u Obrenovcu, to svi u Srbiji znaju, u prethodnih godinu dana iskopamo više desetina tona opasnog, ja kažem otrovnog, kancerogenog otpada.

Znate, građani Srbije vole Srbiju, to nije sporno. Svako od građana Srbije, ja sam siguran, pomagaće i Ministarstvu i lokalnoj samoupravi i svakome, samo mu treba objasniti metodologiju kako to da čini. Ali građani Srbije ne mogu da rade ono što treba i moraju da rade inspektori. Imam utisak da je malo preteranog konformizma u inspekcijama bilo i nadam se da će se nešto promeniti i da se menja u tom pravcu.

Znate, ako vaš inspektor ispuni svoju kvotu i normu tako što piše prijave, za koje uopšte ne mora da izađe iz kancelarije, gledajući tamo parametre koji se dostavljaju iz raznoraznih javnih preduzeća, jer ona to poštuju, ona su dužna to da rade, a nije otpratio puteve opasnog otpada, nije ispratio da li je opasni otpad koji je ušao u Srbiju završio u Obrenovcu, Topoli, zakopan na nečijem imanju, ili je opasni otpad koji je nastao u Srbiji zakopan u Srbiji, ili spaljen, ili uništen, on nije uradio ništa dobro.

Javna preduzeća u Srbiji, nemam nameru nikog da štitim, mogu i čine onoliko koliko im budžet dozvoljava. Progoniti ih, besmisleno je. Na tome praviti karijeru i biti hrabar, a teret odgovornosti za obaveštavanje i praćenje, monitoring prebacivati na građane, zaista ćete se složiti, nije u redu.

Prihvatiću ja delimično objašnjenje da nema ni dovoljno inspektora. Tražite, podržaćemo da dobijete još više inspektora, ali inspektori su ti koji su obučeni da otprate put opasnog otpada od njegovog nastanka ili ulaska do izlaska ili do uništenja. Ne mogu to činiti samo građani Srbije, oni mogu da budu podrška u svemu tome, svesni.

A da bismo bili i toga kompletno svesni, mislim da treba da predložite na Vladi da se ozbiljno razmotri da li u škole od prvog razreda osnovne treba uvesti predmet koji će se zvati obrazovanje vezano za ekologiju i zdravu životnu sredinu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Zahvaljujem se.

Sam čin otvaranja pitanja opasnog otpada za mene koji se bavim više od trideset godina ovim poslom, a ne poslom, jeste potez koji je potez nekoga ko zna šta radi. I to što ponekad potcenjuju tu vrstu aktivnosti... Nemam uopšte nameru da se bavim takvom vrstom spekulacija zašto to radimo i zašto baš sad

to radimo i kako to baš sad želimo da radimo. Moj odgovor na to je – a šta smo radili trideset godina ili više? Dakle, znam šta radim, apsolutno. Negde uvek početak bude prvo u nama koji smo u administraciji, država, i pitanje: „A šta vi to radite“, poput ovoga što ste vi aludirali.

Drugo pitanje je – ko se to bavi opasnim otpadom u Srbiji. Nema previše subjekata koji se bave opasnim otpadom, i vrlo je jednostavno, ponoviću. Kada uzmete koliko se opasnog otpada generiše u Srbiji, to prijave Agenciji za životnu sredinu (pođimo od toga da svi baš i nisu prijavili koliko su generisali opasnog otpada), kad uzmete u obzir koliko se uskladišti, zbrine i izveze, ponavljam, zaključite da ozbiljna količina nedostaje. A onda shvatite da morate i te kako da se pozabavite onima koji su registrovani da se bave opasnim otpadom.

Ako mene pitate, Zakon o upravljanju otpadom ili posebnim tokovima otpada, koji reguliše ova pitanja o kojima pričamo, odličan je, zato što nikoga u lancu ne amnestira od toga da mora biti informisan šta se desilo do samog zbrinjavanja otpada. E, tu su problemi. Ti problemi ne mogu da se reše preko noći, od toga da imam kao kiseonik veliku potrebu da značajno povećam broj ljudi u inspekciji, naročito dovođenjem potpuno novih ljudi, iz stotinu različitih razloga.

S druge strane, onog momenta kada smo shvatili da nam se dobar deo problema generiše od strane onih koji upravljaju opasnim otpadom, mi smo ušli u kontrolu svih preduzeća i firmi koje se bave upravljanjem opasnim otpadom i upravo sada smo u akciji kontrole svih tih preduzeća. Njih nema previše, od otprilike 115 preduzeća koja su registrovana da se time bave, operiše dvadesetak. Nije problem da sve to prekontrolišemo.

Ali ako bih se vraćao unazad, u godine iza nas, pitanje je kako su preduzeća koja su registrovana da se bave opasnim otpadom dobijala saglasnost i dozvole i da li oni koji su nadležni da provere da li neko ima uslove da bi se bavio opasnim otpadom... Sad ćemo sve to morati da proverimo. I dalje bez moje želje da se vraćamo unazad i da ja isterujem bilo kakvu pravdu. Ne, ne, ne, ja ću isterati pravdu zbog onog vremena koje je sada i koje će biti, a to je da sve mora da bude po zakonu, da preduzeća koja su registrovana za opasni otpad moraju da ispunjavaju sve uslove koje je zakon propisao. Ponavljam, mislim da je zakon odličan, a da zatim treba da skrenemo pažnju svima i počnemo da se bavimo tokovima otpada.

Pošto mi to sami nismo bili u stanju da uradimo, ja sam znao da će to tako biti, bar za početak, dok ne steknemo kapacitete, razgovarao sam sa kolegama iz BIA i tužilaštva da nam pomognu da to uradimo. Mi ne hapsimo, mi ne podnosimo prijave ove vrste, mi samo signaliziramo kakav proces mora da se isprati da bi stvar bila jasna. Jer kad pratite proces od onoga ko generiše opasni otpad do poslednjeg trenutka, onda ćete i pronaći gde su problemi.

S moje tačke gledišta, problem je jednostavan. Zašto on dosad nije otvaran, to su pitanja za neke druge ljude, ne za nas, ali to nije važno i ne želim da se vraćam na to. Otvorili smo pitanja, država po prvi put donosi presude zbog zločina nad životnom sredinom i uveravam vas da ćemo, zahvaljujući BIA i tužilaštvu, nastaviti to da radimo. Ja ću im biti i te kako politička podrška, a vidim da i ovde imamo podršku da taj red napravimo u državi, jer je to pitanje zdravlja svih nas zajedno. I hvala vam na tome što ste kandidovali to pitanje. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Vjerica Radeta, Branislav Mihajlović i zajedno Aleksandra Čabraja, Marinika Tepić, Sonja Pavlović i Jovan Jovanović.

Da li neko želi reč?

Koleginice Radeta, izvolite.

VJERICA RADETA: Gospodin Trivan nam se prvog dana kada je ovde govorio o predlogu ovog zakona predstavio kao „ministar bez granica“. Sećate se, evo da podsetimo, da je rekao da je posao očuvanja životne sredine toliko bitan da uopšte nisu bitne granice države, da on ima odličnu saradnju, kako je rekao, sa kolegama iz okolnih zemalja i da je njemu svejedno da li će Srbija imati problema oko granice sa Hrvatskom, odnosno da li će Hrvatska da traži da nam, ne daj bože, otme 11.000 ha obradivog zemljišta u zapadnoj Bačkoj.

Ali ministra danas želimo da pitamo nešto drugo. Kako funkcionišete, ministre, ne mislim vi lično, nego vaše ministarstvo, da li uspevate da posao radite na celoj teritoriji Republike Srbije? Kakva je vaša uloga i šta uspevate i da li uspevate nešto da uradite u Nacionalnom parku Šar-planina? Da li znate, da li ste nešto preduzimali, niste tada bili ministar, pre tri godine u Skupštini opštine Štrpce skupštinska većina (a ta lokalna skupštinska većina u Štrpcu odgovara skupštinskoj većini ovde na nivou Republike Srbije) prenela je Šiptarima 240 ha na Brezovici, Turističkom centru Brezovica? Da li ste vi tu nešto preduzimali i da li uopšte znate šta se dešava u državi Srbiji? Dakle, Nacionalni park Šar-planina – Srbija, Brezovica – Srbija, Kosovo i Metohija – Srbija. Ako nemate problem da komunicirate van granica Srbije, nadamo se da ste i u granicama Srbije uspeli da nađete modus da se zabavite ovim veoma značajnim delovima i resursima naše države.

Govorili ste takođe o pošumljavanju, koliko vi to zdušno radite. Dobro je ako radite, čak i ako je to jedan deo onoga što ste vi rekli, svako zasađeno drvo je dobro da postoji. Nemamo mi ništa protiv toga, niti smo ljudi koji ne znaju šta je zaštita životne sredine i na koji način o tome treba da se vodi računa, naprotiv, ali opet pitanje – da li znate, recimo, da su stotine hektara šume od Merdara ka Kuršumlji posećene? Ovde sam pitala razne ministre, od Stefanovića, Nedimovića, ne znam da li još nekog, niko ne zna ko je nadležan.

Dakle, radi se o teritoriji opštine Kuršumlija. Šiptari lepo dolaze, seku šumu, privatnu, državnu, po više stotina hiljada evra su oštećeni privatnici, vlasnici. Kome god se obrate, niko ne zna ni ko je nadležan ni kako može da im pomogne, očigledno niko ne može da im pomogne.

Pitam ja sada vas – da li možete bar da im pošumite to kad niste uspeli kao državni organi da zaštitite opštinu Kuršumlija i te ljude koji tamo žive? Da li ćete bar da im pošumite taj deo? Pa, moraju da čekaju desetine godina da bude ono što su im Šiptari pokrali, ali bar da mirnije spavaju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik narodni poslanik Branislav Mihajlović.

Izvolite.

BRANISLAV MIHAJLOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

U Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine predložio sam da se član 2. briše, pa da obrazložim.

U odnosu na postojeće rešenje predloženim članom se finansiranje projekta proširuje i na fazu pripreme i na fazu realizacije projekta. Rešenje je loše zato što se u fazi realizacije uvodi institut nepredviđenih troškova. Na ovaj način se želi postići netransparentno finansiranje projekta tokom čitavog projektnog ciklusa. Postavlja se pitanje šta se tačno podrazumeva pod pripremom projekta, koji su to troškovi, šta su to nepredviđeni troškovi. Smatramo da ovako široko postavljena formulacija otvara ogroman prostor za diskreciona tumačenja, samim tim i za zloupotrebe.

Istim članom se definiše i tačka 21a, koja takođe predstavlja još jedan izuzetak od propisane obaveze sprovođenja javnog konkursa, kojom se omogućava netransparentno sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz međunarodne razvojne pomoći i drugih finansijskih izvora koji zahtevaju sufinansiranje. Na ovaj način se želi postići da se praktično sva sredstva koja se dobiju iz inostranih izvora mogu trošiti diskreciono, odnosno po slobodnoj volji političara. Smatramo da je to apsolutno nedopustivo, posebno zbog toga što se očekuju ogromna sredstva, kako je i u samom Predlogu zakona navedeno.

Smatramo da su navedene odredbe Predloga zakona samo priprema i stvaranje zakonskih uslova za planirano netransparentno trošenje budžetskih sredstava. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Đorđe Milićević.

Vlada i Odbor za zaštitu životne sredine prihvatili su amandman sa ispravkom, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman sa ispravkom u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije, pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Marija Janjušević.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ovim amandmanom predložila sam da se preciznije odredi kada se može izuzeti nešto iz javnog konkursa, ali taj amandman je, naravno, odbijen.

Potpuno se slažem sa prethodnim govornikom koji je izrazio sumnju u transparentnost podele budžetskih sredstava. Time što uporno odbija da precizira kada će sredstva biti dodeljena po nekim posebnim uslovima predlagač zakona dokazuje da će se nakon usvajanja ovog zakona sredstva iz budžeta Srbije dodeljivati po nahođenju ministra, odnosno po nahođenju jednog čoveka u državi, koji zloupotrebljava i režim i budžet i sve ostalo.

Vi ste ovde u objašnjenju čak naveli da je predviđen još jedan izuzetak od propisane obaveze sprovođenja javnog konkursa. Dakle, vi sami propisujete obaveze i sami ih kršite.

Ministre, vi ćete sredstva Zelenog fonda Republike Srbije dodeljivati netransparentno i ovde ste odbijanjem amandmana koji sam predložila to javno i priznali. Mislim da ćemo i u nastavku ove rasprave samo pokazati da je namera otimanje novca građana Srbije, jer smo i u raspravi o amandmanima na samom Odboru razgovarali o tome da biste predvideli neke nepredviđene situacije; meni je koleginica iz Ministarstva tačno nabrojala koje su to moguće situacije, poput poplava, požara itd., ali to nismo ovde naveli. Dakle, ostavlja se neodređeno i ostavlja se mogućnost zloupotrebe. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, zastrašujući kriminal se dešava na području čitave Srbije. Ono što smo malopre počeli da potenciramo je na tzv. administrativnoj liniji sa AP Kosovo i Metohija, ne samo Kuršumlja, već i u delu Leskovca i Leposavića, ali ista situacija je i kod mene u Šumadiji, u istočnoj Srbiji. Imamo podatak, koji je apsolutno tačan, da se godišnje oko dvadeset miliona kubnih metara šume ukrade u Srbiji.

Kako ćete Vlada Srbije i vi kao ministar za zaštitu životne sredine to da sprečite? Kad preračunate, tih dvadeset miliona kubnih metara po tržišnoj ceni koja danas važi je oko pet miliona evra, a to je više milijardi evra za buduće generacije, za biodiverzitet, za celokupni ekološki sistem Srbije, kako ona treba da izgleda u budućnosti.

Da li je normalno, gospodine ministre, da svi vaši prethodnici, kada nije bilo vašeg resornog ministarstva, kažu da inspekcijski nadzor nije u nadležnosti „Srbijašuma“? Nijedna krivična prijava nije podneta! Evo, tu sede kolege

advokati. Pokrenuo je pitanje zaštite ekologije gospodin Jojić. Pustošenje šume je krivično delo; zaprećena kazna je od jedne do tri godine. Nijedan slučaj nije krivično procesuiran. Ima nekoliko hiljada prekršajnih prijava, neka kazna od desetak hiljada.

Ali znate šta je najveći problem? Evo, Arsić je iz istočnog dela Srbije. U Požarevcu, Gradištu, svim gradovima, Žagubici dolazi do bujičnih poplava jer je šuma posečena, je l' tako? Onda su ugroženi ljudi, ugrožena su deca. Ko će i kako to da spreči? Da li je onda rešenje, pošto govorimo o ovom članu gde će da se finansiraju projekti, da tu gde ne može da nikne hrast tako lako zasadite, kako kažu braća Kinezi, „zmajsko drvo“, paulovniju? Prošli smo kao delegacija trasom, onim brzim vozom – ali sve se, naravno, vidi pri toj brzini – od Pekinga do Sudžoa. Celokupno područje je zasađeno paulovnijom, brzorastućim drvetom, zbog toga da bi se sprečile poplave i da bi taj narod ostao tu, jer tamo se u nekoliko dekada premešta po deset ili do pedeset miliona ljudi sa jednog na drugi kraj države – zvuči neverovatno ali to Kinezi mogu – zato što se dešavaju takve erozije.

Gospodine ministre, ponižava nas separatistička šiptarska družina sa kojom država Srbija pregovara u Briselu. Moram da vas podsetim na to da naoružani Šiptari dolaze na područje Kuršumlje – nisu to neke onako lovokradice koje kradu šume, pa došli onako na izlet; sa puškama, pod punim oružjem, prete lokalnom stanovništvu. A pre dve godine Edita Tahiri rekla je da je neverovatna represija srpske vojske i policije nad tim ljudima koji tako kradu šumu. Moram da citiram šta je taj zlotvor izgovorila: „I zbog tih stvari srpsko društvo mora da uđe u mentalnu reformu“. Da li mi treba da doživljavamo takva poniženja i da ostajemo bez šume a sad imamo ukupno 29% na čitavom području Srbije?

Znači, to su sve neki odgovori koje treba da nam date vi, resorno Ministarstvo poljoprivrede i Vlada Republike Srbije. Očekujem, ako uzmete naše argumente i sve ovo zbog čega narod pati i strada, a mnogi strahuju za svoj život, da ćete da preduzmete neke konkretne mere.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Dozvolite mi nekoliko rečenica. Najpre, moramo da se držimo svojih nadležnosti, ali dijagnoze koje ste dali su one koje govore o tome da nam se besomučno seku šume. Moram reći, ne samo tamo. Kao društvo moramo da se pitamo šta radimo sa tim. Zbog toga moja, na javnoj sceni već desetogodišnja, priča o tome da su šume važne i da moramo da vodimo računa svi zajedno o tome. To nema nikakvu političku boju kad je to u pitanju.

Najpre, rekao sam već, zaposlenima u Nacionalnom parku Šar-planina pomažemo na značajne načine. Ne možemo da govorimo o svim načinima, u njihovom interesu je da to činimo. Sve što god budete procenili ili imate kao

informaciju ili sugestiju, slobodno nam se javite, jer mi jesmo nadležni za Nacionalni park Šar-planina. Sve što je u našoj moći, mi ćemo apsolutno činiti, i dalje stojeći otvoreno za svaku sugestiju tog tipa.

Za nadležnost nad sečom šuma nema nikakve dileme. Žao mi je što sad to moram da izgovorim, iako je to zapravo istina, ima inspekcija Ministarstva šumarstva, dakle šumarska inspekcija, i oni su ti koji zaista moraju da vode računa o tome. Razume se da i oni imaju čitav niz sopstvenih problema: koliko imamo inspektora, kako nam je granica porozna itd., itd. Pričam sad samo o nadležnostima.

Ponoviću ono što sam maločas rekao, ali pre toga da kažem da mi i te kako želimo da se bavimo pošumljavanjem, to pokušavamo sad i u Ministarstvu. Spomenuo sam Beograd kao primer, devet godina smo to radili, čini mi se, jako dobro. Opština Kuršumlja se ove godine nije javila da bi konkurisala za sredstva za pošumljavanje. Mi smo znali i verovali da neće sve opštine biti spremne u ovoj godini da konkurišu, ali ovo je početak samo i verujemo da će to biti slučaj.

Moram da vam kažem da je naša ambicija da svuda gde imamo te velike seče zaista pomognemo u pošumljavanju. Ono što hoću da vam kažem profesionalno, to je da želimo da pošumljavamo autohtonim vrstama anticipirajući klimatske promene, i to je sasvim u redu. Paulovnija može da dođe obzir u nekim drugim situacijama, to se podrazumeva, i potpuno ste u pravu.

Seča šuma, a naročito čista seča, kako mi to u šumarstvu kažemo, proizvodi velike teškoće i rizike kada su u pitanju bujice i erozija. Dakle, mi bismo jako želeli da posao pošumljavanja bude u našoj nadležnosti zbog toga što se pokazuje da mi godinama, kao pripadnici, moram tako da kažem, zaštite životne sredine, i te kako želimo da se zdušno bavimo time, jer već imamo neke dokaze za to. Dakle, dokazi za to su egzaktni; tačno toliko stotina hektara, tačno konkurs koji sada kreće sa nivoa Ministarstva ka svim gradovima, pa i Vojvodini, koja je samo 7% pošumljena. Tu su, u stvari, otvorena vrata.

Nama nedostaje taj deo nadležnosti, to je sad pitanje konvencije, dogovora u Vladi ko će koji deo posla raditi. Ja se nadam da će biti razumevanja za ovo, jer mi verujemo da ovaj posao možemo da radimo dobro zato što mi šumu tretiramo kao resurs, a ne kao sirovinu. Tu će se otvoriti jedna stručna rasprava u kojoj ćemo videti ko će i koje argumente izneti.

Što se nas tiče, mi smo potpuno posvećeni ovome što ste vi potencirali, insistirali. Ja to potpuno podržavam, i lično i stručno i kao ministar i kao neko ko sutra neće biti ministar, želeći da Srbija bude mnogo pošumljenija, jer, znate, 27%, koliko smo pošumljeni, naizgled je dovoljno. Međutim, nije, Srbija teži ka tome da pošumljenost Srbije bude optimalno negde na 41%.

Prema tome, ovo je tek početak. Ukoliko država usvoji strategiju ovog tipa, kao što smo u Beogradu usvojili, ima nade. Ukoliko to ne budemo uradili,

to će stalno biti ad hok, a ovim pitanjima koja vi postavljate. Ja bih hteo da to bude sistem, učiniću sve. Nismo savršeni, ali činimo sve što možemo. Eto, hvala vam na tome.

(Nataša Sp. Jovanović: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, koleginice. Kako da vam dam repliku kad je gospodin ministar podržao vaše izlaganje i odlično vas je protumačio?

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Ljubinko Rakonjac.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega.

LJUBINKO RAKONJAC: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 2. Predloga zakona. Ovim amandmanom vrši se preciziranje zakonske odredbe koja ima za cilj efikasnije sprovođenje zakona i izbegavanje različitog tumačenja.

Ovim dopunama zakona omogućava se da se interventno reaguje u vanrednim situacijama kao što su sušenje šuma, šumski požari i druge nepogode i vanredne situacije.

„Zeleni Srbije“ veoma se zalažu i rade na zaštiti životne sredine. Istaći ću svoju zabrinutost zbog elementarnih nepogoda koje se dešavaju u šumskim ekosistemima i zaštićenim prirodnim dobrima Srbije. Intenzivna pojava sušenja šuma u Srbiji počela se uočavati tokom 2012. godine u vidu sporadičnog sušenja četinara na pojedinim lokalitetima i manjim površinama. Početkom proleća 2013. godine došlo je do značajnog sušenja šuma četinara, pre svega na području Nacionalnog parka Tara, na Goču, na lokalitetima Javnog preduzeća „Srbijašume“ i na području Javnog preduzeća „Vojvodinašume“. Prema podacima Uprave za šume i korisnika šuma, u to vreme površina zahvaćena akutnim sušenjem na području Republike Srbije obuhvatala je oko 24.000 hektara. Taj izveštaj je dostavljen od strane Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Vladi Republike Srbije 2015. godine. Prema tom izveštaju, preduzimane su mere zaštite šuma iz svoje nadležnosti, u skladu sa Zakonom o šumama i drugim planskim dokumentima.

Najugroženije područje bio je Nacionalni park Tara, gde je sušenjem, pored jela i smrče, bila zahvaćena i zaštićena vrsta Pančićeve omorika, koja je endemit Balkanskog poluostrva i terciarni relik. Ukupna površina za praćenje sušenja šuma je 6.000 hektara, a najviše se, po površini, suši jela – i drveće i podmladak.

Problem Pančićeve omorike je mnogostruk i bez sušenja jer je to relik i endemit našeg podneblja, a njenoj ugroženosti najviše je doprinelo sušenje poslednjih godina i stanje za njen opstanak je alarmantno. Samo na lokalitetu Ljuti krš, od hiljadu stabala Pančićeve omorike od 4.000 stabala, osušilo se 870

stabala. Osim ovih potpuno suvih stabala, veliki broj stabala delimično je suv, sa tendencijom da će se potpuno osušiti. Mora se reći da je Nacionalni park Tara blagovremeno pristupio procesu sanacije sušenja i sprečio da situacija bude još gora. Tu je prilično dobro urađena sanacija i usporen proces sušenja, odrađena je sanacija za smrču i jelu. Omorika se i dalje suši jer je prisutna *armillaria ostoyae*, za koju zasad nema efikasnih mera borbe na većim površinama.

Očuvanje šuma, a među njima Pančićeve omorike, nacionalni je interes i zadatak. Ne smemo dozvoliti i preuzeti odgovornost za nestanak omorike na Tari, jer ako se to desi, to bi bila nacionalna katastrofa.

Takođe, na Goču se suši jela (*abies alba*) i bukva; na Kopaoniku se suše smrča i jela – bilo je nastalo sušenje u grupama, koje se na nekim lokalitetima proširilo i na velike površine. Zakasnelo se sa nekim merama sanacije u borbi protiv truležnice. Sada je zastupljeno takođe sušenje četinara, posebno smrče, na velikim površinama na području Golije, koja je takođe zaštićeno prirodno dobro.

Ovo napominjem zato što se to ne dešava sada, za vreme ovog mandata ili mandata prethodnih ministara, jer je to proces koji dugo traje. Moram istaći da je i prethodno ministarstvo dosta učinilo na sanaciji takvih površina, da se ti procesi zaustave.

O pozitivnim stvarima koje smo uradili kao struka govoriću nekom drugom prilikom. To je masovno pošumljavanje koje je rađeno krajem prošlog veka, kada je stepen šumovitosti značajno povećan u Srbiji, kada se pošumilo preko 100.000 hektara u omladinskim radnim akcijama, i još toliko merama zaštite od erozije pošumljavanjem ili melioracijama. Sve su to mere koje su tada značajno preduzete na povećanju stepena šumovitosti u Srbiji kojima zaista danas moramo odati priznanje i to nam na neki način mora biti uzor da nastavimo tim putem. Meni je drago što vi kao ministar potencirate tu temu pošumljavanja već dugo, i kao gradski sekretar i sada, jer to je na neki način spas, ekološki spas za našu zemlju.

Međutim, hoću da kažem da su bitne i adaptivne mere za ekosisteme koje se preduzimaju, jer je postojeći koncept održivog korišćenja prirodnih resursa, pa time i šumskih ekosistema, u krizi. U razvoju novog koncepta održivog korišćenja šumskih ekosistema moraju se dati odgovori na čitav niz pitanja, među kojima su sigurno najvažnija: koja su to istraživanja koja treba da pomognu razvoju strategije za prilagođavanje klimatskim promenama jer su one evidentne; nešto što ste vi najavljivali, zakon o klimatskim promenama, to je takođe dobro; koje su obrazovne potrebe za povećanje svesti o klimatskim promenama i lakšem prilagođavanju. Šta treba znati o proceni nivoa reakcije šuma na klimatske promene? Koje akcije u gazdovanju šumama treba preduzeti da se ne ugrožavaju funkcije ekosistema u budućnosti? Adaptacija treba da ublaži osetljivost ekosistema na klimatske promene. Šumski ekosistemi su se i

sami prilagodili klimatskim promenama, ali s obzirom na značaj šuma za društvo, neophodan je uticaj na pravac i dinamiku adaptacije na nekim područjima.

Voleo bih da znam šta Ministarstvo i sve druge institucije koje su zadužene za zaštićena prirodna dobra rade da bi se primenjivale ove adaptivne mere, da bi se preduzimale aktivnosti na ublažavanju klimatskih promena u nacionalnim parkovima i drugim zaštićenim prirodnim dobrima, jer je opštepoznato da se aktivnosti u procesu adaptacije šumskih ekosistema moraju ostvariti sada da bi njihov efekat u budućnosti bio potpun. To je moj predlog i sugestija da se na tome radi u narednom periodu. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Marjana Maraš.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Neđo Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Lazić, izvolite.

NADA LAZIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege iz Ministarstva, amandman koji smo podneli odnosi se na sredstva Zelenog fonda, odnosno način korišćenja sredstava Zelenog fonda.

U principu, pozdravljamo ovaj predlog Ministarstva da se sredstva iz Zelenog fonda koriste za finansiranje nepredviđenih troškova, i to bez primene institucije javnog poziva, ali smo smatrali da je potrebno dodatno preciznije definisati ovaj član. Dodali smo: „nepredviđenih i dodatnih aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine“ zato što smo smatrali da je potrebno pojačati praktično. Međutim, vi ste ovaj naš amandman odbili rečenicom da „iz pravnotehničkih razloga nije u skladu sa sadržinom“, mada mi to nije jasno ali vidim da su i drugi amandmani na isti način odbijeni.

Dakle, šta je bio naš motiv da ovo predložimo? Naime, sredstva Zelenog fonda su u korišćenju evropskih fondova veoma značajna, jer u praksi smo svedoci da su mnoge opštine bile u prilici da koriste sredstva evropskih fondova, ali zbog nedostatka onih 30% ili 40%, o kojima se najčešće radi kao o potrebi ličnog ulaganja, odnosno ulaganja same opštine, nisu mogle da obezbede ta sredstva. Mislim da je jako korisno da se sredstvima iz Zelenog fonda nadomeste ta sredstva kako bi se raspoloživa sredstva iz fondova EU mogla koristiti.

Često se dogodi da u informacijama vidite da mi u suštini mali procenat tih sredstava povučemo, koliko su nam ona zapravo dostupna. Stiće se utisak kao da EU nama niti pomaže niti imamo nekakvih koristi od tih fondova, a zapravo razlozi su najčešće ovi, jer treba znati da je odgovornost sprovođenja u komunalnoj delatnosti i svim drugim delatnostima koje su u direktnoj ili indirektnoj vezi sa zaštitom životne sredine na nivou lokalnih samouprava.

Ja ću vas podsetiti da od 2015. godine, kada je Vlada donela zakon po kome su dodatno još smanjena sredstva koja su na raspolaganju lokalnim samoupravama, figurira da je čitav jedan budžet od te godine do danas praktično umanjen, odnosno oduzet lokanim samoupravama. One definitivno imaju problem u sprovođenju upravo ovih aktivnosti, kao što je zaštita voda, odnosno prečišćavanje otpadnih voda ili ulaganje u uređenje i definisanje deponija, ili razne druge aktivnosti koje su u vezi sa životnom sredinom.

Podsetiću, takođe, da je fond koji je postojao od 2009. do 2012. godine ugašen dolaskom ove vlasti, odnosno ove garniture na vlast 2012. godine, zbog navodnih mahinacija. Ja u principu pozdravljam kažnjavanje onih koji su grešili i koji su zloupotrebljavali fond, ali definitivno fond nije trebalo gasiti, što nam je EU u svom izveštaju stavila kao primedbu, da bi se fond 2015. godine... Ako sam dobro zabeležila godinu, 2015. godine fond je ponovo formiran, ali sada kao budžetski fond, što znači da se samo deo „zelenih“ para, ja sam to i u načelnoj raspravi govorila i ponavljaću stalno, samo deo budžetskih para, namenskih para, koristi za investiranje u projekte zaštite životne sredine. Apelujem i na vas da prilikom donošenja budžeta za narednu godinu budžetski fond, odnosno ovaj fond bude kompletno u rukama zaštite životne sredine. Samo ćemo na takav način moći da sprovodimo ovu klauzulu zakona koju ste vi promenili i koju pozdravljamo, kažem, u principu, zato što na takav način ćemo moći da investiramo.

Želim da podsetim na jedan jako dobar primer projekta koji je sproveden, a koji je direktno bio u vezi između dva resora, odnosno poljoprivrede i zaštite životne sredine. Možda vam je i poznato, to su bila sredstva za projekat *DREPR*, odnosno projekat zaštite životne sredine u oblasti poljoprivrede. Sredstva su bila namenjena za izgradnju tankova za prikupljanje stajnjaka na farmama, zatim za sisteme za tretman otpadnih voda u klaničnoj industriji i sisteme za kafilerije. U tom projektu, koji je sproveden u periodu 2006–2011. godine – mogu se podaci naći na internetu i u Ministarstvu poljoprivrede, koje je bilo glavni sprovodilac projekta – više od sto farmi je dobilo sisteme za prikupljanje stajnjaka, za čuvanje stajnjaka, zatim sisteme za rasprostiranje tog odležalog stajnjaka na njive, sve pod kontrolom; zatim, tri klanice, tri kafilerije i sedam poljoprivrednih škola su realizovale ovaj projekat.

Zašto ga spominjem? Zato što su 70% sredstava bila donatorska sredstva iz ovog evropskog fonda, odnosno Globalnog fonda za zaštitu životne sredine,

a 30% je morao da obezbedi korisnik. Praksa je pokazala je praksa da su ta sredstva mogli da koriste samo oni koji su bili dovoljno finansijski sposobni da i tih 30% obezbede. Da smo tada mogli da koristimo sredstva Zelenog fonda, odnosno da je tada bilo mogućnosti ovakvog korišćenja, mislim da bi broj korisnika bio i veći, iako je, kažu, projekat bio realizovan sa nekih 95% sredstava, što je veoma veliki uspeh. U masi drugih projekata ne uspevamo da realizujemo toliko i ne povlačimo na pravi način dovoljno sredstava.

Još nešto, želela bih da pomenem mogućnost korišćenja ovih sredstava ili možda izvlačenja iz tih fondova, uz ovakav način sufinansiranja, u oblasti podizanja vetrozaštitnih pojaseva, o kojima je već govorila moja koleginica Gordana Čomić, koji su, nažalost, donošenjem Zakona o šumarstvu ostali nekako da „vise“, da ne budu pokriveni resorno, a veoma su bitni, pogotovo za teritoriju Vojvodine.

Podsetiću vas da je 2015. godine u februaru tadašnji premijer a današnji predsednik, gospodin Vučić (ako se sećate onih smetova u Vojvodini koji su bili u zimu 2015. godine), obećao da će se podići vetrozaštitni pojasevi uz puteve po celoj Vojvodini. Međutim, od tada do danas nije urađeno ništa.

Zato smatram da je veoma važno da se i za ovakve projekte i namene sredstva mogu koristiti iz evropskih fondova, ali, naravno, uz finansiranje. I ponovo apelujem na vas da se prilikom donošenja budžeta borite da Zeleni fond bude potpuno u rukama zaštite životne sredine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Danijela Stojadinović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, ja sam podnela amandman na član 2. i, koliko znam, Vlada je prihvatila ovaj amandman.

PREDSEDAVAJUĆI: Ovde je reč o amandmanu na član 2. Predloga zakona.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Dobro, jer je prihvaćena ispravka.

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinjavam se, koleginice, kome se obraćate?

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Obraćam se ministru.

PREDSEDAVAJUĆI: Nastavite, izvolite.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Očigledno je, pošto raspravljamo već duže vreme, da je nedostatak političke volje da se tema životne sredine smatra životno značajnom sada na neki način ispravljen i da se ide u nekom dobrom, boljem pravcu. Dobro je da se to promenilo.

Vaš zadatak, ministre, nije samo težak nego on globalno treba da zainteresuje javnost i stavi zaštitu životne sredine na mesto koje joj i pripada. Vi to radite, i čini se da to dobro radite jer se u poslednjih godinu dana mnogo

više govori o životnoj sredini i problemima, a problema je zaista mnogo. Samo osnivanje i odvajanje ovog ministarstva kao posebnog, za šta sam se i ja zalagala u prethodnom periodu, jako je značajno, jer samo ovo ministarstvo ima toliko posla da je zaista suvišno da se bavi još nečim pored toga.

Godinama se nagomilavaju problemi vezani za zaštitu životne sredine, brojni problemi. Mi smo čak jedan deo ovde pominjali, a mnogo toga nismo ni stigli da pomenemo s obzirom na to koliko dugo traje ova rasprava, od upravljanja otpadom, prečišćavanja otpadnih voda, zaštite prirode. Zaista je pred ovim ministarstvom težak zadatak. Ovom prilikom bih pohvalila i nivo organizacije, odnosno promenu organizacione strukture, jer sada imate posebne sektore, kao i Sektor za strateško planiranje i projekte, što je takođe jako bitno, koji će obezbediti materijalna sredstva. To je pokazatelj da se ide u dobrom pravcu, jer znamo da bez novca nema ni pomaka u ekologiji i bilo kakvoj zaštiti životne sredine.

Drugo značajno pitanje, s obzirom na to da sam učestvovala u radu i mnogim akcijama, po meni jako bitno, to je edukacija; znači, edukacija od najnižeg nivoa, od vrtića, preko srednjih škola, jer čovek uči dok je živ, tako da ta edukacija važi za sve delove i za celu populaciju.

Imate našu podršku, Poslanička grupa SPS glasaće za izmene ovog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Dinić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Miletić Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Mirjana Dragaš.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice.

MIRJANA DRAGAŠ: Hvala.

Poštovani gospodine ministre, prateći temu i sva otvorena aktuelna pitanja koja postoje i kod nas i u svetu, vezano za životnu sredinu, prateći ovih dana raspravu u ovom visokom domu, vezano za promenu zakona koji ste predložili, definitivno mora svima da nam bude zaključak da vama i vašem ministarstvu danas u Srbiji uopšte nije lako.

Kada govorimo o ovoj temi, o jednoj veoma značajnoj oblasti koja uslovljava sve aspekte društvenog života, srećemo se s nečim što je u Srbiji dosta zapušteno, nije negovano godinama, za šta nažalost nije postojalo ni adekvatno ministarstvo, što se nije sistematski pratilo, a ja bih rekla da je očuvanje i briga o životnoj sredini uslov svih uslova. Utoliko apsolutno svako poštovanje svih rezultata koje ste pokazali od kad ovo ministarstvo postoji, kao i vaše dinamičnosti u tome, koju prenosite, kao što se vidi, na sve ostale

saradnike. Sigurna sam da će i u narednom periodu ovo ministarstvo pod vašim vođstvom – a nadam se da u Srbiji više nikada ministarstvo ove vrste ne može da bude ugašeno – dati one rezultate koje želimo da vidimo u Srbiji, da to bude, uslovno da kažem, zelena Srbija, Šumadija, onakvu kakvu smo imali, kakvu želimo da zadržimo, sa svim prednostima koje ona kao takva pruža. A na koncu, ona je i uslov održivog populacionog razvoja, što nam je vrhunski državni i politički cilj. Dakle, ako obezbedimo zdravu životnu sredinu, obezbedićemo i da uslovi u kojima se u Srbiji živi budu bolji za buduće generacije.

O životnoj sredini i problemima koji u vezi s tim postoje poslednjih godina se govori sve više. Ranije o tome nije bilo toliko reči, naprosto zbog toga što sama životna sredina nije bila ugrožena kao što je danas. Životno okruženje je bilo mnogo zdravije i o njegovom očuvanju kao važnom uslovu zdravog života nije se ovoliko i ovako govorilo, do onog momenta kada je životna sredina postala ozbiljno ugrožena. Moderne civilizacije, razvoj industrije, saobraćaja, razni vidovi korišćenja energije i stvaranje raznih otpada negativno utiču na naše okruženje i stvaraju sve nezdraviju, lošiju životnu sredinu. Zato i ta naša obaveza mora da bude veća, sve aktivnija i snažnija.

Zato podržavam Zakon o zaštiti životne sredine i sve njegove promene koje znače poboljšanje odnosa, veću brigu i odgovornost prema okruženju. Podržavam i ove promene u Zakonu koje na prvi pogledu mogu izgledati male, ali u suštini znače povećanu odgovornost, koja mora postojati u svakom obliku ljudske delatnosti pa i u zaštiti životne sredine. Svako korišćenje sredstava za razvoj mora, u svakom slučaju, imati i deo koji je odvojen za životnu sredinu.

Podnela sam amandman na član 2. u cilju njegovog boljeg preciziranja i isticanja odgovornosti proizvođača kojim u želji za sve većim prinosom, npr. u poljoprivredi, moraju voditi računa i o odgovornoj upotrebi hemijskih sredstava, kako bi proizvod bio zdrav, a zemlja, voda i ostale okolnosti ostale zdrave.

Razvijene evropske zemlje imaju razvijen sistem zaštite životne sredine, prepoznaju i raznim merama podstiču odgovorno ponašanje, ne doživljavaju to kao trošak, o čemu ste vi govorili, što je, nažalost, prisutno u manje razvijenim zemljama i siromašnijim društvima.

Briga o zdravoj životnoj sredini je preventiva; ona je uvek jeftinija od lečenja. Briga o zdravoj životnoj sredini ne poznaje granice; ona mora biti briga svih, jer ekologija nema granice, ona ima samo jednu politiku. Zdrava životna sredina čuva biološku ravnotežu, čuva planetu i sam život. I džaba što su poznate državne granice; kada se desio Černobilj, on je pogodio celu Evropu, da ne kažem ostalo.

Nažalost, čovek je svojim ponašanjem u velikoj meri ugrozio sam život, i vodu i vazduh i zemlju, tako da su potrebni veliki naponi da se ta ravnoteža povрати.

Ono za šta bih se ja založila u Srbiji, to su u svakom slučaju još izraženiji i jasniji ciljevi radi zaštite životne sredine, postavljanje pitanja i traženje veće odgovornosti i firmi i pojedinaca, razvoj i ulaganje u edukaciju, uključivanje školskog sistema u cilju očuvanja zdravlja i očuvanja prirode, zaštita šuma, voda, zaštita zemljišta i veće ulaganje u „zelene“ gradove i sela i nacionalne parkove. To je pitanje, u stvari, kulture života.

Uspesi Ministarstva za ovo vreme treba da se još jednom pomenu, da se zna: da je za kratak period obezbeđen transparentan rad Ministarstva; otkrivanje nezakonitih deponija opasnog otpada; veći međunarodni ugled vezano za otvaranja Poglavlja 27; bolje upravljanje otpadom; smanjenje upotrebe plastičnih kesa; formiranje Nacionalnog tela za utvrđivanje posledica NATO bombardovanja, na čijem ste čelu; takođe, stvaranje uslova za bolje korišćenje sredstava pretpristupnih fondova; opremanje Nacionalne laboratorije za kontrolu vode, zemljišta i vazduha; povećana naplata ekoloških taksi itd. Kada je o tome reč, moje zalaganje ide u pravcu isticanja ove mere, u cilju razvoja ekološke svesti ali i zalaganja da sva sredstva idu upravo u Zeleni fond.

Ističem, takođe, značaj postavljanja jednog pitanja ovakve vrste – šta su i kako izgledaju nacionalni parkovi u Srbiji danas, da li ih čuvamo ili uništavamo, da li ćutimo na njihovu zloupotrebu, razvoj divlje gradnje i kako čuvamo to nacionalno blago? Isto tako, postavila bih pitanje da verovatno adekvatnom politikom koja se priprema na eventualno zagađenje npr. velikih rudnih predela tipa Bora i Majdanpeka, u smislu zaštite životne sredine, ili, što je u javnosti pre nekog vremena bilo prisutno, otvaranje novih rudnika jadarita u zapadnoj Srbiji... Adekvatnom politikom, jer novac ne sme da bude Gospod Bog, profit ne sme da bude Gospod Bog, sasvim jasno, pred svim investitorima i njihovim željama za ostvarivanjem profita, mi moramo biti odgovorni prema uslovima u kojima ćemo živeti, upravo u smislu politike koju sprovodite. Ne sme nam sutra Kopaonik izgledati kao Zlatibor, primera radi. Apelujem da se zaštite, i kao zdrava sredina i kao zaštićeno stanište biljaka i životinja, svi ovi predeli.

Mislim da je ova delatnost multidisciplinarna i da u smislu zaštite i politike koju vodite treba svakako uključiti Ministarstvo za državnu upravu i samoupravu, Ministarstvo turizma i građevinarstva, upravo da bi sve mere koje Ministarstvo predviđa bile u dovoljnoj meri efikasne i kvalitetne. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podnela je narodni poslanik Ružica Nikolić.

Izvolite.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, u okviru prethodnih diskusija ukazivali smo na problem divljih deponija i skladištenje opasnog otpada, kao i

na nedostatak centara za njegov tretman. Međutim, ništa manji problem nije komunalni otpad, koji je većim delom van kontrole komunalnih preduzeća lokalnih samouprava.

Za Poglavlje 27 u pregovorima sa EU kažete da će Srbiju približiti evropskim standardima. U skladu s tim, pitala bih vas – da li strane kompanije, odnosno fabrike koje posluju u Srbiji i koje su dobijale subvencije po 10.000 evra za svako radno mesto poštuju sve ekološke standarde i propise EU i da li su one podložne inspekcijskom nadzoru?

Zatim, na deponijama se osim komunalnog otpada nalaze i mnoge druge vrste otpada i često je prisutan dim koji nastaje usled sagorevanja tog otpadnog materijala. Gasovi koji su produkt razgradnje emituju se u vazduh i na taj način ugrožavaju životnu sredinu. Ako znamo da se 8% od ukupnog broja deponija nalazi na udaljenosti manjoj od sto metara od naselja, možemo zaključiti da je stanovništvo u tom slučaju ugroženo direktnim zagađivanjem, pa me zanima da li je evropski standard upravo tih sto metara udaljenosti deponije i naselja.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Petar Jojić.

Izvolite, kolega Jojiću.

PETAR JOJIĆ: Dame i gospodo, Srbija ima brojne zakonske propise koji regulišu ovu oblast. Kad je u pitanju zaštita životne sredine, zaštitu životne sredine je predvideo i Ustav Republike Srbije. Dakle, u članu 97. stav 1. tačka 9) poklonjena je jedna određena odredba zaštititi životne sredine. Pored ovog ustavnog načela i ustavne kategorije zaštite životne sredine, postoje brojni propisi, kao što su Zakon o zaštiti životne sredine, Zakon o zaštiti vazduha, zatim brojni podzakonski akti, a posebno je to sankcionisao i Krivični zakonik Republike Srbije.

Međutim, ono što je prisutno i tačno, Srbija nema efikasnu inspekciju u oblasti zaštite životne sredine. Za očekivati je, gospodine ministre, da vi učinite korak dalje da se izvrše inspekcijski pregledi na terenu, u okviru vaših prava i ovlašćenja, šta rade inspektori za zaštitu životne sredine. Neki inspektori za zaštitu životne sredine postali su „kućni ljubimci“ zagađivača, onih koji skupljaju, transportuju i deponuju opasni otpad. Od vas se očekuje da ćete vi morati da učinite korak napred da bi se nešto učinilo u odnosu na zaštitu životne sredine. Dosad je po pitanju zaštite životne sredine u Srbiji vladalo bezakonje. Mogu da tvrdim – bezakonje. Izvršite proveru, zatražite statističke podatke koliko je krivičnih, a koliko prekršajnih prijava podneto od strane inspektora.

Tamo gde su građani podnosili prijave, kao što je slučaj u Kovinu, opštinski inspektor za zaštitu životne sredine Bogoš Tivadar u više navrata ne preduzima nikakve mere da bi zaštitio porodicu Lazara u Deliblatsu, jer je Zemljoradnička zadruga „Agrolend žito“ otvorila pogone, napravila tamo

industriju i zagađuje životnu sredinu građana u tom naseljenom mestu. Protiv njega je podneto više krivičnih prijava, više prekršajnih. Međutim, pravosudni organi ne primenjuju odredbe zakona. Prvo, inspekcija ne podnosi blagovremeno odgovarajuće prekršajne i krivične prijave a, drugo, kaznena politika je ravna nuli u ovoj oblasti.

Na još jedno pitanje sam želeo da vas podsetim – šta je sa medicinskim otpadom? Na teritoriji Republike Srbije to pitanje nije dovoljno kontrolisano i njemu se ne poklanja dovoljna pažnja, jer se ne zna koje bolnice, zdravstvene ustanove, institucije i gde odlazu opasan otpad.

Prema tome, gospodine ministre, u okviru vašeg ministarstva morate izvršiti neku rekonstrukciju, a u okviru vaših prava i nadležnosti, u saradnji sa Pokrajinom, morate rešiti pitanje Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine i na taj način ostvariti uvid šta se radi na terenu.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar.

Gospodine Trivan, izvolite.

GORAN TRIVAN: Uvaženi poslanice, „kućne ljubimce“ onih koji krše zakon nećemo negovati. Pretpostavljam da vam je svima jasno da bi ono što smo uradili proteklih nekoliko meseci podnošenjem krivičnih prijava i prvim, ne pravosnažnim ali presudama, presudama koje kažu da je neko ko je napravio zločin prema životnoj sredini prvostepeno osuđen na četiri i po godine zatvora, trebalo da kaže da se nešto promenilo. Dakle, lično mislim da se stvari ozbiljno menjaju.

Razume se, vi koji ste iskusni u državnoj upravi znate da je potrebno vreme da se stvari promene, ali isto tako je neophodno da nam ukazujete na to gde bi trebalo da obratimo pažnju ne bismo li zaista poboljšali sistem. To ne govorim iz demagoških razloga, nego zbog toga što nikad nije moguće da sve znate. U svakom slučaju, konkretan slučaj koji ste maločas spomenuli mi ćemo, razume se, proveriti.

Kada je medicinski otpad u pitanju, dozvolite mi da to dotaknem, u svakom slučaju, sa Ministarstvom zdravlja se već bavimo tim. To je jedno od najvažnijih pitanja zaštite životne sredine kada je otpad u pitanju. Mi ćemo do tih rešenja zajedno sa kolegama doći. Vrlo sam ambiciozan, takođe, da ta rešenja primenimo onako kako to jeste u civilizovanom svetu.

Standardi u Srbiji se moraju se poštovati, Srbija ima svoje zakone. Oni koji dolaze u Srbiju takođe moraju poštovati svoje zakone, a budući da smo u periodu pristupanja, sve firme će imati razumne rokove da prilagode svoje poslovanje upravo tim propisima koji se tiču zaštite životne sredine. I vama i meni je jasno da privreda, koja je zapravo najveći zagađivač, ne može preko noći da ispoštuje principe i pravila, ali osnivanjem ovog ministarstva mi smo postali rigidniji kada je to u pitanju, imaćemo mnogo niži stepen tolerancije prema tome.

Moj je utisak da inostrane firme koje dolaze u Srbiju kao da malo bolje razumeju životnu sredinu i kao da više poštuju pravila koja se tiču životne sredine. Sa našim firmama to ne mora nužno da bude tako, jer poslednjih, ne samo godinu dana, nekoliko godina imate već mnogo novog menadžmenta po firmama, koji je negde po godinama vaša generacija i mnogo bolje razume čitavu stvar. Dakle, svi će morati i moraju da poštuju propise, potreban je period, i mi ćemo se, razume se, time baviti. Kako vreme bude prolazilo, naš stepen tolerancije na nepoštovanje onoga što je potreba zaštite životne sredine, videćete, biće sve niži.

Vraćam se na početak, a već ste videli da sam pružio dokaze da i te kako ozbiljno mislim i da u tom lancu nije dovoljno da mi samo palimo crvenu lampicu, nego je ključno bilo da sudovi razumeju da je to važno, to je vrh piramide. Mi smo do tog vrha piramide došli zahvaljujući tome što i sudovi počinju to da razumeju. Mi ćemo imati čitav niz konsultacija i sa tužilaštvom i sa sudovima kako bismo stručno mogli da obradimo čitav predmet, odnosno čitav skup predmeta, jer je ovo jedna vrlo, vrlo specifična oblast, za koju ljudi koji se bave njome, od tužilaca do sudija, treba da budu potkovani, da dobro razumeju. Mislim da smo, što se toga tiče, na odličnom putu, samo je važno da ne posustanemo i da imamo vašu i podršku svih građana da to i dalje radimo. Hvala na tome.

PRESEDAVAJUĆI: U skladu sa članom 87. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, sada određujem pauzu u trajanju od jednog sata.

Sa radom nastavljamo u 15 časova.

(Posle pauze – 15.00)

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Poštovani narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč?

(Narodni poslanik Nemanja Šarović dobacuje s mesta.)

Pa nisam mogao sada da povredim Poslovnik, stvarno.

(Nemanja Šarović: Prethodno sam bio u sistemu.)

Sve sam ispratio, molim vas da se javite kasnije. Moram da dam prednost kolegi Sreti Periću.

Ako želite da se javite, izvolite. Prijavite se.

SRETO PERIĆ: Gospodine ministre, ja vas pratim ovih pet-šest radnih dana i reklo bi se da imate bistar i dubok pogled kada je u pitanju zaštita životne sredine. Međutim, vi ste njega iskosili, da ne kažem iščašili, prvog dana vaše komunikacije sa narodnim poslanicima. Mi članovi Srpske radikalne stranke ne

možemo to da vam zaboravimo. Možda je bio i lapsus, ali ste vi imali dovoljno vremena da kažete da niste mislili to da smo mi vas pogrešno razumeli, mada ja duboko sumnjam da to nije bila vaša ozbiljna i prava namera.

Tema zaštite životne sredine je vrlo ozbiljna i teška, ali ona ima i svoje lepe trenutke kada se uradi jedna stvar, kada se nešto očisti, kada se nešto zanovi, to je za ponos. Ovo je tema od planetarnog značaja, ali može da bude i dnevna i ja ću uglavnom govoriti na tom dnevnom nivou odričući se svog zadovoljstva da govorim o onome što su prirodne lepote kraja iz kojeg dolazim, a to je Azbukovica, Rađevina, Ljubovija, Krupanj, Mali Zvornik. Kada bih ja razgovarao na takav način, vi biste rekli – da, istina, to je lepo, i vi uglavnom tako i razgovarate sa narodnim poslanicima, i bili biste tu upravu. Na primer, Bobija, planinska lepotica, po kojoj je Milojko, Pero, vaš kolega, poznat; on je čovek koji je zaslužio sve nagrade iz oblasti zaštite životne sredine. Imamo reku Drinu, koja takođe zasluhuje posebnu pažnju i pominjanje, ali ja ću se odreći u ovom momentu toga, nego ćemo pričati o nekim drugim stvarima. Vi ste ovde pokušali da pravite dobru komunikaciju sa narodnim poslanicima, da ste ih razumeli, da im se zahvaljujete što daju podršku, i to sve tako treba, nije to uopšte sporno. Oni mole vas da bude više sredstava za lokalne samouprave, vi se njima zahvaljujete što su razumeli o čemu govorite, to je sve legitimno i u redu, ali moraćete mnogo više interaktivne komunikacije sa vašim kolegama ministrima u Vladi Republike Srbije.

Pred sobom imam udžbenik „Čuvari prirode“ za šesti razred. Ja sada ne ulazim u metodologiju izrade ovog udžbenika, mogu da kažem da je to dosta dobro urađeno, ali treba imati u vidu da je ovo izborni predmet. A morao bi biti obavezan ukoliko želimo da podignemo nivo svesti, a većina narodnih poslanika je govorila da to moramo. Ovo je dobar način da se podigne nivo svesti. Ovaj udžbenik je 1.350 dinara, ili oko 1.350 dinara. Ima ga samo nastavnik koji to predaje, ne traži od dece, ne znam ni koliko dece kaže da žele da pohađaju ovaj čas. To bi bila reforma školstva – profesore Atlagiću, je l' tako? – a ne kao što mi na neke druge načine to radimo.

Dalje, morate još da obratite pažnju na paljenje setvenih ostataka. Ne znam na koji način biste mogli vi kao Ministarstvo da budete efikasniji. Ja sam bio samo na jednom predavanju gde su stručni ljudi iz te oblasti rekli da je to veoma opasno i sa ekološkog aspekta a, naravno, i sa aspekta da nanosi štetu poljoprivrednom zemljištu. Morali bismo mnogo više voditi računa kako da zaštitimo poljoprivredno zemljište. Trka za prinosima, za obaranjem rekorda na poljoprivrednom zemljištu dovodi do uništavanja potencijala, zagađivanja čovekove sredine i niza drugih stvari koje donose direktnu štetu.

Gospodine ministre, razmislite o ovoj temi na dnevnom nivou, a kroz neke amandmane još ćemo vam govoriti kako bi trebalo rešavati ove probleme. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Periću.

Nemanja Šarović, povreda Poslovnika.

Izvolite, gospodine Šaroviću.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Marinkoviću.

Mene čudi da vi kršite Poslovnik, to obično radi Veroljub Arsić. Ja sam se zbog toga javio, da bih ukazao na povredu koju je on prethodno napravio. Vi ste povredili član 103, koji govori da poslanik ima pravo da ukaže i da povreda Poslovnika ima prednost u odnosu na druga javljanja, odnosno javljanja po drugim osnovama.

Ja sam se javio još pre pauze, koja je određena u skladu sa članom 87. Poslovnika, i to je redovna pauza. Činjenica da je prošlo sat vremena, naravno, ne znači ništa, sednica se nastavlja u onom delu gde je prekinuta. Dakle, ako sam ja u tom trenutku bio prijavljen za povredu Poslovnika, da ukažem na nju, u tom delu se sednica nastavlja. To što vi, gospodine Marinkoviću, niste predsedavali, već neko drugi, apsolutno nema nikakve veze. Dakle, sednica se nastavlja, a razlog zbog kog sam se javio jeste da ukažem na povredu člana 158, i to ne zato što je jedanput do nje došlo, već više puta.

Naime, član 158. u svom stavu 7. kaže sledeće: „Predlagač zakona, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača zakona ima pravo da o svakom amandmanu govori do dva minuta...“. Do dva minuta o svakom amandmanu. Mi smo ovde svedoci da se čak ni ovaj poslovnik, koji je loš i daje mnogo više prava ministrima u odnosu na poslanike, ne poštuje. Vi ste svaki put puštali ministra da govori tri, četiri, pet i više minuta, što ne može. Znači, nije slučajno, i mi bismo voleli da govorimo duže od dva minuta po amandmanu, ali to jednostavno nije moguće.

Dakle, dva su ograničenja: dva minuta po amandmanu i da ne može ministar, odnosno ovlašćeni predstavnik govoriti ukupno duže od tri sata po tom poslovničkom osnovu. Vodite o tome računa, jer da se na ovaj način gaze poslanici, da se dozvoljava da ko god uđe u ovu skupštinu ima više prava od nas koji smo nosioci suvereniteta građana, zaista nema smisla.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Šaroviću. Kao što su svi mogli da vide, i vi ste sada povodom povrede Poslovnika govorili dva...

NEMANJA ŠAROVIĆ: Ja nisam dužan da vodim računa o proteku vremena. To ste bili dužni vi kao predsedavajući da mi ukažete na to.

PRESEDAVAJUĆI: Jeste, ali ja sam dužan da vam obezbedim i omogućim da završite vašu misao i rečenicu, iz poštovanja prema vama i svakom drugom narodnom poslaniku, ne da vas presečem usred reči.

Mislim da treba da budemo u tom domenu, kada je rasprava u pitanju, maksimalno fleksibilni, da se držimo Poslovnika, ali da damo mogućnost poslanicima da završe misao i rečenicu koju su namerili da kažu svojim kolegama i građanima.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Da.) Želite. Hvala, kolega Šaroviću.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Saviću.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, životna sredina je oblast koja je na najdirektniji način povezana sa zdravljem ljudi i zdravljem stanovništva. Zato treba učiniti sve kako bi se sačuvala životna sredina jer se na taj način čuva zdravlje ljudi naravno.

Međutim, postoje tu i objektivne okolnosti na koje ne može uticati nijedna vlada. Jedna od njih je i NATO bombardovanje, koje nam je nanelo i te kako mnogo problema po pitanju životne sredine, mnogi naši krajevi, mnoge životne sredine su devastirane. Ali hajde da ostavimo to po strani.

Ova vlada a i mnoge vlade pre nje neće da shvate, recimo, da su vodni resursi najvažniji resursi jedne države i ne čine dovoljno da bi zaštitili te resurse. Imamo situaciju da su naša najznačajnija i najkvalitetnija izvorišta vode data, odnosno prodana strancima. Kada nešto što vam je najvrednije date strancu, to je isto kao da ste nekom dali municiju, a on ima oružje i dali ste mu municiju da puca na vas.

Dakle, podsećam ministra i članove ove vlade da se ne smeju tek tako olako davati, ne olako, ne smeju se nikako davati u zakup, odnosno prodavati vodni resursi, jer znamo da je voda najvažnija stvar, pogotovo u 21. veku. Ratovi se u 21. veku neće voditi zbog nafte, nego upravo zbog vode. Imamo situaciju da je, recimo, u Americi litar pijaće vode skuplji nego litar koka-kole. Kod nas uzmite recimo primer ove vode koja je prodana, vode „rosa“, „Vlasinska rosa“, da ne reklamiram nekoga ovde, kada su neke akcije tamo, da je i kod nas jedna flašica te vode skuplja nego flašica koka-kole.

Ova a i vlade pre nje olako su se odrekle nekih naših vodnih resursa, i mislim da to nikako ne sme da se dozvoli.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Saviću.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite.

Biće do dva minuta, ne brinite.

GORAN TRIVAN: Biće i manje.

Mislim da ste pokrenuli jako važnu temu. Biće da ste time podržali ono što ja govorim već godinu dana, a to je da je voda najvažniji resurs koji jedna

država ima. Da se u ovom trenutku ratovi u svetu, između ostalog, svakako vode zbog pijaće vode, o tome možemo *off the record*.

Za vašu informaciju takođe, ova vlada nikakav resurs, što se vode tiče, nije nikome prodala. Inače, po zakonu, zabranjeno je prodavati izvore vode, njih samo vlade mogu dati u zakup. Ja sam inače protiv toga da se najvažniji izvori naše pijaće vode daju u zakup bilo kome, te mi se čini stoga da je to dobar put da sačuvamo svoje resurse za budućnost jer budućnost je, kada je voda u pitanju, već došla.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Trivan.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Despotoviću.

ZORAN DESPOTOVIĆ. Hvala, gospodine Marinkoviću. Svakako vodim računa o vremenu.

Dame i gospodo narodni poslanici, o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine rasprava je ovih dana tekla u pravcu dobrih sugestija pozicije i naravno kritičkih od opozicije, što je i prirodno. Poseban osvrt na ovaj predlog zakona dala je Srpska radikalna stranka, koja je u načelnoj raspravi i kroz amandmane skrenula pažnju javnosti na sve što je štetno i što ugrožava život naših građana.

Ovim problemima treba posebno da se bave kako opštine tako i gradovi u realizaciji projekata zaštite životne sredine. Ako se taj lanac opština i gradova ne uveže i ne dobije podršku, u svakom smislu reči, od Vlade i resornog ministarstva, sve pada u vodu. Da bi se sve ovo sprovelo, Srbiji nedostaju stručni ljudi, kako inspektori tako inženjeri. Po izveštaju Fiskalnog saveta, nedostaje 1.500 inženjera i oko 1.700 projektanata. Broj inspektora u oblasti zaštite životne sredine je manji dva-tri puta nego što je potrebno za efikasno sprovođenje kontrole. Vi, ministre, to najbolje znate.

Sve što su rekli poslanici Srpske radikalne stranke, sve kritike Predloga zakona su dobronamerne, iskrene i potpuno realne. Ukazali smo u svakom segmentu biosfere, u svim delovima Srbije, na njene zagađivače, na ugrožene vrste flore i faune.

Ovakvim zakonima pokušavate da se usaglasite sa zakonima Evropske unije i hrabro sa istim tim zakonima „utrčite“ u Evropsku uniju. Sa zakonima možete ući, ali sa građanima, mislim, vrlo teško. Ništa dobro od EU Srbija nije dobila, sem osiromašenog uranijuma i drugih otrovnih supstanci koje su nam članice EU i NATO poslale i koje će polako ali sigurno uništavati mnoge generacije posle nas. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Despotoviću.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, profesore Bojiću.

DUBRAVKO BOJIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Da je čuvanje životne sredine od planetarnog značaja, kako reče i moj uvaženi kolega Sreto Perić, ja ću argumentovati jednim primerom. Naime, na sednici Generalne skupštine UN pre dve nedelje u Njujorku generalni sekretar Antonio Gutereš uputio je apel celokupnoj svetskoj javnosti da čovečanstvo ima dve godine da reši pitanje klimatskih promena i životne sredine. Mislim da sam ga doslovce citirao.

Ulaganje u životnu sredinu je investiranje u naše zdravlje, u našu budućnost. Ovde su navođeni najveći zagađivači životne sredine, pa se tu pominju rafinerije, termoelektrane, skladištenje otrovnog otpada, divlje deponije, poplave, požari, klizišta, fabrike, zagađenje šuma, reka, zagađenje od automobila, cigareta, plastične kese itd., ali na vrhu same piramide najvećih zagađivača životne okoline je ipak čovek. Čovek nemilosrdno uništava svoju okolinu, a složićemo se da prirodni resursi, nažalost, nisu neograničeni. Ako biste bacili pikavac ili opušak od cigarete u nekoj od evropskih prestonica, prolaznici bi vam prišli i upozorili vas da to ne činite ili pokupite to što ste uprljali.

Nastaviću kroz sledeći amandman. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore Bojiću.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Ljubenoviću.

TOMISLAV LJUBENOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poslanička grupa SRS podnela je amandman na član 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine.

U obrazloženju za usvajanje ovog predloga zakona predlagač je, između ostalog, naveo i da bi se njegovim usvajanjem obezbedila primena metodologije koja je propisana u skladu sa akreditovanim sistemom upravljanja fondovima Evropske unije. I dosad smo u Narodnoj skupštini ukazivali i građanima i predstavnicima vlasti, a i ubuduće će SRS iskoristiti svaku priliku da ukaže na činjenicu da Srbija neće postati članica EU jer EU ne želi Srbiju u svom članstvu. Što se Srpske radikalne stranke tiče, naš je stav da i ne treba da postane član EU, jer od tog navodnog zajedništva korist ima samo EU, dok građani Srbije trpe samo štetu.

Ministarstvo zaštite životne sredine bi moralo pred Narodnu skupštinu da izlazi sa zakonima iz svoje oblasti koji će uticati na poboljšanje kako životne sredine tako i kvaliteta života građana Srbije, ne obazirući se na interese Evropske unije. Vlasti u Evropskoj uniji brinu samo o sebi.

U toku dosadašnjih diskusija već smo istakli da i ova oblast, kao i mnoge druge, nije u Republici Srbiji na zavidnom nivou. Iz tog razloga smo mi iz Srpske radikalne stranke pokušali da amandmanima unapredimo tekst ovog zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Ljubenoviću.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Mirčiću.

MILORAD MIRČIĆ: Mi ovde nastojimo da svojim kritikama na neki način podstaknemo ministra da razmišlja ne samo o izmenama i dopunama ovog zakona nego uopšte, u narednom periodu, o predlozima zakona koji se odnose na zaštitu čovekove okoline, odnosno ekologiju. To je veoma značajno za nas srpske radikale.

Možda vama, ministre, nekad ne odgovara kada mi srpski radikali žestoko kritikujemo, ali mi se ne ustručavamo da kažemo ono što mislimo i što je u skladu sa programom Srpske radikalne stranke. To se mnogima ne sviđa. Videli ste juče kako su se ovde isprсили neki da kažu – lako je napadati njih jadnike koji su uvek u nekim savezima, nekim DEPOS-ima, DOS-ovima, zajednicama, savezima, zašto mi ne napadamo Aleksandra Vučića, zašto se ne isprsimo da njega lično napadamo.

Nije suština bavljenja politikom, niti poslaničke rasprave da izmišljate protiv pojedinca. Ne slažemo se mi sa njegovom politikom u većem delu, ali ne možemo zasnivati svoj rad u ovom parlamentu na tome što ćemo reći – evo, narod priča da je Vučić peder, narod priča da je Vučićev brat kriminalac. To su neproverene činjenice. Znamo mi da nije to ni sjajno ni bajno kada je u pitanju odbrana Kosova i kada je u pitanju zaštita čovekove okoline, i nastojimo da to korigujemo. Sigurni smo da je uticaj srpskih radikala vidljiv, ako ništa drugo, na Aleksandra Vučića; dosta je promenio svoje stavove, svoj odnos prema Kosovu i Metohiji je korigovao. I Vlada se korigovala. Ali ono što smo još više sigurni, ako može takvo poređenje da se kaže, da dođu, ne daj bože, ovi što su bili u DOS-u – od Kosova i Metohije nema ništa.

Kada smo mi srpski radikali, na osnovu ovolikog političkog iskustva, odlučivali u jednom trenutku da li ćemo ostati u koalicionom savezu, u ono vreme, sa SPS-om ili, kako oni kažu, Miloševićevim režimom, ili se opredeliti za nešto, kako su govorili, što donosi novo, mi smo bili svesni činjenice da su to dve opasnosti, ali manja opasnost po Srbiju je bila ostati u koalicionom

savezu sa SPS-om i pokušati odbraniti Kosovo, nego ići naruku onima za koje smo unapred znali da su najveće zlo što će zadesiti Srbiju. Nismo se osvrtni na kritike, koje su bile iz redova SRS-a i u javnosti i te kako prisutne, kada su nam spočitavali – vi ste protiv mirovnog plana, vi ste protiv Rezolucije 1244. Jesmo. Jesmo, i to smo javno, jasno i glasno saopštili, ali smo i tada rekli da je Srbija iznad svega.

Bez obzira na to kako smo mi po pitanju rejtinga stajali u ono vreme i kako ćemo stajati vodeći ovakvu politiku, nama je jedini cilj da sačuvamo Kosovo i Metohiju i da sačuvamo Srbiju. Nije nama cilj da apelujemo, da molimo, da klečimo, da se dodvoravamo građanima Srbije pa da govorimo ono što oni trenutno ocenjuju kao pozitivno. Nije nama cilj da ostanemo bez morala, bez ponosa. Kao što su neki ostali, pa kažu imaju svoj program, imaju svoju ideologiju. Nema niko osim Srpske radikalne stranke, jedino smo mi dosledni svojoj ideologiji. I to se potvrdilo.

Kako ima obraza bilo ko od ovih koji prave koalicije i saveze da kaže da imaju svoj program? Pa odrekli su se programa praveći tu koaliciju, praveći taj savez. Odmah su se odrekli tog programa. Odrekli bi se svega samo da dođu na vlast.

Znamo sad da nije sjajno, nije bajno ni ovo što vi predlažete. Vi se zanosite idejom da Srbija može sredstvima da podstakne Evropsku uniju da svojim fondovima ulaže ovde u vidu investicija, a da ćemo mi voditi računa o ekologiji. Ali neka. Vi tvrdite da je izvesno tih 160.000.000, mi imamo veliku rezervu, i to je vaše pravo i naše pravo.

Kao što vladajuća koalicija, odnosno Srpska napredna stranka iznosi stavove koji su u suprotnosti sa stavovima Srpske radikalne stranke, ali njih, bar jednim delom, znamo. Znamo ih lično. Znamo da će se Aleksandar Vučić zbog svoje porodične tradicije teško odlučiti na izdaju Kosova i Metohije. A ovi što prave Savez, to su vam isti oni koji su bili u DEPOS-u i DOS-u. Za njih smo sigurni da će predati i Vojvodinu, i Rašku oblast i da će Srbija ostati na Beogradskom pašaluku samo da bi oni bili na vlasti. I ne treba građani Srbije da sumnjaju u ovo, samo nek se prisete 5. oktobra i perioda posle 5. oktobra, kada su govorili – kamo lepe sreće da smo slušali vas srpske radikale.

I ovima poručujemo, kao i vama, ministre – nemojte se opuštni, nećete nikad imati podršku Srpske radikalne stranke ako imate loše predloge. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Mirčiću.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podnela je narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, gospodine Šaroviću.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, već je nekoliko poslanika ukazivalo na jedan problem i veliko zagađenje u Srbiji koje potiče od korišćenja plastičnih kesa. U poslednja dva meseca u Beogradu su veliki trgovinski lanci, umesto da besplatno dele te plastične kese, počeli da ih naplaćuju. To su mnogi pozdravili jer je u nekoj meri smanjena upotreba plastičnih kesa.

Međutim, mi smo kao narod veoma spremni da nešto što krene iz nekih dobrih namera zloupotrebimo, tako da ono što je trebalo da bude neka ekološka akcija zapravo sada služi za pravljenje ekstraprofita velikih trgovinskih lanaca. Ja mislim da samo naivni ljudi mogu misliti da su prethodno trgovinski lanci besplatno delili te kese; one su, naravno, bile uračunate kao trošak poslovanja i zato su deljene. Ali bilo je za očekivati da nešto i pojeftini posle toga.

Druga stvar, sada se kese naplaćuju (negde pet, negde deset dinara) i imalo bi smisla kada bi taj novac odlazio u državnu kasu i bio korišćen kasnije za ekološke projekte, za čišćenje životne sredine i slično. Ali svedoci smo da to nije tako.

Još jedan veliki problem postoji – čuli smo da će valjda od sledeće godine u gradu Beogradu u potpunosti biti zabranjena upotreba plastičnih kesa. To kao ideja jeste dobro, ali po mom mišljenju ne može se ostavljati na volju, dobru ili lošu, lokalnim samoupravama. To mora biti delo države. Kao ministar koji se brine o očuvanju životne sredine, vi se morate izboriti za to da se takav propis donese na nivou čitave Srbije.

Moj predlog, konkretno vezano za naplaćivanje kesa, to mora da se radi i to jeste svakako u siromašnom društvu možda i najefikasniji način da se smanji upotreba plastičnih kesa, ali insistirajte preko Ministarstva finansija da se nađe odgovarajući način.

Da li će biti naplata takse u iznosu od deset dinara – bolje je da bude taksa pa da to naplati država a da se koristi dalje za ekološke projekte – ili će biti npr. porez, da preko osnovne cene koštanja, ako kesa košta 30 para, sve preko toga, 95% neka ide u državnu kasu. Onda bi i trgovinski lanci možda izgubili interes da na taj način potkradaju građane Srbije. A građani Srbije bi, ako već finansiraju nešto, znali da finansiraju u interesu i budućih pokolenja i građana koji žive u određenoj sredini.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Šaroviću.

Vreme je isteklo, samo da vam kažem.

Reč ima ministar Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Jedno od važnih pitanja u Srbiji u zaštiti životne sredine, koliko god da nekome izgleda da nije tako, jeste pitanje plastičnih kesa

jer je zagađenje plastičnim kesama i PET ambalažom zaista dramatično pitanje. O tome nećemo sada trošiti vreme, možda neki drugi put.

Ideja da počnemo da naplaćujemo, odnosno da trgovinski lanci počnu da naplaćuju zapravo je ideja anketiranja javnosti. Taj način anketiranja javnosti, kroz naplaćivanje manje ili više dinara, kako ste i sami rekli, jeste projekat koji je uspeo. Otprilike, koristi se 60% manje plastičnih kesa tamo gde to možemo meriti, u tim lancima, i to je već jako dobar rezultat. Ali to je samo jedan od poteza na tragu onoga o čemu vi govorite.

Ja sam, inače, protivnik upotrebe plastičnih kesa. Neka od ovih rešenja koja vi spominjete jesu rešenja o kojima razmišljamo i tek ćemo razmišljati. Potpuno se slažem s vama da bi bilo lepo da ta sredstva koja se sada ostvare naplatom plastičnih kesa odu pre svega u humanitarne svrhe, naročito ekološke. Moram da pohvalim Asocijaciju srpskih trgovaca DTL, koja je odlučila da novac koji ostvare od naplate kesa usmere u humanitarne svrhe.

Dakle, neko već svojom voljom razmišlja o tome. Mi ćemo zaista pokušati da od sledeće godine nađemo sistemska rešenja koja će Srbiju spasti te pošasti od plastike.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Pravo na repliku, Nemanja Šarović.

Izvolite, gospodine Šaroviću.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Ne znam da li smo se dobro razumeli. Nisam kritikovao rešenje, ja jesam za potpunu zabranu korišćenja plastičnih kesa, ali smatram da to ne može biti osnov za ekstraprofit velikih trgovinskih lanaca, nego da se od toga finansira nešto što je društveno korisno. To je ono što je potpuno jasno.

Druga stvar, veliki problem jeste i PET ambalaža. Nažalost, tu nije još ni zagrebano, ni ne nazire se bilo kakvo rešenje problema. Postoje rešenja, pogledajte neke visokorazvijene zapadne zemlje. Primera radi, u Nemačkoj, da li je staklena flaša, da li je plastična, da li je limenka, za sve se plaća kaucija, apsolutno za sve, i kada ljudi dođu da kupuju u trgovinskim lancima, oni to vraćaju, dobijaju odsečak, bukvalno, kojim posle plaćaju račun na kasi.

Mislim da takva rešenja, koja jesu dala rezultate a krajnje su jednostavna i najlakše će se... Naravno, ako neko zna da može dobiti za plastičnu flašu trideset dinara ili pedeset za staklenu, budite sigurni da bi istog trenutka kada bismo to uveli u Srbiji odmah porasla ekološka svest i da bi ljudi mnogo više brinuli o životnoj sredini. Ponavljam, ne treba zaboraviti da mi jesmo siromašno društvo i da ljudi ono što neće, možda iz neznanja, možda iz nekog bunta... Ali ako budu bili svesni da na taj način mogu popraviti stanje svog kućnog budžeta, onda će to raditi i oni koje ekologija ne zanima.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Šaroviću.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podnela je narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

VESNA NIKOLIĆ VUKAJLOVIĆ: Hvala.

Način na koji ministri promovišu određene zakone ovde u Skupštini... Ne znam kako bih to najbolje da objasnim a da to bude kratko. Imamo osećaj da vi manipulišete, da EU manipuliše Vladom, a da Vlada manipuliše svojim građanima. Eto, to je definicija ovakvih zakona.

Suština ovog zakona jeste kako ćete vi novac iz Zelenog fonda da uzmete i prisvojite, odnosno kako će pojedinci dobiti novac iz Zelenog fonda. Tako ste, znači, isključili konkurs kao način dobijanja sredstava iz Zelenog fonda. To je ključno u ovom zakonu. Za sve ovo vreme dok smo mi govorili o slepim miševima, gmizavcima i svemu, samo smo širili bez veze neku teoriju, ali baš bespotrebno. Znači, ključno je kako izvući novac iz Zelenog fonda a da to bude na legalan način, da Skupština sutra ili prekosutra da saglasnost za tako nešto. Eto, to je suština.

A ovo što govorite o IPARD-u... Znači, kako se EU igra s vama, a kako se vi igrate s nama? Igra se s vama tako što vam kaže – daćemo vam 160.000.000 iz IPARD fondova. A vi niste u stanju, to vam je rekla još 2016. godine, vi ste prvi poziv za IPARD fondove tek početkom ove godine, odnosno 20. decembra prošle godine objavili. To znači da mi imamo samo godinu dana za taj IPARD fond, godinu – godinu i po dana. Zašto niste bili spremni da se povuku ta sredstva istinski? Ne, niste bili spremni jer niste našli način kako ćete iz Zelenog fonda da izvučete novac za vas, odnosno za pojedince koji su bliski vlasti.

Da li vam to predsednik stranke i predsednik Srbije zna? Mislim da ne zna. Nemojte raditi iste stvari, kopirati vlast koja je bila do 2012. godine, koja je isključivo služila da napuni svoje privatne džepove i obogati pojedince koji su bliski njima.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podnela je narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, gospođo Mihajlović.

LjILJANA MIHAJLOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom Srpske radikalne stranke briše se iz člana 2. stav 1. tačka 21).

Za ovo brisanje postoje dva bitna razloga. Kao protivnici ulaska Srbije u EU po svaku cenu, naravno da smatramo da su evropski fondovi, fondovi kojima navodno Unija pomaže, između ostalog, i našu poljoprivredu, u stvari zamka pomoću koje nam stranci otimaju poljoprivrednu zemlju, a ostatku samostalnih poljoprivrednika ujedno nameću svoje uslove privređivanja.

Drugi razlog zbog kojeg ovaj član treba brisati leži u činjenici da se ovim otvaraju mogućnosti za manipulaciju. Tu mislim na one tzv. nepredviđene troškove, koji ovom dopunom dobijaju pravni status, što u našem slučaju znači da će to biti dodatni izvor zarade. Naime, svi znamo da nas tzv. dodatni troškovi prate decenijama, usporavaju koridore, gradnju javnih objekata i sl.

Na kraju, moram da izrazim uverenje da će ove dopune Zakona ići u korist pravnim licima čija je osnovna delatnost poljoprivreda, jer zaista će biti zanimljivo pratiti informacije o potezima „Al Dahre“, arapske firme kojoj je prodat PKB. Svi su izgledi da će ova kompanija nadoknaditi bar deo uložених 104.000.000 evra upravo od evropskih fondova, naravno uz pomoć ovog zakona i Ministarstva poljoprivrede, koje komunicira po tom pitanju sa EU. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Mihajlović.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Stojanoviću.

FILIP STOJANOVIĆ: Hvala, gospodine Marinkoviću.

Dame i gospodo narodni poslanici, želim da naglasim da je dobro što je nedavno u ovom parlamentu formirana komisija koja ima za cilj da ispita posledice bombardovanja. Stranka kojoj pripadam glasala je za formiranje jedne takve komisije, a što se mene lično tiče, ja sam to podržao s posebnim zadovoljstvom. Naime, rođen sam na Kosovu i Metohiji, gde sam živio sve dok nisam bio prinuđen da napustim rodno ognjište. Iz iskustva znam šta se sve dole dešavalo, kada i gde su padale bombe s osiromašenim uranijumom, a posledice, koje su nesumnjivo ogromne, možda se nikada neće ni utvrditi.

Kosovo i Metohija je za mene ne samo duhovni centar srpskog naroda već i najlepši i materijalno najbogatiji deo svih srpskih prostora. Moje Kosovsko Pomoravlje je plodnije i od same Vojvodine, ali danas je mnogo srpske zemlje neobrađeno ili je obrađuju neki kojima ona ne pripada. Pitanje je koliko je ta

plodna zemlja zatrovana i koliko je vremena potrebno da se ona dovede u prvobitno stanje, ako je to uopšte moguće.

Posledice bombardovanja ne trpe samo Srbi već i kosovski Albanci, oni najviše, i mnogi od njih su danas svesni kakav su „poklon“ dobili od svojih NATO prijatelja. Zato je veliki broj Albanaca pobegao u zemlje Zapadne Evrope, jer su svesni kolika je zagađenost od posledica bombardovanja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman, sa ispravkom, podnela je narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

ALEKSANDRA BELAČIĆ: Gospodine ministre, tokom ove sednice imali smo priliku da čujemo stavove različitih poslaničkih grupa na temu brojnih aspekata procesa zaštite životne sredine. Međutim, nažalost, čini mi se da je premalo pažnje posvećeno jednom izuzetno važnom pitanju, a to je pitanje reciklaže.

Činjenica je da kultura recikliranja u Srbiji još uvek nije dovoljno razvijena, o čemu govori poražavajući statistički podatak da se svega oko 10% ukupnog otpada u Srbiji reciklira, dok je taj broj u Nemačkoj, kao jednoj od vodećih zemalja EU, oko 90%. Ukoliko govorimo o različitim kategorijama otpada, najviše se reciklira ambalažni otpad, oko 40%, što znači da oko 90% ukupnog otpada u Srbiji i oko 60% ambalažnog otpada završava na zelenim površinama, u krošnjama drveća (ukoliko je reč o kesama), rekama i divljim deponijama širom naše države.

Srbija ima raspoložive kapacitete za reciklažu, ali ti kapaciteti ne funkcionišu u potpunosti, samo polovina kapaciteta radi, pre svega zbog činjenice da se sakupljanjem sekundarnih sirovina uglavnom bave fizička lica, pojedinci koji za taj posao nisu ni dovoljno obučeni ni dovoljno plaćeni. Uglavnom su u pitanju pojedinci iz osetljivih socijalnih grupa, koji se ovim poslom bave motivisani ekonomskim motivima, a ne motivima zaštite životne sredine.

S obzirom na to da ste najavljivali da ćete regulisati proces sakupljanja sekundarnih sirovina i da ćete sakupljače sekundarnih sirovina iz sive zone prevesti u legalne tokove, zanima me dokle se stiglo sa tim postupkom i da li je definisano na kakve će beneficije tačno moći da računaju sakupljači sekundarnih sirovina kada budu upisani u javne registre svojih lokalnih samouprava. Takođe me zanima koliki će procenat Zelenih fondova biti namenjen postupku reciklaže.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Dušica Stojković.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegkinice Stojković.

DUŠICA STOJKOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Marinkoviću.

Uvažene kolege narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani građani Srbije, svesni smo činjenice da je privreda glavni nosilac i investitor u oblasti zaštite životne sredine ali istovremeno i njen najveći zagađivač. Najveći teret ekološke tranzicije nosi privreda. Takođe smo svesni situacije u privredi, ali i odgovornosti koju ona ima kada je u pitanju zaštita životne sredine. Trka za profitom domaćih i stranih kompanija je legitimna, ali ona ne može biti bez kontrole, ne može biti nauštrb zagađenja.

Dolazim iz gradske opštine Rakovica, čiji su građani naselja Kneževac zabrinuti za kvalitet životne sredine. Deo problema se odnosi na rad firme „Junirisk“ d.o.o., sa sedištem u Siminoj ulici i pogonom u Ulici oslobođenja br. 1 u naselju Kneževac. Ova firma je 2007. godine potpisala sporazum o dugoročnoj poslovno-tehničkoj saradnji sa nekadašnjom fabrikom „21. maj“ u Rakovici i otvorila postrojenje za preradu otpada u krugu njihove fabrike.

Iste godine, 2008, ova firma podnosi zahtev za studiju o proceni uticaja na zaštitu životne sredine tadašnjem Ministarstvu za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje i dobija saglasnost od tog resornog ministarstva.

Takođe, ova firma je više puta od 2008. godine do danas resornim ministarstvima (koja su se menjala ili se zaštita životne sredine prosto kretala kroz različita ministarstva) podnosila zahtev za ažuriranje osnovne studije, i to na sledeće teme: 2010. godine, kako bi se uvela nova tehnologija u tretiranju otpada za *MID-MIX* reaktor; zatim 2011. godine ova firma dobija od resornog ministarstva integralnu dozvolu za sakupljanje, skladištenje i tretman neopasnog i opasnog otpada; zatim, 2012. godine, kako bi se povećao kapacitet prerade opasnog otpada sa 2.000 na 3.000 tona godišnje; 2015. godine takođe izmena studije, kako bi se povećao kapacitet upravljanja otpadom sa 3.000 na čak 9.000 tona godišnje, što je, priznaćete, za jedno naseljeno mesto poput Kneževca zaista velika brojka, ponavljam, u gradskoj opštini Rakovica, na samo sedam kilometara od centra Beograda.

Šta je usledilo nakon toga? Prijave građana Gradskoj opštini Rakovica i zahtevi za adekvatno postupanje datiraju još od 2013. godine; tačnije, 29. oktobra 2013. godine Inspekcija za zaštitu životne sredine je prosledila prijavu građana za inspekcijsku kontrolu rada. Odgovor Republičkog inspektorata za zaštitu životne sredine kaže da u vazduhu nema zagađujućih materija. To je ponovo učinjeno 2015. godine; 10. novembra 2015. godine Inspekciji za zaštitu životne sredine je prosleđena prijava građana za inspekcijsku kontrolu rada postrojenja. Mi kao Gradska opština Rakovica, kao građani koji živimo u gradskoj opštini Rakovica, na samo sedam kilometara od centra Beograda, nismo dobili odgovor, te vas ja molim, ministre, da se uključite u ovaj slučaj.

Ne možemo se igrati poverenjem građana. Ne može jedna institucija biti majka, a druga institucija maćeha. Neophodna je, zaista, kontinuirana saradnja i resornog ministarstva, novoformiranog Ministarstva za zaštitu životne sredine, i Gradskog sekretarijata za zaštitu životne sredine i svih neophodnih inspekcijskih službi na svim nivoima, na nivou grada, na nivou Republike.

Opština Rakovica zaista servisira potrebe svojih sugrađana i prepoznala je ovaj problem kao jedan važan ekološki problem. Mi smo kao Gradska opština Rakovica dobili više od 600 potpisa nezadovoljnih građana, pre svega naselja Kneževac. Opština je inicirala jedan sastanak, koji se održao 2016. godine u zgradi Opštine Rakovica, gde su bili predstavnici resornog ministarstva, gde su takođe bili predstavnici firme „Junirisk“, predstavnici Gradske opštine Rakovica, ali i građani najugroženijeg dela Rakovice, građani naselja Kneževac, koji su tom prilikom izneli veliki broj primedaba na rad ovog postrojenja i na način na koji se skladišti otpad. Takođe su izrazili sumnju da vazduh koji udišu nije odgovarajućeg kvaliteta. Oni su govorili i iznosili primedbe, od neprijatnog mirisa, da se u vazduhu nalaze određene otrovne i zagađujuće materije.

Predstavnici tada resornog Ministarstva za poljoprivredu i zaštitu životne sredine doneli su zaključak da „Junirisk“ mora da preduzme dodatne mere zaštite životne sredine pri ažuriranju predmetne studije, o kojoj sam već govorila.

Takođe, zbog daljih pritužbi građana, Gradska opština Rakovica se više puta obraćala nadležnim organima pre svega tražeći inspekcijsku kontrolu poslovanja ovog postrojenja koje se nalazi u Ulici oslobođenja u naselju Kneževac. To je vršeno više puta. Često nismo dobili adekvatne odgovore, te vas ja sada molim, ministre Trivan, kao ministra koji je odgovoran za jednu jako važnu temu kao što je tema zaštite životne sredine, upravljanje otpadom... Rekli ste mom kolegi gospodinu Komlenskom da imate trideset godina iskustva, da zaista ne propustate priliku da na adekvatan način reagujete, da nećete propustiti priliku da ispitajte sve sumnjive dozvole i sve sumnjive radnje koje su bile pre vašeg stupanja na ovu ministarsku funkciju.

Drugog juna 2017. godine ponovljena je urgencija sektoru Inspekcije za zaštitu životne sredine za dostavljanje rezultata monitoringa i obavljenog nadzora. Takođe, imamo jedan jako specifičan slučaj... O ovome bih mogla zaista dugo da pričam, ali imamo jedan posebno zanimljiv slučaj imanja odnosno nemanja adekvatnih dozvola za rad ove firme u Rakovici.

Kako bi se osporilo ažuriranje studije iz 2016. godine, izvršen je uvid u dokumentaciju za izradu prve studije o proceni uticaja na zaštitu životne sredine i rada preduzeća „Junirisk“, od 13. juna 2008. godine, gde je pronađen podatak da je SO Rakovice, pored Direkcije za vode i Sekretarijata za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje, u vezi s podnetim zahtevom za izradu studije... Znači, govorim od 2008. godini. Uvidom u arhivu Gradske opštine Rakovica,

uvidom u sve predmete iz 2008. godine nameće se zaključak da Opština Rakovica nije pronašla niti jedan dokument u kome je dato mišljenje od strane SO Rakovica. Mene to dovodi do sledeće činjenice: da je reč o još jednoj neregularnosti u radu ovog preduzeća koja otvara prostor za dalje špekulacije, dalje sumnje, te vas ja molim da adekvatno reagujete i preuzmete odgovornost po pitanju rada ove firme.

Takođe, 7. 6. 2017. godine Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine i Sekretarijatu za zaštitu životne sredine Grada Beograda upućen je poziv da se dostave podaci da li ovaj papir postoji ili ne postoji. Dobili smo 20. 6. 2017. godine odgovor od Sekretarijata za zaštitu životne sredine da ne postoji traženi dokument. Isti odgovor smo dobili i od resornog ministarstva. Da ne poseduje traženi dokument, reklo nam je Ministarstvo u svom odgovoru pisanim putem 27. 6. 2017. godine, ali da poseduje Rešenje o izdavanju vodoprivredne dozvole investitoru „21. maja“, od 24. ... 2008. godine, koje su nam dostavili u prilogu, a odnosi se na Republičku direkciju za vode.

Poslednje aktivnosti datiraju iz ove godine. Gradska opština Rakovica je 13. februara 2018. godine uputila Ministarstvu za zaštitu životne sredine prigovor na zahtev za izdavanje integrisane dozvole „Junirisku“. Ministarstvo nas obaveštava 17. 8. 2018. godine da je izrađen nacrt integrisane dozvole. Najnoviji razvoj događaja vodi nas dalje i kaže da je Gradska opština Rakovica ponovo 17. septembra tražila obaveštenje od resornog ministarstva, od vašeg ministarstva, gospodine Trivan, Ministarstva za zaštitu životne sredine, kao odgovor na pitanje. Prema članu 15. Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine, nadležni organ koji odlučuje o izdavanju dozvole, na zahtev operatera, dužan je da u roku od 120 dana, ili u izuzetnim slučajevima ne duže od 240 dana, odluči o izdavanju dozvole, pa vas molim da nas obavestite da li je u slučaju izdavanja integrisane dozvole ispoštovan ili je prekoračen rok.

Kao neko ko dolazi iz opštine Rakovica, ko je građanin i stanovnik te opštine koji učestvuje u vršenju vlasti u toj opštini, mi do sada kao Gradska opština Rakovica nismo dobili odgovor, te vas ja molim da nam zbog interesa javnosti i građana koji žive u mojoj opštini dostavite te odgovore. Nadam se da ćutanje administracije nije odobravanje, te vas molim da zaista što hitnije reagujete i da dobijemo adekvatan odgovor.

Takođe vas molim da angažujete sve stručne službe, vidimo da smo imali, evo, već deset godina, čitavu deceniju, propusta u radu ove firme, i da angažujete sve raspoložive ekološke inspektore. Znam da ih imate malo, da ste novoformirano ministarstvo i da još jačate i „bildujete“ vaše kapacitete, ali vas molim da inspektore pošaljete na teren i da dobijemo neke odgovore na pitanja koja tište građane Rakovice, pre svega mislim na građane naselja Kneževac.

Molim vas, ministre Trivan, da imate razumevanja za moju zabrinutost, jer firma se nalazi u naseljenom području, reč je o naselju Kneževac. Tu se nalazi i Manastir Rakovica, koji posećuje veliki broj domaćih i stranih turista, tu se nalazi i Topčiderska reka, tu se nalazi i Manastirska šuma i nova privredna zona.

Zaista vas molim da s pažnjom slušate sve što ću vam reći. Ja ću ovo svoje pitanje dostaviti vama i u pisanom obliku. Kao poslanik Srpske napredne stranke koji je zaista uporan, ja ću postaviti ova pitanja onoliko puta koliko ne dobijem adekvatne odgovore na sva ova pitanja.

Srpskoj naprednoj stranci je zaista zdravlje sugrađana jedan od prioriteta. To nam je, prosto, na prvom mestu. Ne možemo se oglašavati, ne možemo neke probleme, pa i probleme koji se tiču zaštite životne sredine, gurati pod tepih. Moramo ih otvarati i naći adekvatne odgovore. Ćutanje administracije i veliki virtuelni projekti poput onog projekta „Očistimo Srbiju“ prosto su deo prošlosti. Ja želim da vaše novo ministarstvo okrene novi list i da zaista punom snagom krene napred. Sve oči javnosti Rakovice su uprte u vas. Ja vas molim da nam date što hitnije odgovore i adekvatnu reakciju vašeg ministarstva poštujući sve zakone i propise koji važe u našoj zemlji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Stojković.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite, ministre.

GORAN TRIVAN: Mi znamo za taj problem, kao što možete da pretpostavite, i sami ste rekli. Mi smo, po definiciji, uvek na strani građana. Sumnja u to da li ćemo biti administracija pod mojim rukovođenjem ili nećemo ćutati je već otklonjena, dakle ne ćutimo, naprotiv, ali se držimo svih procedura, koje ponekad nisu tako brze kako bismo mogli da očekujemo. To je normalno, inače, u administraciji.

Mi ćemo se, da ne bih dužio, pozabaviti i dalje ovom pričom. U proceduri je zahtev za dobijanje IPPC dozvole itd. Kada budemo ušli duboko u svaki detalj o kome pričate, ko garantuje da nećemo naići na još onih institucija, ne pričam o ljudima, koje su napravile faulove? Vi ste ih, čini mi se, sasvim lepo poređali. To ne treba i neće nas destimulisati, ali će neko na kraju morati da se presabere šta je i kako radio. Verujući da su građani u pravu, mogu sebi da postavim pitanje šta će biti ako građani jesu u pravu a istovremeno firma radi svoj posao potpuno kako treba. To su samo retorička pitanja. Dakle, još nisam susreo bilo koju firmu koja je u stanju da uradi svaku stvar do detalja, kako zakon govori.

Time samo kažem da su uvek dve strane ispred nas koji smo negde neka vrsta arbitra, ali meni lično to uopšte nije teško zato što ja znam na čijoj sam strani, zato što znam da sam na strani zaštite životne sredine i da epilog može da bude samo jedan, a to je prvo da se poštuje zakon. Ako je zakon ispoštovan

u punoj meri, onda ćemo mi biti medijator da se razgovara između građana i firme. Možda građani ne žele da ta firma bude tu, čak i ako poštuje zakon. Takvih slučajeva sam video po Srbiji mnogo, bez obzira na to što su mnogi kapaciteti od onih o kojima sada ne pričamo potrebni Srbiji. Način da to rešite je ovaj o kome ja govorim – razgovarate sa ljudima.

Kada razgovarate sa ljudima, što vi očigledno radite u Rakovici, onda ne možete da ne dođete do rešenja. Ako postoje tri strane, u ovom slučaju bar, koje su spremne da razgovaraju... Znam da ste vi spremni da razgovarate, znam da su ljudi u „Junirisku“ spremni da razgovaraju; mi smo tu da budemo neka vrsta ne samo medijatora, mi moramo da ispoštujemo zakone i propise. I ovo moje javno govorenje o tome jeste poruka i građanima i firmi da očekuju da ćemo od ovog trenutka, iako se već nedeljama bavimo ovim problemom, preuzeti odgovornost da pokušamo da taj proces dovedemo do kraja, da bi on bio pre svega zakonit.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Trivan.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković. Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Markoviću.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, evo nas na članu 2. Predloga zakona. Kao što je bio slučaj sa članom 1. Predloga zakona, podneo sam amandman i na član 2. predloženog zakona, koji za cilj ima svakako da pruži podršku Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine i da podrži sve one ciljeve koji se ovim zakonom postižu.

Cilj izmena i dopuna ovog zakona je da se omogući korišćenje sredstava Zelenog fonda za kofinansiranje projekata koji se finansiraju iz pretpristupnih fondova EU i ispunjavanje svih uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova.

Predloženim preciziranjem odredaba omogućava se izdavanje akta od strane ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine kojim se utvrđuje ispunjenost uslova iz oblasti zaštite životne sredine, pa samim tim i učešće na konkursu poljoprivrednim gazdinstvima za dodelu sredstava iz IPARD fondova. I, što je jako važno, bez predloženog propisivanja pravnog osnova za izdavanje akta o ispunjenosti uslova zaštite životne sredine za ovo učešće, ne bi bilo moguće zapravo sprovesti konkurs. To su ciljevi koji se ovim zakonom postižu.

Zbog svega navedenog, želim da podržim Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Markoviću.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Sonja Vlahović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

SONJA VLAHOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsjedavajući, moj amandman je vezan za održanje ekonomskog potencijala naše zemlje. Ne mogu a da se ne osvrnem na bitnu Agendu 2030 i na sedamnaest ciljeva održivog razvoja koji se tiču Agende 2030, koja ima i 169 potciljeva. Glavni ciljevi održivog razvoja Agende 2030 su svrstani u četiri grupe. Da bi se održali ekonomski, ekološki potencijali, veoma je bitno imati i zdravu životnu sredinu. Samim tim, sedamnaest ciljeva Agende 2030 svrstano je u četiri grupe. Treća grupa je životna sredina i klima, gde se obuhvata šest ciljeva Agende 2030. Toliko je bitna životna sredina.

Znamo da je ista agenda stupila na snagu u januaru 2016. godine i da je naša zemlja dala podršku sprovođenju tih ciljeva održivog razvoja. Dali smo podršku u posmatranju i uopšte održavanju, kako će se ti ciljevi ostvarivati, ali i podršku kroz nacionalnu kampanju „Srbija kakvu želim“. Moj kolega Aleksandar Marković je pričao o takvim akcijama i kampanjama bivše vlasti, „Očistimo Srbiju“, koja je samo doprinela toliko da očistimo budžet; oni su, u stvari bivša vlast je očistila budžet. Ovo nije takva vrsta nacionalne kampanje, već „Srbija kakvu želim“.

Ispunjavanjem ciljeva Agende 2030 postaviceemo temelje budućnosti za svakog čoveka u našoj zemlji. Iskoreniceemo siromaštvo, obezbediceemo kvalitetno obrazovanje, jednake šanse za sve, zdravu životnu sredinu, još bolju ekonomiju i jačanje institucija. Ciljevi održivog razvoja Agende 2030 su ideja vodilja za sve koji teže da poboljšaju živote ljudi kako bi obezbedili budućim generacijama bolji život. Agenda 2030 je suštinski vezana za ostvarivanje pravednije, lepše i sigurnije budućnosti. Kako je naša premijerka Ana Brnabić izgovorila, cilj Agende 2030 je da niko ne ostane na kraju kolone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ljubica Mrdaković Todorović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsjedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, koleginice i kolege, ja ću i ovom prilikom kao najugroženiju vrstu istaći upravo nas, tj. ljudsku populaciju.

Naime, svi znamo da štetnih materija ima mnogo, da se hiljade hemikalija koriste radi poboljšanja procesa proizvodnje, povećanja karakteristika određenog proizvoda ili pak zbog snižavanja cene robe. Hemikalije se dodaju ne samo u hranu i pakovanja hrane već i u ostale predmete koje koristimo u svakodnevnoj upotrebi. Pomenuću npr. odeću, nameštaj,

kozmetiku, igračke, deterdžente, mobilne telefone, lekove, tepihe itd. Hemikalije, kao što znamo, u velikoj meri zagađuju vazduh, počev od sagorevanja drva, uglja ili gasa, pa do pesticida, parfema, auto-isparenja i drugih zagađivača koji su rezultat ljudske aktivnosti. Ove hemikalije ulaze u naš organizam, u naš krvotok i preko kože, oralno, odnosno preko usta ili putem udisanja, tako da su okolnosti u kojima ljudi žive, rade i rastu u velikoj meri oblikovane rasporedom resursa i energije.

Na zdravlje ljudi utiču i uslovi rada i stanovanja, i voda i sanitarni uslovi, tako da ako svako od nas učini bar malo na zaštiti životne sredine, to za prirodu znači mnogo. Ukoliko budemo odgovorni, sačuvaćemo, zaštititi i unaprediti našu životnu sredinu, poboljšaćemo uslove za život ljudi i za opstanak biljnog i životinjskog sveta, a to nam je upravo cilj. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vera Jovanović.

Izvolite.

VERA JOVANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, ministre sa saradnicima, kolege poslanici, u prethodnim danima bavili smo se raspravom u pojedinostima o predloženom Zakonu o zaštiti životne sredine.

Ekološka politika, formalno posmatrano, spada u mlađe javne politike EU budući da ova politika dobija svoje mesto tek u Jedinstvenom evropskom aktu 1987. godine. Jedinstvenim aktom u članu 100. kaže se da će ekološka politika biti u nadležnosti Zajednice, u cilju kompletiranja zajedničkog tržišta. Ekološka politika EU predstavlja jednu od najbitnijih politika Evropske unije.

Obimnost ekološke politike ali i troškovi usklađivanja predstavljaju veliki izazov za državu koja se priprema za članstvo. Međutim, sa istim problemima su se susretale sve nove članice i neretko dobijale mogućnost da celokupno usklađivanje sa standardima ove politike bude potpuno završeno nakon prelaznog perioda od momenta stupanja u članstvo. Danas se od Srbije očekuje da što više usvoji i primeni standarde ekološke politike do trenutka formalnog stupanja u članstvo i, samim tim, izazovi evropeizacije ekološke politike u Srbiji su veći.

Suštinske izmene u ovom zakonu tiču se ispunjavanja uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova i efikasnije obezbeđivanje sredstava iz Zelenog fonda za infrastrukturne projekte iz IPA fondova u oblasti zaštite životne sredine.

Primena ovog zakona neće izazvati troškove građanima i privredi, malim i srednjim preduzećima. Izmene Zakona mogu podstaći razvoj novih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju u privrednim granama povezanim sa realizacijom infrastrukturnih projekata u oblasti zaštite životne sredine i poljoprivrede.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Marko Parezanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Zvonimir Đokić.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Gospodine ministre sa saradnicima, sredstva iz IPARD fondova namenjena su registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima koja posluju u okviru sektora proizvodnje mleka, mesa, voća i povrća i sektora ostalih useva, koja ispunjavaju konkursne uslove, domaće i međunarodne standarde. Osim poljoprivrednih gazdinstava, pravo na korišćenje sredstava iz IPARD fondova imaju i preduzetnici, privredna društva i zemljoradničke zadruge.

Međutim, IPARD programi imaju za cilj pre svega da uspostave institucionalne strukture i na svojevrsan način pripreme i osposobe nas za korišćenje mnogo značajnijih sredstava iz fondova zajedničke poljoprivredne politike EU i uvedu nas u ovom pretpristupnom periodu u mnogo stroža pravila koja važe za članice EU, a sa kojima se sada susreću i moraju da ih se pridržavaju potencijalni korisnici sredstava. Upravo na taj način IPARD program ostvaruje svoj primarni cilj, a to je pomoć poljoprivrednicima i proizvođačima hrane da se pripreme za žestoku konkurenciju kada Srbija uđe u EU. Konkurencija na evropskom tržištu poljoprivrednih proizvoda i hrane će biti velika, ali naša prednost će biti u tome što raspolažemo zdravim poljoprivrednim proizvodima, hranom, mlekom i mesom, voćem i povrćem, sve dok ih kao takve sačuvamo od ekoloških zagađenja i dok imamo zdravu životnu sredinu.

Želim da istaknem značaj pravilne i kvalitetne kontrole korisnika sredstava, bez koje čitav projekat gubi smisao. Kontrola mora biti višestruka, od tzv. nulte kontrole u fazi odobravanja korišćenja sredstava, preko druge kontrole u fazi isplate sredstava, pa sve do poslednje kontrole, koja bi se obavljala posle realizovane investicije i posle isplaćenih sredstava korisniku, a ona ima za cilj da utvrdi da li je investicija održana i da li su dostignuti zahtevani standardi EU na kraju investicije.

Kontrole mogu biti i vanredne, u zavisnosti od okolnosti. Mi iz Srpske napredne stranke, na čijem čelu je predsednik Aleksandar Vučić, smatramo da je uspostavljanje visokog stepena kontrole korišćenja sredstava iz IPARD programa nužan preduslov da taj projekat bude uspešan. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Savkić.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

DRAGAN SAVKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam amandman na član 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, koji glasi: „Odredbama ovog zakona podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na očuvanje ekološke svesti“.

Pregovarački proces s Evropskom unijom sastoji se od 35 poglavlja, a Poglavlje 27 se odnosi na zaštitu životne sredine i predstavlja jedno od najkompleksnijih poglavlja. Obaveza Republike Srbije kao zemlje kandidata za članstvo je usvajanje pravnih tekovina EU u ovoj oblasti. To znači da se sve sektorske politike i sve oblasti rada moraju uskladiti sa principima zaštite životne sredine.

Član 2. Predloga o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine predviđa da se sredstva Zelenog fonda za finansiranje zaštite i unapređenja životne sredine mogu izuzetno, bez javnog konkursa, dodeljivati i u svrhu pripreme i sufinansiranja projekata koji se finansiraju iz pretpristupne pomoći EU, kao i za sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz međunarodne razvojne pomoći i drugih izvora.

Ukoliko želimo da participiramo i povlačimo sredstva iz evropskih fondova koji su dostupni Republici Srbiji, moramo da budemo spremni da i sami finansiramo deo tih troškova, kao i da sistem kofinansiranja učinimo celovitim.

Trenutna praksa finansiranja zaštite životne sredine ne može da osigura dugoročne potrebe i zbog toga su neophodne korenite promene u ovoj oblasti, a to će sve rezultirati boljim, kvalitetnijim i dužim životnim vekom naših građana.

Predloženim izmenama i dopunama se u velikoj meri olakšava i pojednostavljuje pristup pomenutim fondovima, što dalje ima dugoročan efekat na zaštitu životne sredine i podizanje ekološke svesti, ali i na sveukupni razvoj Republike Srbije. Smatram da to mora biti izričito naglašeno u članu 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Ognjen Pantović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, činjenica je da član 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine govori o korišćenju sredstava Zelenog fonda Republike Srbije, a upoznati smo da ovi konkursi podstiču obrazovne, istraživačke, razvojne studije, odnosno unapređenje i zaštitu životne sredine.

Samim tim, direktno utiču na očuvanje prirode i sveukupni razvoj Republike Srbije.

Konkursi koji omogućavaju korišćenje sredstava Zelenog fonda Republike Srbije podržavaju čitav niz različitih infrastrukturnih projekata, od upravljanja otpadom do uklanjanja divljih deponija, odnosno čišćenja. Takođe omogućavaju jedinicama lokalne samouprave da konkurišu za projekte koji se odnose na pošumljavanje zemljišta, što opet znači očuvanje prirode i podizanje životnog standarda.

Decenije iza nas ostavile su veliki broj fabrika opustošenih i u rasulu, koje sada predstavljaju ništa drugo do komunalni otpad. Međutim, ova vlada odgovorno izrađuje projekte i rešava probleme privlačenjem stranih investicija, te se u narednim godinama može očekivati i više milijardi direktnih stranih investicija u oblasti zaštite životne sredine, u šta spadaju izgradnja infrastrukturnih objekata za upravljanje otpadom, prečišćavanje otpadnih voda, smanjenje industrijskog zagađenja i zagađenja vazduha.

Kod mene, u opštini Grocka nalazi se deponija Vinča, neiskorišćeni energetski potencijal, jer ceo svet otpad koristi za reciklažu i stvaranje energije. U svetu otpad košta. Deponija Vinča je veliki ekološki problem u samoj blizini Beograda, na desnoj obali Dunava, i zato je urgentno i apelujem da se što pre postigne planirani cilj izgradnje postrojenja za reciklažu otpada i postrojenja za proizvodnju električne i toplotne energije iz otpada, što doprinosi razvoju i očuvanju prirode. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Petković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milovan Drecun.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Milena Turk.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

MILENA TURK: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman na član 2. Zakona o zaštiti životne sredine kako bi se dodatno precizirao ovaj član i poseban akcenat stavio na očuvanje ekološkog nasleđa.

S obzirom na to da se i član 2. Zakona o zaštiti životne sredine bavi upravo Zelenim fondom i pojednostavljivanjem i olakšavanjem procedura za korišćenje ovih sredstava, a radi se, naravno, o pripremi i realizaciji projekata u oblasti zaštite životne sredine za koje konkurišemo kod pretpristupnih fondova EU, smatram da bi ovaj član trebalo proširiti jednim ovakvim stavom koji se odnosi upravo na ekološko nasleđe.

Važno je da na ovaj način obezbedimo jedan stabilan i predvidiv sistem finansiranja i da obezbedimo efikasno planiranje i korišćenje javnih sredstava za ovu namenu. Pred nama su brojni zadaci i izazovi. Važno je da se tokom ovog procesa ugledamo na zemlje koje prednjače u ovoj oblasti i da poslušamo njihova iskustva kako bismo, s jedne strane, izbegli potencijalne greške u svom planiranju i, s druge strane, kako bismo u što većem obimu iskoristili sredstva koja su nam na raspolaganju. Za nas je važno da definišemo probleme, da osmislimo rešenja, pripremimo projekte, ali isto tako da obezbedimo finansijsku konstrukciju i predvidimo rokove, realne rokove, u kojima ćemo postići sve što smo isplanirali.

Već smo nekoliko puta istakli u raspravi da mi ovom procesu nismo pristupili ni zbog EU, ni zbog pregovora, niti zbog toga što je neko od nas to zahtevao. Našoj zemlji je potreban ovaj proces i mi to činimo zato što smo mi ovu zemlju pozajmili od naših potomaka i dužni smo da se sa pažnjom prema njoj ophodimo.

Na ovaj način moramo intenzivno razmišljati i delovati u svim segmentima – kada govorimo o upravljanju otpadnim vodama, o reciklaži otpada, o svim segmentima u kojima treba uvesti politike životne sredine, kada govorimo o poljoprivredi, privredi, energetici i transportu.

Kada je reč o privredi, mi nismo samo dužni da usvojimo najbolje moguće savremene tehnologije i dostignemo neke standarde, mi smo dužni da se pozabavimo i problemom istorijskog otpada koji nam je zaostao iz prethodnog perioda. Mislim na firme koje su prošle proces restrukturiranja, privatizacije, stečaja i ove posledice su rezultat jedne neodgovorne politike, neodgovornosti, nemara, a često i zloupotreba.

Jasno je da nas u svakom od ovih segmenata očekuje veliki obim posla, kako u zakonskoj regulativi tako i u edukaciji stanovništva, i u samoj pripremi infrastrukture, kao što sam već pomenula, u oblasti reciklaže otpada, prerade otpadnih voda, kako bismo na najbolji mogući način očuvali naše ekološko nasleđe. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Miodrag Linta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Mladen Lukić.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

MLADEN LUKIĆ: Zahvaljujem, gospodine Marinkoviću.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, održivi razvoj pretpostavlja takvu razvojnu orijentaciju koja u sebi stvara trajno

uspostavljenu harmoniju između ekonomskog razvoja i prirodne sredine, s ciljem da se uz što racionalnije korišćenje prirodnih resursa ostvari što veća ekonomska dobit.

Turizam mora biti saglasan sa zaštitom životne sredine. Planiranjem turizma na održiv način štiti se životna sredina na način da budu ispunjene ekonomske, socijalne i estetske potrebe, uz istovremeno održan sistem kulturnog integriteta, esencijalnih ekoloških procesa, bioloških razlika i podržavanja opstanka života. U tom smislu, potrebno je integrisati razvojne i marketinške aktivnosti i preoblikovati javne usluge i urbanistički plan u funkciji razvoja turizma i zaštite životne sredine.

Ključni svetski i evropski turistički trendovi nesumnjivo idu u prilog destinaciji planine Tare, posebno kada je reč o trendovima zdravlja, ekološkog i održivog turizma, a na tu kartu ova destinacija treba dugoročno da igra. Veza između turizma, nacionalnih parkova i lokalnih zajednica vodi ka raznovrsnijim formama razvoja interesa i povlastica. Međutim, sadašnja tržišna pozicija područja Nacionalnog parka Tara zbog višegodišnjeg zastoja u modernizaciji proizvoda, smeštajnih i drugih kapaciteta ni izbliza ne prati svetske i evropske trendove. Da bi se to promenilo, postoji potreba brojnih inovacija za vreme zimskog i letnjeg boravka, kao i potreba organizovanog razvoja i izgradnje turističke ponude na planini Tari po ugledu na neke uspešne modele konkurencije kao što su Logarska dolina, Kranjska gora i Bled. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Olivera Pešić.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman kojim sam predložila da se u članu 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine doda stav 3. sa ciljem da ukažem na značaj unapređenja uslova u nacionalnim parkovima.

Svi smo se u prethodnim danima u svojim diskusijama složili da je neophodno da država Srbija ima jasno definisanu nacionalnu politiku u oblasti zaštite životne sredine. Takođe smo se svi u svojim diskusijama složili da je potrebno da se veća sredstva izdvajaju za zaštitu životne sredine kako na republičkom nivou tako i na lokalnu.

Republika Srbija je posvećena Agendi održivog razvoja 2030 u sprovođenju sedamnaest milenijumskih ciljeva. Svakako, jedan od tih ciljeva, kao prioritet, jeste i zaštita životne sredine. Ciljevi održivog razvoja usmereni su, pre svega, na to da pomognu običnom čoveku da u narednom periodu, u narednim decenijama koje dolaze živi bolje i kvalitetnije. Jedan od ciljeva je

osigurati očuvanje šuma, zaustaviti krčenje šuma, obnoviti uništene šume i povećati pošumljavanje na globalnom nivou.

Mi smo imali priliku da od ministra danas čujemo da je u Beogradu pošumljeno oko sedamsto hektara, što je za svaku pohvalu, i da je plan Ministarstva da u narednim godinama budu izdvajana sve veća i veća sredstva za pošumljavanje.

Neki od ciljeva održivog razvoja odnose se i na očuvanje planinskih ekosistema, zatim, na zaštitu ugroženih vrsta i sprečavanje njihovog istrebljenja, sprečavanje krivolova ali i sprečavanje trgovine zaštićenim životinjskim i biljnim vrstama.

Svi ovi ciljevi su ostvarivi ukoliko se značajno uvećaju finansijska sredstva za ovu namenu, a Srbija to želi i mora raditi na tome. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik prof. dr Ljubiša Stojmirović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Izvolite, koleginice Malušić.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima iz Ministarstva, svaki građanin ima pravo na zdravu životnu sredinu i svako od nas ima obavezu i dužnost da je čuva i unapređuje. Dužni smo da omogućimo budućim generacijama zdravu životnu sredinu. Neophodno je imati kvalitetnu pijaću vodu, čist vazduh, prečišćavanje otpadnih voda u cilju očuvanja vodnih resursa, pravilno upravljanje zemljištem kao prirodnim resursom.

Sada ćemo se podsetiti 2006. godine, jednog pompeznog naslova u novinama, nažalost negativnog: „Strah od fabrike 'Prva iskra' u Bariču“. „Prva iskra“ u Bariču je jedan od najvećih proizvođača pentrita u Evropi. Sem tog minsko-eksplozivnog sredstva, u „Prvoj iskri“ se proizvode i *TNT*, *DNT*, heksogen, oktogen i njihove kompozicije. Posедуje i sopstvenu tehnologiju za obradu otpadnih kiselina i rekonstrukciju istih, kao i tehnologiju za tretman otpadnih voda iz procesa proizvodnje eksploziva. Međutim, stručnjaci su naveli da ne treba da postoji strah od ove fabrike jer hemijske supstance koje se proizvode u „Prvoj iskri“ Barič ne mogu da izazovu ekološku katastrofu širokih razmera. Šta to znači „širokih razmera“, ili je katastrofa ili nije katastrofa, 2006. godine godine. Ova fabrika obrađuje otpadne kiseline, proizvodi sirovine za farmaceutiku, kućnu hemiju i slične supstance, koje nisu toliko opasne po okolinu. Koliko treba da budu opasne po okolinu?

Zanimljivo je da su se 1999. godine u „Prvoj iskri“ nalazile veoma opasne hemijske supstance kao što su fluorovodonična kiselina i fozgen.

Hemičari ove supstance označavaju kao veoma opasne, a za fluorovodoničnu kiselinu kaže da „jede“ prozore, odnosno da ih topi. Za vreme NATO bombardovanja nadzemna skladišta sa fluorovodoničnom kiselinom i fosgenom bila su vidno obeležena žutim zastavicama, oznakom materija opasnih po život čoveka i za ekološku katastrofu.

Na sreću, 2012. godine, dolaskom SNS-a na vlast, novom opremom dobijenom iz projekta IPA 2012. godine, uspostavljanjem integrisanog sistema monitoringa životne sredine u oblasti kvaliteta vode i vazduha, omogućena je nova metoda obrade uzorka odnosno kvalitet analize podataka koji je u potpunosti harmonizovan s evropskom legislativom i evropskim standardima, poštovani ministre, što bi značilo sistem kontrole non-stop. Hvala puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Malušić.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Arsić.

Izvolite, kolega Arsiću.

VEROLJUB ARSIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, trebalo je ova tema u Skupštini da se otvori. Moje kolege su pričale svako o problemima iz sredina iz kojih dolazi i isticale sva prirodna bogatstva i lepote Srbije, što je razumljivo, i treba to da rade.

Naravno da postoje industrijski zagađivači, međutim, uz dobar nadzor od strane Ministarstva i inspeksijskih službi, tu je relativno, ne kažem lako ali moguće rešiti problem, jer su oni koncentrisani; to je jedan objekat ili dva ili tri u nekom regionu i moguće je vršiti kontrolu i monitoring koliko zagađuju životnu sredinu.

Međutim, po meni, najveći zagađivač jeste masovno odlaganje čvrstog komunalnog otpada koji, mnogi to i ne znaju, jeste u nadležnosti isključivo lokalnih samouprava. Komunalna preduzeća koja se bave odnošenjem i skladištenjem otpada su tu i rade jedan deo posla, u smislu prikupljanja i odlaganja, ali lokalne samouprave su nadležne da odrede način odlaganja i pomognu građanima da taj problem reše.

Dolazim sa teritorije Braničevskog upravnog okruga. Tamo imamo samo jednu sanitarnu deponiju, čiji su resursi već davno istekli, ali se produžava nekim analizama. Znam da ni u velikom ostatku Srbije situacija nije ništa sjajnija.

Kao posledicu imate to da se pojavljuju razni mešetari koji lokalnim samoupravama pokušavaju, kao, da pomognu (u suštini, mogu slobodno da kažem, na određen način i da ih prevare) nudeći neka privatno-javna partnerstva. Ili čak traže koncesije da bi određena jedinica lokalne samouprave rešila odlaganje čvrstog komunalnog otpada. I, po pravilu, traže lokaciju gde bi to obavljali, zaključenje ugovora o korišćenju, čini mi se, na najmanje 99 godina, ili da se to zemljište pokloni njima itd., sa rokom od nekih 25 godina. Najčešće takvi ponuđači nemaju ni sredstva da ostvare tako nešto, nego im

lokacija treba da bi možda kod nekih fondova konkurisali i kroz tuđu imovinu došli do određenog kapitala.

E sad, nikako neće da kažu da i dalje ostaje u nadležnosti jedinica lokalne samouprave prikupljanje čvrstog komunalnog otpada, a da se plaća pristupnina, koja nije mala, koja iznosi od 15 evra, ako je lokalna samouprava poklonila zemljište, do 22, 27, pa čak i 30 evra po toni. To pokušava da se prevali na građane, koji plaćaju odnošenje čvrstog komunalnog otpada ili, suprotno stavu Državne revizorske institucije, da se nadoknađuje iz budžeta grada ili jedinica lokalne samouprave, opština.

Mislim da bi u jednoj strategiji Ministarstvo trebalo malo aktivnije da se pozabavi time da udružuje jedinice lokalne samouprave da ipak one, uz pomoć nadležnog ministarstva, rešavaju taj problem, da obezbede, ne mogu da kažem sredstva, nemaju dovoljno resursa da sami reše taj problem, tu je potrebno aktivnije učešće samog ministarstva... Da oni sami dođu do najboljeg, najjeftinijeg i najkvalitetnijeg rešenja za svoje lokalne samouprave.

Mislim da bismo na taj način probleme mnogih divljih deponija rešili. Lako je da jedinice lokalne samouprave reše problem divlje deponije, ali problem je u tome što već nema gde da odlaže ni postojeći otpad, otpad koji prikuplja. Često je problem i da se prikuplja otpad iz seoskih naselja. Nije problem da jedinica lokalne samouprave obezbedi sredstva za prikupljanje otpada, problem je gde odložiti taj otpad jer i onaj koji se sakuplja nema gde. Tako da mislim da bi u narednom periodu Ministarstvo trebalo ovim ozbiljnije da se pozabavi, da pomognemo našim lokalnim samoupravama da reše ovaj problem. Zaista, verujte, oni sami to teško da mogu.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Arsiću.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Uh, uvaženi gospodine...

Ništa, samo hukćem, za one koji ne razumeju šta govorim.

Dakle, rekao bih da je to dijagnoza i da zapravo stvar nije uopšte komplikovana. Uvek je nagradno pitanje zašto je ovoliko vremena bilo potrebno da se sačeka da dođemo do ovih zaključaka, da li su interesi pojedinaca koji su bili na čelu opština, a takvih opština ima u Srbiji i danas, koje su sklapale pojedinačno ugovore sa različitim operaterima pa su plaćale iz budžeta protivzakonito, što se mene tiče, ili su građani dobili cenu koju su morali da plaćaju itd. Da ne ulazim sada u detalje.

Suština ovoga što želim da kažem jeste, prvo, da vam dam za pravo, jer ne može ništa racionalnije da se desi nego da zamolimo opštine da se udružuju. Na temelju ove priče, više nisam na terenu da zamolim, jer država ima svoju Strategiju upravljanja otpadom. Mi je revidiramo jer mislimo, od onih 26

regionalnih deponija, da je racionalnije da postoji, recimo, 20-21, jer ćete više opština udružiti i one će onda, kako ste i sami rekli, imati veće resurse.

Ovo pitanje upravljanja otpadom je isključivo ekonomsko pitanje, s ovog aspekta o kome pričamo. Ako operater nema dovoljnu količinu otpada, on nema mogućnost da to uradi za dovoljno nisku cenu koja će biti niska cena prema lokalnoj samoupravi; onda ta cena mora da se zida, te recke. Jedna opština, ukoliko želi da ima operatera te vrste, nema dovoljno otpada da bi tom operateru posle moglo da bude ekonomski isplativo, po tržišnim uslovima. Onda cena mora da se zida, a to nije tržišno, to se onda zove ekstraprofit i nijedna lokalna samouprava, po meni, to ne treba i ne sme da radi.

Kada budemo došli do toga... A sada dolazimo do toga jer smo morali godinu dana da tačno čekiramo gde se koja opština nalazi. Ako se nešto dobro dogodilo u ovih nekoliko godina, to je da su novi ljudi došavši na čelo opština shvatili da čekanja više nema. Ja sad imam iskustvo lično, svi predsednici opština ili gradonačelnici koji su bili kod nas, gotovo bez izuzetka, rekli su – nema više dogovaranja u tom smislu, nećemo više kočiti, hoćemo da pod hitno u našem regionu rešimo pitanje deponija. Dakle, sazrelo je vreme, svest je sazrela, ovo je put – udružiti se, napraviti regionalnu deponiju. To onda ima smisla, i ekonomskog i za građane će manje koštati, a onda ćemo stvarno da očistimo Srbiju.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Trivan.

Po amandmanu se javio dr Predrag Jelenković.

Izvolite, kolega Jelenkoviću.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ovaj amandman koji je gospodin Arsić predložio je ujedno i otvaranje pitanja. Verovatno, ministre, znate da u mnogim sredinama, mnogim lokalnim samoupravama na jugoistoku Srbije nemate nijednog zaposlenog koji se bavi pitanjima zaštite životne sredine. To je jako važno pitanje, kao što je kolega Arsić rekao. Predvidite strategijom, kada se već bude radila strategija, ili možda međuresornom saradnjom sa Ministarstvom za državnu upravu i lokalnu samoupravu, možda nekom vašom preporukom Ministarstva, da lokalne samouprave imaju obavezu uposlenja jednog lica, barem jednog lica, u zavisnosti od broja stanovnika, koje bi se bavilo pitanjem životne sredine. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, dr Jelenkoviću.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite, ministre.

GORAN TRIVAN: Mi smo apsolutno svesni toga da imamo manjak broja ljudi koji se bave životnom sredinom. Za nas nije održivo da se jedan čovek u opštini bavi ne samo jednim nego sa dva, tri, četiri resora. Za životnu sredinu to je neprihvatljivo. Sa ministrom Ružićem razgovarao sam o tome da

pokušamo da nađemo način i sredstva, što se nas tiče, ne bismo li pomogli opštinama.

Ako smatramo da je ovo komparativna prednost i da ovde treba uložiti pet, deset, petnaest milijardi evra, ako smatramo da su ovde radna mesta, da je ovde reč o zaštiti životne sredine, a to su za mene sve prednosti, onda ne vidim razlog da ne zaposlimo nekoliko desetina ljudi po opštinama koji će se samo time baviti. Jer, zapamtite, nemamo kapaciteta po opštinama. Uostalom, svi vi dolazite iz nekih opština i potpuno je jasno da u svakoj opštini jedan čovek mora da se bavi pitanjima životne sredine, da poznaje procedure, da zna koga će da angažuje da bismo papire mogli da izrađujemo, kako bismo mogli da uđemo u te ogromne investicije. A ja vam kažem da će para za to biti, ali preduslov za to je ljudski kapacitet i preduslov za to je izrada projektno-tehničke dokumentacije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Trivan.

Reč ima docent dr Mihailo Jokić.

Izvolite, po amandmanu.

MIHAILO JOKIĆ: Komentarišem ovo što je ministar rekao, i jedan moj kolega. Tu su upotrebljene dve reči, čini mi se: da „zamolimo“ i da „preporučimo“. Od toga, ministre, nema ništa. Ako vi ne možete da naredite, onda je to kraj.

Da se mi razumemo, mora se uspostaviti takva hijerarhija da Ministarstvo mora da naredi, mora da izvrši kontrolu, a pre svega kontrolu trošenja novca. Dok se ta hijerarhija ne uspostavi, ovo će sve biti labudova pesma. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jokiću.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša St. Jovanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

NATAŠA ST. JOVANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, slažem se sa svim ovim što je rečeno prethodno, ali da bismo nastavili dalje moram da kažem nešto što se dotiče cele planete, koja mora da diše jer je guše aero-zagađenja iz svake zemlje na planeti. Naravno da najveće i najrazvijenije zemlje imaju najveću odgovornost, ali ima je i svako od nas pojedinačno.

Jedan od tih koraka je pošumljavanje, koje će biti među strateškim tačkama Ministarstva, jer to je najbolji i najjeftiniji način da se umanjí problem klimatskih promena.

Ministar za zaštitu životne sredine Goran Trivan je na otvaranju sastanka na visokom nivou Koordinacionog mehanizma za saradnju u šumarstvu između Kine i zemalja centralne i istočne Evrope pozvao zemlje regiona da se pridruže inicijativi Srbije za pošumljavanje i da se napravi zajednička platforma za

pošumljavanje ovog dela Balkana, a Kinu da kao velika zemlja istu akciju pokrene na globalnom nivou.

Da podsetim, Kina je potpisnica Pariskog sporazuma, a Pariski sporazum prvi put u istoriji obavezuje sve države, bez obzira na veličinu i snagu, da utiču na smanjenje zagađenja. Međutim, 2017. godine SAD su istupile iz Pariskog klimatskog sporazuma jer nisu htele da smanje emisiju štetnih gasova 26-28% u odnosu na 2005. godinu. Nasuprot SAD, Evropska unija ima nameru, prema ovom sporazumu, da smanji izduvne gasove za 20% do 2050. godine, a do 2050. godine 80-95%. Naša vlada je osnovala Ministarstvo za zaštitu životne sredine upravo želeći da se naša zemlja ozbiljno i odgovorno pozabavi smanjenjem zagađenja i da svoj doprinos našoj planeti da ozdravi. Toliko, hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

IVANA NIKOLIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman na 2. član Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, čime se još jednom ističe značaj donošenja ovog zakona, s posebnim akcentom na razvoj Republike Srbije i, svakako, očuvanje ekološkog razvoja.

Ovo je jako važno, naročito zbog ispunjavanja uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova i efikasnije obezbeđivanje sredstava iz Zelenog fonda za infrastrukturne projekte iz IPA fondova u oblasti zaštite životne sredine. Predložene izmene će jako pozitivno uticati na korisnike tih sredstava.

Da se intenzivno radi u oblasti zaštite životne sredine i stvaraju bolji uslovi za život građana, vidi se i kroz predloge zakona koji su danas na dnevnom redu. A da se generalno intenzivno radi u Republici Srbiji, kako u svim sferama društvenog života tako i u oblasti zaštite životne sredine, navešću jedan primer. Koristim priliku da istaknem da je na teritoriji opštine Ub u toku realizacija aktivnosti koje se odnose na Projekat izgradnje regionalne deponije komunalnog otpada Kalenić, koji ima obeležje međuregionalnog projekta i zajednički je za Kolubarski upravni okrug, za područje Mačvanskog upravnog okruga i grada Beograda. Tu učestvuje jedanaest gradova i opština. To je baš u vezi s onim što ste malopre govorili, da mora zajednički da se deluje.

Istakla bih da je Vlada Republike Srbije u avgustu 2014. godine, kada je premijer bio Aleksandar Vučić, donela zaključak o davanju saglasnosti da se Projekat regionalne sanitarne deponije neopasnog otpada Kalenić na teritoriji opštine Ub utvrdi kao projekat od značaja za Republiku Srbiju. Nakon toga, kompletno su završeni poslovi koji se odnose na imovinskopravne odnose za lokaciju na kojoj je planirana izgradnja regionalne sanitarne deponije sa

pratećom infrastrukturom i dokumentacija za iste. Urađena je Studija procene uticaja projekta na životnu sredinu i sve prateće aktivnosti koje prethode dobijanju građevinske dozvole. Na kraju će se pristupiti izradi konkursne dokumentacije, sprovođenju javne nabavke, izgradnji, opremanju i obučavanju kadrova regionalnog centra za upravljanje otpadom, po sistemu „ključ u ruke“, do nivoa upotrebne dozvole. Sve je to planirano do 2021. godine. Znači, jedna ozbiljan, intenzivan rad na rešavanju decenijskog problema, a u cilju zaštite životne sredine. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik dr Svetlana Nikolić Pavlović.

Izvolite.

SVETLANA NIKOLIĆ PAVLOVIĆ: Zahvaljujem,.

Uvaženi ministre sa saradnicama, dame i gospodo narodni poslanici, Srbija kao mala zemlja treba da uči od onih zemalja EU koje imaju mnogo razvijeniji sistem zaštite životne sredine, a nacionalni parkovi Srbije predstavljaju jedan od najviših oblika zaštite životne sredine.

Srbija ne sme da ponavlja greške zemalja regiona koje nisu uspele, zbog nedostatka projekata, da povuku sva raspoloživa finansijska sredstva iz EU fondova. Procenjuje se da je Srbiji za usklađivanje sa evropskim i međunarodnim standardima potrebno u narednih trideset godina oko petnaest milijardi evra. Najskuplje će biti uređivanje sistema upravljanja otpadom i otpadnim vodama, što će nas koštati oko sedam i po milijardi evra. Na našu sreću, velika šansa se krije u IPARD fondovima, koji su nam već dostupni.

Cilj izmena i dopuna ovog zakona jeste da se omogući korišćenje sredstava Zelenog fonda za kofinansiranje projekata koji se finansiraju iz sredstava prepristupnih fondova EU, odnosno da se ispune uslovi za korišćenje sredstava iz IPARD fondova. Suštinske izmene Zakona se tiču ispunjavanja uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova i efikasnije obezbeđivanje sredstava iz Zelenog fonda za infrastrukturne projekte iz IPA fondova u oblasti zaštite životne sredine.

Zato će u danu za glasanje SNS glasati za ovaj i sve ostale predložene zakone.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik dr Darko Laketić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Laketiću.

DARKO LAKETIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, u skladu sa zakonom koji danas razmatramo, moram da iznesem nekoliko činjenica. Nadam se da ćemo u ovom dijalogu naći zajednička rešenja, koja će u najboljem smislu uticati da popravimo stanje životne sredine u našoj zemlji, i ne samo to.

Dakle, po NATO izveštajima, na Srbiju je izbačena oko 31.000 projektila sa osiromašenim uranijumom. Po našim izvorima, ta brojka je mnogo veća. Osiromašeni uranijum, pored svog radiološkog efekta, koji nije intenzivan kao što se, da kažem, daje značaj (govorim sada o radiološkom efektu), ima izuzetno toksičan hemijski efekat. Pored tog hemijskog efekta, mi smo se suočili, nažalost, sa različitim hemijskim supstancama i toksinima koji su se oslobodili u toku NATO bombardovanja.

Osim toga, podsetiću da je u toku NATO agresije zapaljeno 150.000 tona nafte; više od 20.000 objekata je srušeno; preko 120 industrijskih i energetskih postrojenja je takođe gađano, neka su srušena do temelja, neka delimično. Ono što je bitno i zajedničko za sve ovo o čemu govorim jeste da je ispušteno na hiljade tona različitih hemijskih supstanci, od kojih su, priznaćete, neke vrlo, vrlo toksične i kancerogene.

Ono što želim da vas informišem, i građane Republike Srbije i javnost, jeste da je skupštinska komisija koja istražuje posledice NATO bombardovanja krenula intenzivno sa radom. Krenuli smo sa radom intenzivno u smislu da pre svega jednom relevantnom, referentnom naučnom metodologijom dokažemo uticaj na zdravlje stanovništva, ali svakako smo krenuli i sa ispitivanjem životne sredine.

Ono na čemu bih insistirao, a u skladu s ovim zakonom o kome govorimo, jeste da se pre svega baci akcenat ne samo na radiološke efekte, jer o tome smo razgovarali sa stručnjacima iz Vinče i Agencije za jonizujuće zračenje i, da se razumemo, asanacija terena je već urađena, još u ranijem periodu, i u radiološkom smislu definitivno je tako, međutim, hemijska toksična komponenta jeste nešto na čemu bih insistirao. Ne samo u radu ove komisije koju vodim, već mislim da bi i Ministarstvo koje vi vodite, poštovani ministre, mislim da bi trebalo na jedan adekvatan način da sagledamo i ovu problematiku. Govorim o hemijskoj kontaminaciji.

Ono što je takođe bitno i što predlažem ovom prilikom jeste da postoji jedan koordinirani, zajednički nastup, koji mora da bude usmeren ka tome da potražujemo određena finansijska sredstva od Evropske unije i Zapada, pre svega, za dodatno ispitivanje naše životne sredine, s jedne strane, zatim za eventualnu prevenciju bolesti, s druge strane, za rano lečenje tamo gde je to neophodno i gde naša država ne može da pruži svoj maksimum. Mislim da smo kao narod to zaslužili, jer sve ono što nam se desilo jednostavno vuče sa sobom upravo i ovu činjenicu, da mi imamo pravo da tražimo, i imamo obavezu prema

pokolenjima koja dolaze da im ostavimo zdravu životnu sredinu i da na svaki način, sad govorim o humanom i medicinskom aspektu ovog problema, učinimo prevenciju bolesti tamo gde možemo i uradimo rano lečenje tamo gde je neophodno.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Ministar Goran Trivan ima reč.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Čini mi se da to što ste na kraju spomenuli spada u jedan od najvažnijih poslova za naš narod, pa i državu. U ovom slučaju, narod, i tu mislim na sve ljude koji žive na našim prostorima i bili su izloženi zločinu, koji je istorijski na neki način, bar za mene.

Ja sam na čelu tog koordinacionog tela koje čine ministarstva zdravlja i odbrane i, razume se, čitav niz najvažnijih stručnjaka u ovoj oblasti, ako tako možemo reći. I vi i mi, čini mi se, radimo jedan kompatibilan posao, koji je važan za ovu državu. Upravo smo na Koordinacionom telu, odlučivši da se bavimo ovim pitanjima, razgovarali o tome da ovde nije reč samo o zagađivanju i uništavanju kompletnog potencijala u našoj državi, dakle ne pričamo samo o biodiverzitetu i o ljudskim životima, pričamo o svemu tome zajedno jer je sve to pretrpelo štetu. Ne razgovaramo samo o zagađenju i posledicama tog zagađenja zbog gađanja municijom sa osiromašenim uranijumom, već smo posebno sami sebi skrenuli pažnju da procenjujemo da veliku pažnju moramo posvetiti analizi svih onih hemijskih zagađenja koja su nastala upravo rečenim bombardovanjima petrohemijskih i drugih kapaciteta, koja su nanela, što se mene lično tiče, nemerljivu i gotovo nepopravljivu štetu u pojedinim delovima naše zemlje.

Zbog toga je bio i moj javni poziv zemljama koje su učestvovale u tome da pomognu stručno. Ako misle da je sve bilo u redu ili da nema nikakvih posledica po životnu sredinu ili zdravlje ljudi, zašto se ne uključe, zajedno s nama? Evo, ja ih pozivam da se uključe.

Naša nauka je perfektna nauka i naša nauka će svojim metodama i onim što ćemo praviti zajednički kroz ove naše postupke, i vi i mi, i tzv. nacionalnu laboratoriju, koja zapravo predstavlja čitavu Srbiju, doći do podataka i metoda koje će biti svetski priznate. A kada se to desi, onda će svako od nas, vi na svoj način a mi na svoj način, prezentovati te podatke svetskoj i domaćoj javnosti. Naši podaci će biti naučno, svetski prihvaćeni zato što ćemo se baviti svetski priznatim metodama. I kad dođemo do toga, pozivam sve one koji su bili akteri tzv. Milosrdnog anđela da pokušaju da pokažu anđeosko lice i pomognu Srbiji da izvrši remedijaciju i popravi štete koje su oni napravili u čitavom tom postupku, koji je u stvari zločinački.

Vama lično i ostalima se zahvaljujem na tome što se bavite time, kao i mi. Neka svako doprinese, jedan mali kamenčić, ovoj našoj potrebi za istinom. Zanimljivo je da se niko dosad nije bavio time.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima dr Darko Laketić.

Izvolite.

DARKO LAKETIĆ: Zahvaljujem se.

Zahvaljujem ministru na komentaru. Samo bih još dodao da termine „mi“, „vi“ ne bih upotrebljavao jer smo zajedno na istom putu i cilj je isti, što je vrlo bitno, a to je put ka istini. Mi moramo doći do istine, i to je nesumnjivo.

S druge strane, moram da pomenem, da li mislite da bi Italija, zemlja koja je članica NATO-a, članica Evropske unije, formirala komisiju za istraživanje posledica efekata na vojnicima koji se nalaze u misijama, koji borave na kontaminiranom terenu, da li mislite da bi takva zemlja formirala jednu takvu komisiju da zaista nije imala problem?

Ovo pitanje je više upućeno delu javnosti koji se bavi zloupotrebom nekih naučnih činjenica, nego vama, ali, jednostavno, to je nešto što moramo pomenuti u ovome domu. Dakle, postoji jedna istina, a to je da se, nažalost, u našem društvu danas zloupotrebljavaju naučne činjenice tako što se selektivno prezentuju javnosti ili se prezentuju na jedan, rekao bih, naopak način. Naša borba, sada govorim o zajedničkoj borbi društva uopšte, mora da bude usmerena i ka tome. Ne možemo da ljude koji sebe nazivaju naučnicima, a u stvari su kvazinaučnici, koji se bave senzacionalizmom, tretiramo na jedan medijski način koji je relevantan. Eto, toliko. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, doktore Laketiću.

Reč ima ministar Goran Trivan.

Izvolite, ministre.

GORAN TRIVAN: U skladu s ovim što ste vi rekli, ne vidim ništa sporno u tome da utvrdimo šta je istina. Jer kada god smo bili u prilici da javno razgovaramo, moram reći da je bilo ljudi koji nisu želeli da učestvuju u televizijskim emisijama sa nama, ne znam iz kog razloga.

Dakle, naučni stav bi mogao da kaže ono što mi iz Ministarstva zapravo govorimo; skupštinski poslanici mogu imati jedan širi ugao u odnosu na nas koji smo u Vladi, recimo. Ali kada kažete – pa dobro, a zašto je sporno da pokušamo da utvrdimo šta je bilo, jer imate deo javnosti (koji je doduše mali) koji osporava naše pravo da utvrdimo šta je tačno... Dakle, nauka traži da se pozabavimo svakim delom dilema koje postoje u našem društvu, šta god da je u pitanju, i ne vidim problem. Zato rado polemišem sa svima koji su protiv ovoga, uz to pitanje – a zašto je sporno da utvrdimo šta je istina. Istina je možda jedno, možda je drugo. Nauka i istraživanja će reći o čemu se radi i tu smo, svakako, kako ste vi

rekli, apsolutno na zajedničkom poslu i čini mi se da je ovaj naš front veoma jak.

Sama činjenica da je u Parlamentu inicijativa kojom ste vi formirali ovde odbor toliko široko prihvaćena govori u prilog tome šta poslanici i, svakako, šta naša javnost misle o tome. A naša javnost, prvo, ima pravo da zna šta je istina, drugo, ima pravo da sprovedemo mere da bismo zaštitili svoj genetski resurs na ovoj teritoriji. I, ako hoćete politički, ko ne želi da se ukrca u ovaj „voz“, koji je pitanje pravednosti i pitanje opstanka naših naroda na ovom prostoru, ne znam šta bi drugo moglo da im bude cilj nego to? Dakle, pitam se.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Trivan.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik primarijus dr Branimir Rančić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Rančiću.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovana gospodo narodni poslanici, u okviru amandmana koji sam podneo govoriću o usklađivanju rada deponije komunalnog otpada grada Niša s aspekta zaštite životne sredine.

Polazni dokument za integralno rešavanja problema upravljanja otpadom na teritoriji Republike Srbije je Strategija upravljanja otpadom za period 2010–2019. godine. Strategijom je predviđeno uspostavljanje regionalnih centara za upravljanje otpadom po principu minimizacije troškova tretmana i deponovanja otpada, odnosno racionalnog ulaganja sredstava u izgradnju i eksploataciju. U skladu sa Strategijom, izrađen je Regionalni plan upravljanja otpadom za teritoriju grada Niša i okolnih opština i određena lokacija postrojenja.

Imajući u vidu postojeće stanje u upravljanju otpadom, grad Niš je primoran da i dalje odlaže otpad na gradskoj deponiji, koja je u eksploataciji dugi niz godina. Postojeća gradska deponija u eksploataciji je preko 35 godina, a deponovanje otpada vršeno je bez prethodne pripreme terena. Nezvanično, prve količine otpada na gradskoj deponiji odložene su 1968. godine, a zvanično deponija počinje sa radom 1971. godine. Potreba za konstantnim odlaganjem otpada, a bez primene adekvatnih tehničkih rešenja, dovela je do toga da se na deponiji stvori veštačka brana od otpada, što je dovelo do akumulacije atmosferskih voda u dva bazena, kao i akumulacije procednih voda u trećem.

Što se tiče projekta sanacije deponije Bujanj, osnovni cilj projekta je da se, polazeći od zatečenog stanja deponije, uz korišćenje i primenu svih savremenih dostignuća i iskustava...

(Predsedavajući: Hvala, završite rečenicu. Vreme poslaničke grupe je isteklo.)

Pa još da kažem da će ova deponija da radi još tri godine, napravljen je plan „Hidrozapovoda“ iz Novog Sada, ali se pravi regionalna deponija Keleš, koja obuhvata okolne opštine. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Rančiću.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Srbislav Filipović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, kao što sam navela u načetnoj raspravi, jako je važno da lokalna samouprava prati propise i mere Vlade Republike Srbije i u ovoj oblasti, dakle u oblasti zaštite životne sredine.

U Nišu je u toku realizacija programa pod nazivom „Zeleni Niš“. Tu vidimo saradnju između Republike, Nacionalne službe za zapošljavanje i lokalne samouprave. Zaključen je ugovor sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, realizacija programa je počela juna ove godine. Sprovode se aktivnosti na čišćenju i uklanjanju divljih deponija, pripremi terena za uređenje zelenih javnih površina na teritoriji grada, ali i na teritoriji prigradskih i seoskih opština, kao i ozelenjavanje javnih površina. Vrednost ovog programa je oko milion dinara i već je angažovano osam lica.

Takođe, u toku je postupak konkursa za sprovođenje javnih radova za angažovanje nezaposlenih lica u 2018. godini, koji su raspisali Grad Niš i ponovo Nacionalna služba za zapošljavanje. Vrednost ovog programa je oko 1.800.000 dinara i biće angažovano 14 lica.

Dakle, i lokalna samouprava pre svega mora da radi na tome da se poveća svest kod ljudi uopšte o temi zaštite životne sredine. Ljudi moraju da znaju koliko je ova tema važna. Ukoliko se svi lično uključimo u zaštitu životne sredine, utoliko će naš život biti lakši i bolji, kvalitetniji. S druge strane, Vlada Srbije moći će da radi na sprovođenju mera koje su planirane i da nastavi na svom putu vođenja Srbije ka evrointegracijama. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik prof. dr Marko Atlagić.

Izvolite, profesore Atlagiću.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, ovaj Zakon o zaštiti životne sredine, a i predloženi amandman, ako ga prihvatite, pridoneće povećanju privrednih resursa i ukupnoj modernizaciji Republike Srbije koju sprovodi Vlada Republike Srbije, najveći broj građana Republike Srbije, a motor te ubrzane modernizacije je predsednik Republike gospodin Aleksandar Vučić.

Poštovani narodni poslanici, bivši režim nije vodio računa o zaštiti životne sredine. Njihov bivši ministar poljoprivrede, Dušan Petrović zvani Dušan Kravoubica, umesto da je rešavao problem životne sredine, naredio je da se za jednu godinu pokolje 250.000 krava, što čini polovinu ukupnog fonda. Zato je u narodu dobio naziv Dušan Kravoubica.

A njihov bivši predsednik Vlade, nesretni Zoran Živković, zvani Poljoprivrednik u Pokušaju, umesto da je razvijao zaštitu životne sredine, on ju je zagađivao, gle čuda, tako što je proizvodio od jogurta i vode vakcinu za kokoške, vakcinisao kokoške u selu Pukovac, kokoške uginule i zagađile životnu sredinu. Živković je uzeo novac od vakcinisanja kokošaka i pobegao, i tako prevario građane Republike Srbije.

Poštovani potpredsedniče, zato je ovaj amandman važan, da bismo razvijali i unapređivali životnu sredinu i da se ne bi pojavljivali u budućnosti političari u liku Zorana Živkovića i Dušana Petrovića, koji će kao oni zagađivati životnu sredinu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Branko Popović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Branko Popović.

Izvolite.

BRANKO POPOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, Strategijom održivog razvoja Opštine Nova Varoš do 2020. godine zaštita životne sredine definisana je kao jedan od prioritetnijih ciljeva razvoja. Planirani prihodi budžetskog fonda za zaštitu životne sredine Opštine Nova Varoš u 2018. godini iznose 12.000.000 dinara.

Zaštićena prirodna dobra na teritoriji opštine Nova Varoš su Specijalni rezervat prirode Uvac, kao prirodno dobro prve kategorije, planina Zlatar, sa najvišim vrhom Golim brdom na 1.627 metara nadmorske visine, Spomenik prirode pećina Bukovik, predeo naročite prirodne lepote Park šuma Ivlje u podnožju Zlatara. Takođe, područje opštine Nova Varoš proglašeno je uredbom Vlade Srbije vazдушnom banjom.

Očuvanje, unapređenje i zaštita prirodnih dobara nalaze se u vrhu prioriteta politike lokalne samouprave u Novoj Varoši. Istovremeno, prepoznajući ogroman turistički i privredni potencijal prirodnih dobara, Opština poslednjih godina kontinuirano ulaže u saobraćajnu i drugu infrastrukturu. Izgradnjom nekoliko hotela, sportskih terena, multifunkcionalne balon-hale, novih ski-staza sa veštačkim osnežavanjem, došlo je do višestrukog porasta broja turista koji posećuju ovu destinaciju. Godine 2017. na području opštine Nova Varoš ostvareno je blizu 100.000 noćenja, a prema podacima za prvih

devet meseci ove godine taj trend će se i ubuduće nastaviti. Poređenja radi, 2012. godine ukupan broj noćenja nije prešao 2.000.

Pre nekoliko dana, takođe, završeno je asfaltiranje puta do Vodene poljane u podnožju Zlatara, u dužini od 3.200 metara, a sredstva od 25.000.000 dinara obezbeđena su iz budžeta Republike Srbije i Opštine Nova Varoš.

Ulaganje u zaštitu prirodnih dobara, uz investicije u turističke i druge potencijale koje ta dobra poseduju, jedan je od ključnih činilaca sveukupnog razvoja naše države.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Tijana Davidovac.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice.

TIJANA DAVIDOVAC: Zahvaljujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolege, poštovani građani Republike Srbije, predloženim izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine stižu se uslovi za konkurisanje za dobijanje sredstava iz IPARD fondova, a u skladu s merama zaštite životne sredine. Korisnici IPARD sredstava mogu biti kako pravna tako i fizička lica, koja se bave uzgojem, proizvodnjom ili preradom u oblasti prehrambene industrije, što obuhvata investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava.

Takođe treba naglasiti da nije potrebno opredeliti dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

Sprovođenjem predloženog zakona Republika Srbija može imati veliku korist korišćenjem sredstava iz IPARD fondova i fondova IPA indikativno opredeljenih do 2020. godine, u iznosu od 160.000.000 evra.

Usled nemogućnosti vršenja nadzora nad fizičkim licima koja konkurišu za sredstva IPARD fonda da li ispunjavaju uslove koji su propisani u oblasti zaštite životne sredine, jer ne postoji zakonski osnov za vršenje inspekcijskog nadzora ministarstva nad poljoprivrednim gazdinstvima, pristupilo se izmenama ovog zakona kojima bi se definisali uslovi zaštite životne sredine za korisnike ovih sredstava.

Predložene izmene će pozitivno uticati na korisnike sredstava. Samim tim, podstaći će se razvoj novih privrednih subjekata, kao i tržišne konkurencije u privrednim granama povezanim sa realizacijom infrastrukturnih projekata u oblasti zaštite životne sredine i poljoprivrede.

U danu za glasanje Poslanička grupa SNS će podržati predloženi zakon. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik docent dr Mihailo Jokić.

Izvolite, dr Jokiću.

MIHAILO JOKIĆ: Poštovani ministre, prvo jedna konstatacija. Da li je tačno da se od ekološke takse u budžet Srbije godišnje slije oko devet milijardi? Drugo, da li je tačno da oko dve i po hiljade preduzeća neredovno plaća ekološku taksu? Da li je tačno da NIS Srbije od 2010. godine ne plaća uopšte ekološku taksu? Zna li koji je to novac?

Sad ću ja da pričam o preduzeću koje redovno to plaća, a to je „Valjevska pivara“. Ovi koji su 2000. godine došli na vlast su uništili i opljačkali zemlju Srbiju. Oni su prodavali po sledećoj formuli: knjigovodstvena vrednost, 70% od knjigovodstvene vrednosti, pa kad se niko ne javi, a oni se dogovore da se niko ne javi, onda se to proda za 30% knjigovodstvene vrednosti. Mi smo imali situaciju u Valjevu da se preduzeće „Neimar“ proda za manji iznos nego što je to preduzeće u tom momentu imalo novca na žiro računu SDK (još je bio živ SDK), a da ne računam rezerve, da ne računam mašine, zgrade itd.

Zašto to pričam? Zato što je sada u Valjevu, a ja dolazim iz Valjeva, aktuelna privatizacija Pivare Valjevo. Pivara Valjevo je državna imovina, znači vlasnik je država; bila je jednom privatizovana, neuspešno, znači sto posto je u vlasništvu države. Vrednost Pivare je 7.043.000 evra. Drugi uslov jeste da se uloži dva miliona evra u naredne dve godine. Mnogo je njih bilo, dolazili su, popisivali itd. Kad je raspisan tender, niko se nije javio. I, pazite, šta je sad opasno? Ono o čemu Valjevci razmišljaju, bez obzira na to da li su članovi Radikalne stranke, da li su članovi Napredne stranke, da li su članovi Saveza komunista itd. – da ne dođe da se oni nisu dogovorili, pa da se sad raspiše tender...

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Privodite kraju, kolega Jokiću.

MIHAILO JOKIĆ: Molim vas, ovo je vrlo bitno. Ovo je za Valjevo, ja sam valjevski poslanik. Sačekajte, da kažem ono, jer ja govorim...

PREDSEDAVAJUĆI: Ima pravila po kojima možete da govorite, znači do dva minuta.

MIHAILO JOKIĆ: Pazite, možete da me pustite da govorim još tri-četiri minute.

PREDSEDAVAJUĆI: Koliko?

MIHAILO JOKIĆ: Još dva minuta.

PREDSEDAVAJUĆI: Ne mogu.

MIHAILO JOKIĆ: Pa, minut.

PREDSEDAVAJUĆI: Žao mi je, kolega Jokiću.

MIHAILO JOKIĆ: Znači, da se ne žuri, jer je ta pivara sad, za devet meseci u budžet Republike Srbije uplatila 350.000.000. Znači, uplaćuje, radnici primaju platu. „Valjevska pivara“ je „zlatna koka“ Valjeva, finansira sve

sportske, kulturne i ostale aktivnosti. I bio bi greh, bio bi kriminal ako bi se to uradilo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Goran Kovačević.

Izvolite, kolega Kovačeviću.

GORAN KOVAČEVIĆ: Dame i gospodo, poštovani ministre, članom 2. predloženih izmena Zakona stvaraju se novi finansijski impulsi, pre svega u dve ključne oblasti koje su bitne za državu Srbiju, poljoprivredu i ekologiju.

U suštini, kada usvajamo ovaj član 2, mi širimo obuhvat institucija koje mogu da konkurišu za IPARD fondove. Ovim predlogom izmena u stvari dajemo šansu malim poljoprivrednim gazdinstvima da mogu da konkurišu i dobiju bespovratna finansijska sredstva, pre svega za fiksnu imovinu u oblasti prerade poljoprivrednih proizvoda i ribe i marketinga proizvoda. Tako se kaže u objašnjenju i razjašnjenju ovog zakona, a sad bih ja tu napravio jednu malu digresiju.

Gospodine ministre, ne treba, meni se čini, da stoji marketing poljoprivrednih proizvoda, nego marketing miks poljoprivrednih proizvoda, jer možda tu nije dobar prevod, prosto, različiti su izrazi. Više odgovara marketing miks. Trista pedeset hiljada poljoprivrednih gazdinstava je u vlasništvu fizičkih lica. Još oko dve hiljade je registrovano na nivou privrednih organizacija i institucija. Svi su oni zainteresovani za IPARD fondove.

Kažu, IPARD fond, 160.000.000 evra, imamo još otprilike dve godine do 2020. Da li ćemo iskoristiti? Postoje brojni uslovi, ali posle IPARD fonda 2 biće novih finansijskih sredstava koja će biti u visini od pola milijarde evra. A i da ih nema, 160.000.000 za srpsku poljoprivredu, koliko se daje direktno u fiksnu imovinu, zar je to malo? I da li postoji ijedan drugi fond na svetu da možemo na takav način da ga koristimo? Zato je ovaj zakon bitan i zato ovaj zakon utiče kako na ekologiju, poljoprivredu, tako i na finansije Republike Srbije. Ja vam se zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Goran Pekarski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ana Čarapić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice.

ANA ČARAPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovih dana kada raspravljamo o Zakonu o zaštiti životne sredine koristim posebnu priliku da izrazim zadovoljstvo kao državljanka Srbije – srećna sam što živim u državi koja je i te kako bogata prirodnim blagom. Naša Srbija ima preko 75 rezervata prirode, a to ukazuje na značaj rada samog Ministarstva

zaštite životne sredine, svakog novog zakona koji usvajamo ili postojećeg koji menjamo ili dopunjujemo.

Dolazim iz opštine Kuršumljaja. Teritorija čitave moje opštine je na neki način rezervat prirode. Tu činjenicu je prepoznalo i resorno ministarstvo i upravo ovih dana je pokrenut postupak za zaštitu područja prve kategorije Kosanica – Đavolja varoš. Za one koji nisu imali priliku da dođu kod nas, ističem da Kosanica – Đavolja varoš ima dobru očuvan ekosistem, gde je uticaj čoveka sveden na minimum. Đavolja varoš ima preko 220 figura, odnosno kula koje su nastale prirodnom erozijom zemljišta. Takav prirodni fenomen je gotovo jedinstven u svetu; ima sličnih pojava na Alpima, na teritoriji Italije i Austrije i u pokrajini Gornja Savoja u Francuskoj, ali naše kule su mnogo većih dimenzija nego ove koje sam pomenula.

U ime svojih sugrađana vam se zahvaljujem, jer će ovo uticati na razvoj turizma u našem kraju. Đavolja varoš privlači veliki broj turista iz svih delova sveta, ali kada ovo područje postane specijalni rezervat prirode i bude pod zaštitom, to će i te kako doprineti razvoju turizma u mnogo većem obimu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Cokić.

Izvolite, kolega Cokiću.

RADOSLAV COKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, poštovani predstavnici Ministarstva, kolege poslanici, već dugo traje rasprava o jednoj vrlo važnoj temi. To smo sada videli. Svako daje doprinos u diskusijama na svoj način, shodno znanju koje ima iz te oblasti. Mislim da su svi dobronamerni, različiti su uglovi gledanja, ali svi koji se nalaze u ovoj sali imaju jedan cilj, a to je da rešimo problem zaštite životne sredine. Oni koji ovde nisu, čijih predstavnika nema, partija koje su nekada bile u vlasti, nikada nisu bili zainteresovani za rešavanje ovog problema, ni danas nisu zainteresovani.

Moram da podsetim vas, ministre, a i ostale, kažete – sad počinjemo... Pa nije baš tako. Postoje opštine, jedna je Opština Smederevska Palanka, koja u ovom sazivu nije po dobrom pominjana, koja ima više od 50.000 stanovnika, koja je 2006. godine imala taj problem apsolutno rešen, pričao sam, primarnom selekcijom u domaćinstvu, pravilnim odlaganjem, očišćenim svim deponijama, edukacijom stanovništva, svim onim što je potrebno da se uradi za zaštitu životne sredine.

Došli su neki drugi. Šta je sad ostalo? Ostale su i dalje posude u svakom seoskom domaćinstvu, *PORR* dalje devastira tu uslugu i kaže da su mu sad skupe, pošto je prošlo deset godina, posude su oštećene, da sad hoće da ih menja kontejnerima. To nije ista usluga, znači to će da pokvari način odlaganja.

Ono što vas molim jeste da krenemo hitno u edukaciju. Molim vas, od Ministarstva preko Ministarstva prosvete, preko nas poslanika koji

razgovaramo sa mnogim ljudima različitim povodima, da mi budemo edukatori kako treba da se odlaže smeće i štiti životna sredina. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Krsto Janjušević.

Da li neko želi reč?

Kolega Janjuševiću, izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege, unapređenje ekoloških resursa je svakako u funkciji sveukupnog razvoja Republike Srbije.

Gledano iz ugla onih koji mere iznos, procenat budžeta koji je opredeljen za oblast zaštite životne sredine, ko kaže da je to malo s obzirom na kompleksnost i važnost ove oblasti, i petina budžeta da se izdvaja za zaštitu životne sredine, opet se negde može reći da je to malo. Ali od ovoga što je sad izdvojeno, ako se troši pametno, planski, može da se napravi mnogo.

A čega je to mnogo zatekao Aleksandar Vučić, sa svojim saradnicima, kada je dobio Srbiju na ivici bankrota? Zatekao je deficit. Sve rasprodato. Dakle, svega što je moglo da se iskoristi, bilo je malo. A danas imamo najveći privredni rast u regionu. Imamo najveći priliv direktnih stranih investicija. Dakle, od tog malo, stvorili smo rast na koji smo danas svi ponosni.

Koliko god da uložite, na primer, kao oni koji su nam delili lekcije... Zamislite situaciju da platite jednoj agenciji za izradu sajta „Očistimo Srbiju“ 25.000 evra; za taj novac neko treba da kreira sajt i, kako kažu, na njemu će građani moći da nađu mape i podatke o lokacijama deponija, dostupne informacije o svim deponijama. Ima jedan problem: ove deponije ne mogu da se nađu, zato što ne može da se nađe sajt. Nema sajta, nema 25.000 evra. Sve što je „žuto preduzeće“ trebalo da uradi za narod – nema, a za njih je bilo, i to u dobroj meri. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nenad Mitrović.

Da li neko želi reč?

Kolega Mitroviću, izvolite.

NENAD MITROVIĆ: Poštovani gospodine Arsiću, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ja sam podneo amandman na član 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine.

Predloženim izmenama i dopunama zakona u čl. 1. i 2. predlaže se još jedan izuzetak od propisane obaveze sprovođenja javnog konkursa, i to za pripremu i sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz pretpristupne pomoći EU, u skladu sa članom 89. stav 3. i 4. ovog zakona, kao i za nepredviđene troškove za realizaciju tih projekata.

Ja sam kroz jučerašnju diskusiju spomenuo deponiju u opštini Bujanovac pa hoću kroz ovaj amandman da vas upoznam sa još nekim stvarima. Naime, radi se o tome da je Republika Srbija preko Koordinacionog tela za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđu finansirala izgradnju transfer-stanice, koja je trebalo da se izgradi u Bujanovcu. Od 2015. godine do sada za ove namene je preko Koordinacionog tela na račun Opštine Bujanovac uplaćeno 72.000.000 dinara. Otprilike, toliko novca je opredelila i Opština Bujanovac za ove namene. Imamo informaciju da je i oprema koja je trebalo da se montira u ovoj transfer-stanici stigla iz donacija i da se nalazi u magacinu JKP, ali se još uvek ne montira. Razlog je taj što, praktično, izgradnja transfer-stanice za ove četiri godine nije ni krenula.

Ja sam pričao o tome koji se problemi stvaraju na toj deponiji. I, hoću i to da vas obavestim, i pored toga što je oprema stigla, a lokalna samouprava je kroz budžet za 2018. godinu izdvojila 24.000.000 za nabavku opreme, kada smo na sednici lokalnog parlamenta postavili pitanje i tražili izveštaj o utrošku budžetskih sredstava i dokle se stiglo sa izgradnjom transfer-stanice, odgovor i izveštaj od predsednika Opštine Šaipa Kamberija nismo dobili. Pa vas ja molim da iz vaše nadležnosti, ukoliko ste u mogućnosti, proverite o čemu se radi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milan Knežević.

Da li neko želi reč?

Kolega Kneževiću, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani građani Srbije, mi smo ovih dana kroz ove amandmane sa mnogo aspekata dali i objasnili prednosti i značaj ovog zakona. Ja bih pokušao malo da rezimiram, koliko budem u mogućnosti.

Jeste „mali“ zakon o zaštiti životne sredine kojim se menjaju i koriguju tri člana, ali daje znatne i velike efekte. Prvo, naravno, značaj u oblasti zaštite životne sredine, što je bitno i detaljno smo diskutovali o tome. Druga stvar, budžet, odnosno sredstva iz budžeta Ministarstva nisu potreba, izuzev sredstava koja su vezana za inspekcijske poslove. Treća stvar, formalnopravno su ostvareni uslovi da se povuku sredstva iz pretpristupnih IPARD programa EU. Već smo rekli da to nije mala suma, do 2020. godine to je 160.000.000 evra, što je ulaganje prevashodno za privrednike, preduzeća i individualne proizvođače, vezano za poljoprivredu, a samim tim i zaštitu životne sredine. Četvrti efekat je što će u okviru ovih aktivnosti doći sigurno i do razvoja novih privrednih subjekata koji će direktno biti vezani za razvoj i realizaciju ovih infrastrukturnih objekata i projekata u oblasti zaštite životne sredine i poljoprivrede. Razvoj tih subjekata imaće pozitivan efekat na zapošljavanje, tako da i u tom pogledu treba gledati korisnost izmene ovih članova Zakona o zaštiti životne sredine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Snežana Petrović.

Da li neko želi reč?

Izvolite.

SNEŽANA PETROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, poštovane kolege narodni poslanici, na član 2. Predloga zakona podnela sam amandman kojim se podstiče razvoj Republike Srbije, s osvrtnom na poboljšanje ekološkog nasleđa.

Poboljšanje ekološkog nasleđa kroz očuvanje celovitosti i kvaliteta ekosistema, životinjskog fonda, plodnosti zemljišta, prirodnih lepota i kulturne baštine koju je stvorio čovek, osnovni su i prioritetni zadaci sadržani u Predlogu zakona o zaštiti životne sredine.

Grad Užice, iz koga dolazim, ima ozbiljan problem sa zagađenjem vazduha u zimskom periodu zbog velikog broja individualnih kotlarnica na ugalj i drugih ekološki manje čistih energenata. Na osnovu Strategije lokalnog održivog razvoja grada Užica za period 2012–2020. godine, a u cilju rešavanja ovog problema doneta je Odluka o formiranju budžetskog fonda za zaštitu životne sredine grada Užica, u cilju realizacije sufinansiranja mera energetske efikasnosti porodičnih stambenih objekata na teritoriji grada Užica. Cilj projekta je smanjenje štetnih emisija, odnosno smanjenje zagađenja vazduha u zimskom periodu kroz uštede u energentima koje će se ostvariti ugradnjom bolje izolacije stambenih objekata, korišćenjem ekoloških goriva, povećanjem svesti o racionalnom korišćenju energije.

U vezi s navedenim, Grad Užice već četiri godine zaredom daje ova podsticajna sredstva, tako da je u periodu 2015–2018. godine za ovu namenu izdvojeno ukupno 37.000.000 dinara. Iz opredeljenih sredstava se sufinansira 50% od vrednosti investicija za nabavku kotlova na gas, ugradnju izolacije i kvalitetnije stolarije na stambenim objektima. U ovom periodu, za ove četiri godine, ukupno 433 korisnika su iskoristila ove subvencije koje daje lokalna samouprava. Godine 2017. sprovedena je anketa sa korisnicima subvencija i na osnovu rezultata ostvarenih anketom dokazano je da je 20% izvršena ušteda u energiji, 17% smanjena emisija štetnih gasova, ugljen-dioksida.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Radmilo Kostić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dalibor Radičević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milosav Milojević.

Izvolite.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, cenjeni ministre, dame i gospodo narodni poslanici, jedna od najvažnijih tekovina Evropske unije svakako je zaštita životne sredine i to je tema o kojoj će tek biti reči u daljem procesu pristupanja Srbije ovoj organizaciji država. Razvoj industrije, porast broja stanovnika, otvaranje fabrika, sve veći broj prevoznih sredstava i brojni drugi faktori utiču da stanje životne sredine postane jedna od najbitnijih tema modernog doba. Poglavlje 27 jedno je od najvažnijih u daljem nastavku pregovora o članstvu Srbije u EU, a jedna trećina svih pravnih normi EU obuhvata upravo zaštitu životne sredine. Zato, velika je potreba da i naša država uskladi svoju politiku sa postojećim potrebama.

U proteklih nekoliko godina Vlada Republike Srbije intenzivno radi na postavljanju temelja za dalji razvoj ekološke svesti i zaštite životne sredine. Osnovan je Zeleni fond, koji predstavlja budžetsku liniju u koju se slivaju prihodi namenjeni za očuvanje ekologije i razvoj ulaganja u zaštitu životne sredine. Ove odredbe su u bliskoj vezi sa razvojem Republike Srbije jer je jasno da je EU lider kada je očuvanje prirode u pitanju.

Zdrava životna okolina, očuvanje prirodnih dobara u bliskoj su vezi sa celokupnim razvojem države. To doprinosi razvoju turizma, povećanju prihoda, zdravijem životu i donosi čitav niz načina da poboljša privredu. Alternativne metode uklanjanja otpada, stvaranje ekoloških proizvoda i drugi oblici kojima se ide ukorak sa modernim državama, samo mogu doneti načine da se i ekonomski ojača država.

Republika Srbija svakako može da se pohvali značajem i uticajem koji naša prirodna dobra imaju u čitavoj Evropi. Nacionalni parkovi Srbije su zaštićena zona od izuzetno prirodnog ali i kulturno-istorijskog značaja.

Lokalna samouprava u Aranđelovcu je tokom poslednjih godina, od dolaska Srpske napredne stranke na vlast, uradila mnogo toga kada je očuvanje prirode u pitanju. Dosta je sredstava uloženo da i spomenici kulture i prirode dobiju lepši izgled.

Nadamo se da će izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine ova oblast biti još bolje i preciznije uređena i da će to voditi ka boljem razvoju Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Veljković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, jedan od glavnih ciljeva koji se postižu predloženim zakonom o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine jeste otklanjanje razlika koje postoje

između aktuelnog zakona i međunarodnih obaveza koje proističu iz procesa pristupanja EU, kao i stvaranje mogućnosti za korišćenje sredstava Zelenog fonda za kofinansiranje projekata koji se finansiraju iz sredstava pretpriступnih fondova EU i ispunjavanje uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova.

Kada kažemo Zeleni fond, treba istaći da se radi o budžetskom fondu koji služi za finansiranje svih projekata koji imaju veze sa zaštitom životne sredine. Dakle, fond je osnovan radi evidentiranja sredstava namenjenih finansiranju pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unapređivanja životne sredine. Ovi projekti uključuju zaštitu i poboljšanje kvaliteta vazduha, vode i zemljišta, šuma, kao i smanjenje uticaja klimatskih promena. Fond takođe služi kako bi finansirao uvođenje novih, čistih tehnologija kao i infrastrukture potrebne za unapređenje životne sredine, te da obezbedi stabilan sistem tretmana opasnog otpada.

Nažalost, prethodna, štetočinska vlast je uspela da u prethodnom periodu i ovaj fond ugasi, kao što je gotovo uspela čitav život u Srbiji. Naime, Fond je 2016. godine po drugi put osnovan, a fond pre njega ugašen je 2012. godine zbog zloupotreba, netransparentnog i lošeg poslovanja. Tokom rada fonda nije realizovano više 2.200 potpisanih ugovora i na taj način se stvorio dug od 5,5 milijardi dinara. Siguran sam da će ova odgovorna vlada i ministarstvo, te ostali nadležni organi preduzeti sve mere i aktivnosti u pravcu otklanjanja prepreka i slabosti koje su se manifestovale u dosadašnjem radu fonda, kako u pogledu većeg izdvajanja sredstava, njihovog namenskog korišćenja, pa do donošenja svih neophodnih podzakonskih akata koji će ga učiniti operativnim. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Matić.

Izvolite, kolega Matiću.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Zaštita životne sredine je verovatno tema koju nikako ne možemo da promašimo, jer sve naše delatnosti su praktično od uticaja na životnu sredinu. I time što sedimo danas ovde, mi grejemo ovu sredinu, udišemo kiseonik, praktično utičemo na kvalitet življenja i ovim našim bitisanjem ovde, a da ne kažem mnogim drugim stvarima koje se dešavaju van ove sale.

S obzirom na ograničeno vreme, ja ću biti direktan i molio bih ministra da, ako je moguće, komentariše. U opštini Koceljeva urađena je transfer-stanica za otpad, a to je prethodnica Regionalnom centru za upravljanje otpadom „Eko–Tamnava“ Ub. Već je druga godina otkako transfer-stanica praktično ne funkcioniše zato što nema mesto za odlaganje onog dela otpada koji se neće selektovati. Zato je vrlo bitno da Regionalni centar za upravljanje otpadom počne što pre da funkcioniše.

Tu je bilo dosta problema i to traje od 2006. godine, znači dvanaest godina, tu se dva ili tri puta duplirala dokumentacija itd. Mislim da se u poslednje vreme krenulo pravim putem, u smislu izrade određene dokumentacije, i da se stiglo do izrade izvođačke projektne dokumentacije. S obzirom da to obuhvata jedanaest opština iz tri okruga, na čelu sa gradom Valjevom, mislim da to nije tako mali prostor i da je to nešto ozbiljno, pogotovo što se nalazi u Kaleniću, na 75 hektara, u delu koji je devastiran zbog eksploatacije uglja. Nalazi se na površini od 75 hektara. Moja molba je, s obzirom na to da znam da je u Ministarstvo došao i državni sekretar s tih prostora i da je spreman da ponese određene aktivnosti zajedno s vama, očekujem da se to ubrza i da svi imamo dobit.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Jovica Jevtić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Maja Mačužić Puzić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Jevtić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ALEKSANDRA JEVTIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, poštovane kolege narodni poslanici, ono što sam juče zaboravila da kažem, što zbog treme što zbog neiskustva, a smatram da treba, jeste da mi je jako drago što je moj rad ovde u Narodnoj skupštini počeo baš upravo kada se radi o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine jer je to negde i moja oblast.

Naravno, drago mi je i moram sa zadovoljstvom da primetim da kada vi govorite o ovome, kako se zalažete i ta euforija prosto pokazuju da je pravi čovek na pravom mestu.

Dolazim iz Vrnjačke Banje, koja važi za jednu od najlepših banja, moram da budem neskromna, i danas može definitivno da se svrsta u rang sa svetskim, ne evropskim nego bukvalno svetskim banjama. Naravno, to nije bilo tako i bio je potreban veliki trud da se uloži u sve to, a za to je zaslužno i lokalno rukovodstvo, i Vlada Republike Srbije, koja je mnogo pomogla u poslednje vreme, i naravno građani Vrnjačke Banje.

Nije tako bilo. Desilo se pre par godina da je došlo do zagađenja jednog od mineralnih izvora, ukupno ih imamo sedam, i taj izvor Snežnik je bio zagađen. Ni dan-danas ne postoje tačne informacije zašto se to desilo, ali je to nešto što je podstaklo i lokalno rukovodstvo i resorno ministarstvo da se problem reši. Problem se naravno rešio, a to je dovelo do toga da sada postoji sanitarna zaštita izvora mineralnih voda, što je jako značajno.

To nije sve što je radilo lokalno rukovodstvo, još dosta stvari je rađeno upravo na temu zaštite životne sredine. Neke od tih su čišćenje vodotokova, reka, pravljenje određenih brana koje pomažu da ne dođe do poplava, izgradnja atarskih puteva, koji indirektno mogu uticati upravo preko tog dela, poljoprivrednog, na zaštitu.

Ono što sam htela na samom kraju reći, nadam se da će resorno ministarstvo imati negde u vidu da se i dalje ulaže u zaštitu životne sredine. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Dragana Kostić.

Da li neko želi reč?

Koleginice Kostić, izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, narodni poslanici, građani Srbije, za razliku od moje koleginice koja dolazi iz Vrnjačke Banje, ja dolazim iz Sokobanje, i za mene je moja banja najlepša.

Pored svih problema koje sam iznela, da Sokobanja ima problema sa zaštitom životne sredine, moja lokalna samouprava može i da se pohvali da od 1992. godine organizuje Bijenale ekološke karikature. Ovo bijenale poznato je po tome da je imalo čak preko 600 izloženih radova, bilo je 230 karikaturista iz čak 46 zemalja sveta. Katalog tih ekoloških karikatura nije trošak, ovo je izdatak za našu budućnost, za naš zdrav život u budućnosti. Nadam se da će i druge opštine shvatiti da svaki izdatak za ovakav katalog predstavlja nešto što će da probudi ekološku svest i da će, kao i Sokobanja, sprovesti ovakve manifestacije u praksi.

Pored Bijenala ekološke karikature, Sokobanja može da se pohvali i dečjim ekološkim festivalima, koji se organizuju svake godine. Cilj festivala je da se deca vaspitavaju u praktičnim ekološkim aktivnostima kroz sticanje novih saznanja i razmenu iskustava i tako neposredno utiču na stvaranje ekološke svesti i ekološki poželjnog ponašanja i doprinesu prevazilaženju postojećih problema.

Ove godine osnovna škola iz Sokobanje je uzela učešće na Republičkom takmičenju Eko-kviza „Prljavo ili čisto – nije isto“ i ekipa je zauzela četvrto mesto, što je svakako za pohvalu. To je pokazatelj da se u Sokobanji stvarno radi na buđenju ekološke svesti. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Izvolite, kolega Krivokapiću.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolegkinice i kolege, podneo sam amandman 2 na član 2. ovog zakona, kojim se dodaje stav 3. koji se odnosi na rast održivog ekološkog razvoja.

Pre svega ću da kažem da je očigledno da se suštinske izmene ovog zakona tiču ispunjavanja uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova i efikasnije obezbeđivanje sredstava iz Zelenog fonda za infrastrukturne projekte iz IPA fondova u oblasti zaštite životne sredine. Mišljenja sam da će predložene izmene veoma pozitivno uticati na korisnike tih sredstava.

Da bi jedna država koristila IPARD fondove, pored kvalitetnih projekata mora da ima jake institucije, što Srbija sada ima. Donošenjem zakona i reformama uspeći smo u prethodne četiri godine da našu državu vratimo na pravi put, put napretka i prosperiteta. Sve shvatamo i radimo krajnje ozbiljno i, upravo u tom cilju, usklađujemo zakonsku regulativu Republike Srbije s pravnim tekovinama EU u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena i jačamo institucionalne kapacitete za njeno sprovođenje.

Cilj je, pored toga, razvijanje i poboljšanje infrastrukture, naročito u oblastima upravljanja otpadom, upravljanja vodama i tretmana otpadnih voda u urbanim područjima.

Dakle, ove izmene Zakona su neophodne da bi se omogućilo korišćenje sredstava Zelenog fonda za kofinansiranje projekata koji se finansiraju iz sredstava pretpriступnih fondova EU, kako bi se na efikasan način osigurala održivost i stabilnost u finansiranju projekata u oblasti zaštite životne sredine.

Moram da naglasim da za sprovođenje izmena i dopuna ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije u odnosu na sredstva koja su već obezbeđena za rad službi inspekcije u Ministarstvu zaštite životne sredine. S druge strane, velika je korist koju Srbija može da dobije korišćenjem sredstava iz IPARD fondova indikativno opredeljenih do 2020. godine. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Igor Bečić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Stanislava Janošević.

Kolegkinice Janošević, izvolite.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, moram da izrazim zadovoljstvo zbog toga što je Zakon o zaštiti životne sredine na dnevnom redu. I treba da bude, ne samo zbog Poglavlja 27 već prvenstveno zbog nas samih.

Bili smo u situaciji da vaši prethodnici, ne želim da omalovažavam, ali prosto nisu imali sluha, niti vremena da se bave ovom oblašću. S obzirom na to da su taj problem, odnosno predmet zaštite životne sredine, samo gurali pod tepih, minut pažnje nisu mu posvetili, ja se pitam zašto, da li zato što nisu imali dovoljno razumevanja, volje, ali možda ni znanja, koje je svakako manjkalo. Drago mi je da smo mi u prilici da raspravljamo o tome zašto je ovo dobar zakon i da ćemo mi odrediti kako ćemo ubuduće postupati, pravimo plan.

Lepo je kada vidimo slike evropskih metropola koje su uređene, mi se negde gnušamo smeća u svom dvorištu, međutim, šta je to što preduzimamo i kako ćemo se voditi u budućnosti? Plan konačno imamo, imate apsolutan pregled stanja po gradovima, znam da imate katastar i da se vodite time, to je zaista sistemski odrađen posao. Imate dobru osnovu za nastavak rada i nadam se iskreno da će se probuditi odgovornost kod svih činilaca društva kako bismo obezbedili zdraviju životnu sredinu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Dragana Barišić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice Barišić.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

O važnosti donošenja ovog zakona zaista smo dosta čuli. Ovom prilikom bih se osvrnula na početak današnje sednice i neistine koje je gospođa Marija Janjušević iznela na svom „Fejsbuk“ nalogu. Naime, kolegica Marija Janjušević je danas na svom „Fejsbuk“ nalogu napisala da je naš profesor Miladin Ševarlić danas sve narodne poslanike podigao na noge. U poslednjoj rečenici gospođa Janjušević je istakla da je poslanica SNS-a Dragana Barišić dobacivala profesoru da je stoka dok je govorio o ovome.

Zaista je sramno da jedna žena, kolegica ovakve neistine istakne na svom „Fejsbuk“ nalogu. Ako poslanicama Đilasovog tajkunsko-ljotičevskog režima priliči da čupaju mikrofone, da vređaju kolege, da pljuju, da psuju bolesne majke, nijedna od mojih kolegica tako nešto ne bi uradila u ovom visokom domu.

Ono što sam istakla jutros, jesam dobacila kolegi Ševarliću, ali i rekla da je sramota da se stradanje našeg naroda i ova nesreća koja je nažalost zadesila ljude na auto-putu tokom jučerašnjeg dana koristi u dnevnopolitičke svrhe i pominje u ovom visokom domu. Svakog dana stradaju ljudi, i zaista je žalosno i zaista treba odati poštu, ali u nedostatku političkog programa, političkih argumenata i programa sopstvenih stranaka, iznositi ovakve neistine i vređati mene i moje kolegice i kolege, zaista je za svaku osudu. Ako neko nema program iza sebe i ako ne zna kako da pobedi na izborima, ne treba da se služi neistinama. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku ima narodni poslanik Miladin Ševarlić.

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Zahvaljujem, gospodine potpredsedniče.

Uopšte mi nije bila namera da izazivam bilo kakvu polemiku. Jutros sam smatrao osnovnom ljudskom, moralnom obavezom da zbog izuzetno velikog broja žrtava u toku jučerašnjeg dana i ovaj dom, Narodna skupština, oda počast i saučešće, kako ste vi jutros rekli u obrazloženju, porodicama poginulih.

O programima možemo da razgovaramo. Ja sam nestranački poslanik i ne mogu da odgovaram za postupke članova poslaničke grupe kojoj pripadam, odnosno, po ulasku u Parlament, Dverima i DSS-u. Ja sam nastupio kao nestranački poslanik, jedini sam poslanik bio sa ove strane Parlamenta, i sada i jutros, i zaista nije primereno. A to kako ste vi reagovali – ako ste vi reagovali, ja zaista nisam video ko je reagovao, ali sam čuo – to više govori o vama koji ste reagovali nego o meni.

Takođe, više je nego nepobitno da pored krivice učesnika u saobraćaju mora da postoji još nečija krivica, jer na auto-putevima gde je dozvoljena brzina 130 kilometara na sat, u vreme digitalizacije, kada iznad svakog auto-puta postoje semafori na kojima se daju dodatne informacije, zaista je mogla da se da informacija o tome da se nailazi na maglu. To imamo na svim auto-putevima izvan Srbije, kada krenete u Hrvatsku, Sloveniju, Austriju, Nemačku, Italiju itd. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Ševarliću, molim vas da ne dobacujete kolegama poslanicima.

Po Poslovniku, narodni poslanik Dragana Barišić.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem se, uvaženi predsedavajući.

Zaista nisam želela da... Povređen je član 107, dostojanstvo ove skupštine. Ne želim da ulazim u ovakve replike i u povrede, mislim da ovo nije trenutak. Zaista, velika tragedija za naš narod. Ali upravo sam želela da istaknem, sramotno je da kolege iz opozicije, iz tog tajkunsko-ljotičevskog saveza, nemaju svoj program i da se služe žrtvama. Tako je bilo i pre par dana kada su, nažalost, stradali radnici na mostu. Nesreće se dešavaju i u svetu i kod nas nažalost, ali sramotno je da se to koristi u dnevno-političkim prepucavanjima. To je ono što me zbolelo.

A i ovo, koleginica koja iznosi neistine. Nijednog trenutka, poštujući godine kolege koji je prethodno govorio, nisam izgovorila tu reč u ovom domu, niti imam nameru da je ponavljam, ali to govori o koleginici koja je, eto, i ovo sada tvitovala iz svog nekog saveza, gde već, iz svoje kancelarije, jer čitav dan je nismo videli na radnom mestu, za šta prima platu od građana Republike Srbije. A bori se, navodno, za Srbiju. Vidi se iz priloženog da je to propast i savez za propast Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Barišić, zaista ne mogu da procenim da li sam prekršio Poslovnik o radu Narodne skupštine.

Sa velikim delom vaše diskusije se slažem. Smatram da je velika sramota svakog od nas poslanika da tuđu nesreću i tragediju zloupotrebljava u političke svrhe.

Neću da ulazim u neke druge diskusije, pogotovo ne s ovog mesta, ali molim kolege poslanike da se uzdrže ili ograde od takvih pojedinaca. Nije izgovor – nisam znao, ne pripadam tom poslaničkom klubu ili ne pripadam toj političkoj stranci. Ono što smatram jeste da čovek treba da se ogradi ako je neka njegova dobra volja u nekom trenutku zloupotrebljena.

Isto tako, molim kolege poslanike da se uzdrže od komentara kada su takve nesreće i tragedije u pitanju ovde u Narodnoj skupštini, i prestanu više da okrivljuju političke protivnike za nesreće koje se dešavaju.

Još nešto, zamolio bih kolege poslanike da ne govore o nečemu o čemu nemaju pojma, jer i ja malo putujem i vozim automobil po Evropi pa znam kakva je signalizacija.

Da li želite, koleginice Barišić, da se Skupština izjasni? (Ne.)

Kolega Ševarliću, po kom osnovu ste se javili?

(Miladin Ševarlić: Spominjala me je.)

Koleginica Barišić je reklamirala povredu Poslovnika. Na povredu Poslovnika nemate pravo na repliku.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Izvolite, kolega Kneževiću.

BLAŽA KEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, kao što sam već govorio u prvom amandmanu, u Šapcu je pre nekoliko dana osvanula ekološka bomba, koju su gradske vlasti iza zidina JKP „Stari grad“ krile od građana Šapca. Kada je sve već izašlo na videlo, umesto da počnu sa raščišćavanjem legla zaraze, Nebojša Zelenović, gradonačelnik Šapca, započinje istragu ko je smeo da oda strogo čuvanu tajnu, sprovodeći neviđenu torturu nad radnicima.

Pre svega, obrušio se na svoje potčinjene jer je samo nekoliko dana ranije izdao naređenje svima u Gradskoj upravi da o Šapcu ne sme da se pojavi nijedna loša reč do 6. novembra, kada bi Nebojša Zelenović, uz asistenciju svog specijalnog savetnika Dušana Petrovića, trebalo da govori pred Savetom Evrope, naravno ponovo u negativnom kontekstu, o svojoj zemlji, baš onako kako je to učinio odlazeći u Peć, sedeći pod zastavom samoproklamovane, nepriznate države Kosovo, dajući im legitimitet.

Uvidevši da to više nije tajna, gradonačelnik Šapca Nebojša Zelenović počinje da se obračunava sa radnicima, koji rade u nemogućim uslovima, preko svojih potčinjenih Zorana Damjanovića i Miroslava Maksimovića, koji su se na najbrutalniji način obrušili na radnike. Ti radnici su samo radili po nečijem

naređenju. Čijem, videćemo, nadam se, posle nalaza republičke inspekcije. Takođe, videćemo po čijem se naređenju ti isti radnici teraju da rade prekovremeno, tako da im radni dan nekada traje do 17, 18 i 19 časova.

I tako, od čuvenih šabačkih poštenjačina iz gradske vlasti, koji stalno tvrde da ih neko proganja, šikanira i ugrožava, čine upravo suprotno – vrše neviđene represije nad radnicima, pritom ugrožavajući zdravlje građana Šapca. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Izvolite.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, danas kada govorimo o zaštiti životne sredine i unapređenju životne sredine, odnosno ekosistema, ne možemo a da ne govorimo pre svega o očuvanju ekosistema, o očuvanju zaštite životne sredine. Odnosno, da bismo nešto unapredili, prvo moramo da sačuvamo ono što postoji.

Kada se govori o biotopu, da uzmemo samo primer novog drveća koje se sadi, da li u vetrozaštitnim pojasevima ili na drugim lokacijama, bitno je i ono drvo koje je zasađeno pre pet, deset godina očuvati. Ne vredi ništa da sadimo novo ako ono prethodno ne čuvamo.

Takođe, što se tiče biocenoze, odnosno živog sveta koji živi u biotopu, veoma je bitno da svaka jedinka i biljnog i životinjskog sveta u krugu njihovog postojanja bude očuvana.

Kada govorimo o pticama u Srbiji, mi u Srbiji imamo oko 360 vrsta ptica, od kojih oko 40%, prema nekim evropskim standardima, treba da bude posebno zaštićeno. Dolazim iz Kikinde, koja je poznata kao najveće svetsko stanište sova ušara, tj. sova utina. Specifična je po tome što se sove ušare, odnosno sove utine gnezde zimi u samom centru grada, odnosno pešačkoj zoni, tako da smo prethodne zime imali 743 jedinke na trgu, a na samo jednom drvetu izbrojano je 145 jedinki.

Ovo je veoma značajno zbog toga što je, kao što sam rekla, svaka vrsta, i ptica i bilo koje druge životinje, bitna u lancu ishrane i uopšte lancu opstanka svih životinjskih vrsta. Deca u Kikindi su... Sve stanovništvo, ali pre svega deca su posebno edukovana o značaju ove vrste, a naši poljoprivrednici se raduju sovama ušarama koje dolaze u Kikindu zbog toga što one pojedju preko milion glodara godišnje i tako pomažu očuvanju useva. Svesni fenomena sove ušare u Kikindi, ona postaje naš zaštitni znak. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Studenka Kovačević.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Poštovani ministre, poštovane kolege, kao rezime svega dosad izrečenog na temu zaštite životne sredine, nameću se određeni zaključci – da je tema vrlo važna, da smo svi „za“ da učinimo sve da se prirodna dobra zaštite i da je ova vlada prva koja je načinila konkretne i značajne mere koje su direktno usmerene na sprečavanje daljeg ugrožavanja životne sredine i očuvanje biološke ravnoteže. Još jednom podvlačim, ekološka odbrana treba da bude trajna obaveza svih članova društva. Ako svako u lancu ispoštuje svoju ulogu koja je važna u sprečavanju opasnosti i rizika, onda možemo reći da smo odgovorna nacija, koja reaguje na sve češća upozorenja prirode.

U Boru smo nakon obezbeđenog čistog vazduha ušli u izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju kolektora i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u slivu Borske reke. Radi se o iznosu od oko 26.000.000 dinara i u ovom projektu jednim delom učestvuje i Republika. Dakle, planira se izgradnja fabrike za preradu otpadnih voda, planira se rekonstrukcija 25 kilometara podzemnih sistema za vodosnabdevanje grada Bora pijaćom vodom i izgradnja sistema za prihvrat atmosferskih voda. S obzirom na to da je projektom predviđeno i uvođenje treće visinske faze odnosno zone, to označava ogromnu uštedu električne energije koju sada potrošimo za dovođenje pijaće vode do delova grada na najvišoj koti. Osim toga, značajno će biti smanjeni i gubici vode u podzemnom sistemu, koji trenutno iznose čak 65% zbog zastarelosti mreže.

Još jedan veliki projekat je izrada projektno-tehničke dokumentacije za regulisanje otpadnih voda iz naselja Metalurg u Boru, u slivu Brestovačke reke. Vrednost ovog projekta je oko trideset miliona dinara. Zaista krupni koraci, koji će nam doneti velike benefite.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Da li neko želi reč?

Kolega Bogatinoviću, izvolite.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre Trivan sa saradnicima, još jedan ekološki resurs koji poseduje grad Leskovac, pored centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, jeste svakako Regionalna sanitarna deponija Željkovac. Komunalni otpad se organizovano prikuplja i iznosi iz grada Leskovca sa 80% teritorije naselja na teritoriji grada.

Za sakupljanje i odlaganje čvrstog komunalnog otpada na teritoriji grada Leskovca, kao i Jablaničkog okruga, zadužena je kompanija „Por“ Leskovac, preduzeće formirano od strane austrijske kompanije „Por, Verner i Veber“ i

Grada Leskovca, kao javno-privatno partnerstvo. Formiranjem ovog preduzeća organizovano sakupljanje i odvoženje komunalnog čvrstog otpada umnogome je poboljšano. Komunalni otpad se odvozi posebnim vozilima i odlaže na Regionalnu sanitarnu deponiju Željkovac.

Sanitarna deponija Željkovac, kojom upravlja *PWW d.o.o.* Leskovac, deo je Nacionalne strategije upravljanja otpadom kojom je predviđeno da se u Republici sagradi 29 regionalnih deponija, 44 sabirne stanice, 17 reciklažnih centara. Sanitarna deponija Željkovac izgrađena je po najvišim ekološkim standardima, a prostire se na površini od 80 hektara, sa zaštitnim pojasom površine 30–40 hektara.

Izgrađen je centar u kome se vrši selekcija prikupljenog komunalnog otpada. U skladu sa Nacionalnom strategijom o upravljanju otpadom i Zakonom o upravljanju otpadom, Grad Leskovac je izradio lokalni plan upravljanja otpadom, koji definiše preduslove za održivi integralni sistem upravljanja otpadom za dugoročni period od deset godina.

Aktivnosti koje Grad Leskovac sprovodi a doprinose uspostavljanju saradnje između lokalne samouprave i javnosti kao i jačanju ekološke svesti građana, a na osnovu Arhuske konvencije i seta nacionalnih zakona iz oblasti zaštite životne sredine, jesu: saradnja s obrazovnim institucijama, organizovanje tribina, okruglih stolova i seminara...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega.)

Ali najbitnija akcija jeste akcija čišćenja divljih deponija na teritoriji grada Leskovca, koja se sprovodi od septembra 2013. godine i ukupno je očišćeno 250 lokacija i odneseno preko 3.000 tona čvrstog komunalnog otpada.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Goran Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Jovan Palalić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Mirko Krlić.

Kolega Krliću, izvolite.

MIRKO KRLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Razvoj ekosistema i uopšte životne sredine umnogome zavisi od sinergije sa poljoprivredom, vodoprivredom i šumarstvom. To smo čuli u današnjoj raspravi mnogo puta i ta kompatibilnost u stvari jeste suština napretka, a za napredak su potrebne pare. Mi moramo iskoristiti sve raspoložive fondove, pretpristupne, o čemu govori zakon, i IPARD i sva druga finansijska sredstva, kako bismo do tog napretka došli.

I pored opšte svesti i pored savesti, pojave se oni koji bi da zloupotrebe i ovo pitanje i da zbog svojih političkih kombinacija sve vrate unazad.

Pre nekoliko dana smo u ovom parlamentu imali u formi pitanja Vladi... Koleginica koja nažalost nije ovde, voleo bih da je tu, pokrenula je problem „dobrovoljačkog sela“, Banatskog Karađorđeva. Za vašu informaciju, radi se o selu boraca, uglavnom ličkog i crnogorskog porekla, koji su žrtvovali svoje živote, žrtvovali svoju mladost da bi iz Amerike došli na Solunski front. Oni su ti dobrovoljci koji su se prvi popeli na Kajmakčalan pod komandom vojvode Vuka u Drinskoj diviziji. Pola njih se nije vratilo, ostavilo je kosti tamo i, zaista, svako oduzimanje zemlje od tih dobrovoljaca bio bi greh i veliki zločin.

Naravno, ne radi se o tome, ta zemlja jeste kupljena krvlju i hrabrošću, ali ovde se radi o odluci o komasaciji koja je doneta 2011. godine; tada SNS nije bila na vlasti, ali ja ne kritikujem DS i one koji su to doneli. Bilo je potrebno da se ukрупni posed. Bilo je potrebno da se omogući navodnjavanje, da se naprave novi sistemi, bilo je potrebno da se krene u novu proizvodnju, i to vezuje za ovaj zakon da bismo bili kompatibilni sa svim fondovima koje tu treba iskoristiti.

Naravno, od 1.050 učesnika u komasaciji, bilo je svega pedeset prigovora i nikome nije zamenjena zemlja bez ličnog potpisa. Samo ću na kraju da kažem da se pitam gde su granice ljudske zlobe i zavisti.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Bojanić.

Kolega Bojaniću, izvolite.

ZORAN BOJANIĆ: Hvala, uvaženi predsedavajući.

Pre nego što nastavim tamo gde sam danas stao na završetku drugog amandmana, to je edukacija i obrazovanje na polju ekologije, koleginice su pokrenule jednu vrlo lepu temu – koja je najbolja banja u Srbiji. Odgovoriću im: najbolje srpske banje, Vrnjačka, Bogutovačka, Mataruška, Gornja Trepča, Sirčanska banja, nalaze se u najbližoj okolini grada Kraljeva, tako da smo sve rešili.

Sedamdesete godine su bile vrlo značajne za promenu pogleda svih zemalja, odnosno celog sveta na pitanje ekologije, tako da su upravo 1971. godine UN organizovale Prvu međunarodnu konferenciju o ljudskoj okolini, koja je donela zaključak da je nivo narušene ravnoteže između čoveka i okoline dramatičan. Sledeće, 1972. godine, održana je Prva konferencija UN o zaštiti ljudskog okruženja i rođen je Program UN za okolinu, UNEP. Iz ovoga je osamdesetih godina rođena ideja o održivom razvoju. Najkraće moguće tumačenje tog termina održivog razvoja, koji ja pominjem u svim svojim izlaganjima u poslednje vreme, jeste – ne uzimajte više od prirode nego što sama priroda može da obnovi. I, tada je obuhvatio samo ekološku dimenziju održivog razvoja. Nakon toga, 1983. godine formirana je Komisija UN za okolinu i

razvoj. Dokumentom kojim je ona nakon četiri godine rada donela koncept održivog razvoja je proširen povezujući ekološka pitanja očuvanja prirode sa svim ostalim pitanjima. Nastaviću po sledećem amandmanu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Živan Đurišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Đurišiću, izvolite.

ŽIVAN ĐURIŠIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, podneo sam amandman na član 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o životnoj sredini i on glasi: „U članu 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, kojim se vrše izmene u članu 90v Zakona o zaštiti životne sredine, dodaje se novi stav 3, koji glasi: 'Odredbama ovog zakona podstiče se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na poboljšanje održivog ekološkog razvoja'.“

U članu 2. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine vrše se izmene i dopune u članu 90v stav 1. tako što se tačka 21) menja i glasi: „21) pripremu i sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz pretpristupne pomoći Evropske unije u skladu sa članom 89. st. 3. i 4. ovog zakona, kao i nepredviđenih troškova vezanih za realizaciju tih projekata“.

Takođe, dodaje se nova tačka 21a) koja glasi: „21a) sufinansiranje projekata koji se finansiraju iz međunarodne razvojne pomoći i drugih finansijskih izvora koji zahtevaju sufinansiranje“.

Inače, član 90v Zakona o zaštiti životne sredine propisuje u koje se sve namene mogu koristiti sredstva Zelenog fonda u skladu s ovim zakonom, Nacionalnim programom zaštite životne sredine i strateškim dokumentima, kao i obavezu korisnika da se ova sredstva koriste namenski, na način i u rokovima utvrđenim ugovorom o korišćenju sredstava.

Srpska napredna stranka ovim zakonom i izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, kao i doslednom primenom važećeg zakona ispunjava svoj programski zadatak očuvanja i unapređenja životne sredine, s obzirom na prethodni neodgovorni odnos prema životnoj sredini i nepoštovanje propisa, što je za posledicu imalo ugrožavanje prirodnih dobara i zanemarivanje učešća građana u procesu donošenja odluka o životnoj sredini.

U danu za glasanje glasaću za ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Stanija Kompirović.

Koleginice Kompirović, izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, po svojoj prirodi životna sredina prevazilazi političke i pravne okvire i granice koje

je stvorio čovek. Osnovni cilj jeste da se poboljša kvalitet životne sredine, zaštiti zdravlje ljudi, postigne mudro i racionalno korišćenje prirodnih resursa i unaprede mere za rešavanje globalnih problema.

Moramo uložiti napor da podignemo nivo javne svesti, da koristimo resurse na najefikasniji način i da iskorenimo štetno ponašanje, da buduće generacije ne bi bile lišene onog što im pripada. Zato radimo i moramo raditi na ispravljanju nastale štete i na sprečavanju uništavanja životne sredine. Sve oblasti, kao što su poljoprivreda, energetika, saobraćaj, u potpunosti uzimaju svoje učešće po pitanju životne sredine i odluka o finansiranju životne sredine.

Osnivanjem Zelenog fonda dodeljuju se sredstva korisnicima u cilju zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine i zaštite, poboljšanja, očuvanja vazduha, vode, zemljišta, šuma i smanjenja uticaja klimatskih promena. Obezbeđenje i očuvanje životne sredine, zaštita prirodnih resursa i voda, stvaranje zelenih površina s ciljem da građani žive u bezbednoj i zdravoj životnoj sredini, to je cilj naše vlade i ona radi na tome.

Amandman koji sam podnela na predlog ovog zakona, na član 2, ide u pravcu sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na zaštitu prirodnih dobara. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Jolović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Borka Grubor.

Koleginice Grubor, izvolite.

BORKA GRUBOR: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, velika degradacija životne sredine u Podrinju nastala usled oštećenja brane na jalovištu Rudnika Stolica u Kostajniku dogodila se 2014. godine, u vreme velikih poplava. Jalovište, na kome se nalazi oko 1,2 miliona tona rudnog otpada, usled prevelike količine vode koja se akumulirala u okviru jalovine, dovelo je do popuštanja stabilnosti brane i izlivanja preko 100.000 metara kubnih mulja od jalovišta u potok Kostajnik, dalje u reku Korenitu, Jadar, Drinu, Savu. Nizvodno od jalovišta poplavni talas je prekrrio površinu zemljišta širine između 50 i 75 metara, sa sedimentnom naslagom 5–10 centimetara.

U uzorcima površinskih voda nizvodno od jalovišta utvrđeno je postojanje velike koncentracije arsena, cinka, bakra, hroma, olova, nikla. Rezultati analize uzorka poljoprivrednog zemljišta i mulja u neposrednoj blizini udesa pokazali su ekstremno visoke koncentracije arsena, olova i cinka. Time su bili narušeni ne samo flora i fauna ovog kraja već i zdravlje oko 15.000 građana, čije su kuće, dvorišta i imanja pretrpeli veliku štetu u toj ekološkoj katastrofi.

Brana je sanirana sredstvima iz Fonda solidarnosti EU za finansiranje hitnih operacija i operacija oporavka, koje su nastale kao posledica katastrofe izazvane velikim poplavama u Republici Srbiji, u vrednosti 219.000.000 dinara. Vlada Japana je finansirala izradu projektne dokumentacije u vrednosti od 200.000 dolara. Ja im se ovom prilikom zahvaljujem.

A posebno se zahvaljujem našem predsedniku gospodinu Aleksandru Vučiću, koji vraća život u Podrinje dovođenjem kineske kompanije „Mint“ u Loznicu, koja će investirati sto miliona evra u novu fabriku i otvoriti hiljadu novih radnih mesta.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolegice.)

Ova kompanija je jedan od svetskih lidera u oblasti dizajna, proizvodnje i prodaje kako strukturnih tako i dekorativnih delova za automobile. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Mijatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolegice.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolege i kolegice narodni poslanici, moj amandman odnosi se na zaštićena prirodna dobra. Međutim, pre nego što budem govorila o zaštićenim prirodnim dobrima ne mogu a da se ne osvrnem na ekološki aspekt koji šume imaju u Republici Srbiji, a uopšte i na području čitave planete. Da šume imaju tako veliki značaj, govori i činjenica da su šume u stvari pluća naše planete jer su najveći proizvođač kiseonika. Pošumljavanje i stvaranje novih šumskih zasada i te kako je značajno s aspekta klimatskih promena, koje su inače i naglašene u Preporuci održivog razvoja do 2030. godine, gde je jedan od predloženih načina borbe protiv klimatskih promena upravo pošumljavanje.

Ovde moram da naglasim jednu konferenciju koja se odnosila na klimatske promene i vaše istupanje na toj konferenciji u kome ste istakli značaj pošumljavanja u cilju sprečavanja negativnih posledica klimatskih promena. Moram da naglasim da je u okviru te konferencije, a u okviru mehanizma saradnje Kine sa zemljama centralne i istočne Evrope, kineski predstavnik, a u pitanju je zamenik direktora državnog administratora za šumarstvo, naglasio značaj bilateralne saradnje sa zemljama Istočne i Centralne Evrope upravo kroz saradnju naučnoistraživačkih institucija, odnosno saradnju fakulteta i drugih instituta koji se bave zaštitom i unapređenjem životne sredine.

Proširivanje naučnoistraživačke saradnje izvan granica Srbije, a posebno sa Kinom, koja je na globalnom nivou...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolegice.)

... Jedan od naših najznačajnijih partnera, svakako će doprineti unapređenju životne sredine i u Republici Srbiji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Sandra Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Vujadinoviću.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Intencija mog amandmana je da ukaže na potrebu očuvanja retkih biljnih i životinjskih vrsta, uz istovremeni doprinos ukupnom razvoju Republike Srbije.

Ministre, vi verovatno znate da je u novembru prošle godine potpisan jedan trojni ugovor između grada Subotice, Ministarstva građevinarstva i nemačke KFW banke. Tema ugovora je donacija od šest i po miliona evra, a cilj je tom donacijom rešiti višedecenijski problem vode u jezeru Palić. To je višedecenijski ekološki i razvojni problem, koji opterećuje i Suboticu i čitav sever Bačke. Ceo proces nadgleda jedna austrijska konsultantska kuća, koja je pre samo mesec dana dala veoma pozitivne ocene dosadašnjeg rada na projektu.

Inače, rad na tom projektu podrazumevao je i eksproprijaciju obalskog područja, tj. priobalnih parcela na jezeru Palić. Taj posao je završen negde u 80%, a napomenuću vam da pre nego što je sadašnji gradonačelnik sa svojim timom preuzeo taj projekat nismo imali nijedan rešen slučaj u postupku eksproprijacije. Plan je do kraja godine izabrati izvođača za izgradnju kanalizacione mreže, izgraditi biciklističku stazu oko jezera Palić, koja će u stvari predstavljati svojevrsnu tampon-zonu koja će sprečavati ulivanje štetnih materija s okolnih oranica u jezero Palić. Time će doći do rešenja tog višedecenijskog problema.

Zašto vam sve ovo pričam? Ovo je jedan očigledan primer kako odgovornim ponašanjem i odgovornim pristupom možete rešavati višedecenijske probleme. Ovaj problem je vezan za vaš delokrug rada, to je jedan ekološki problem, a istovremeno, svakako, i razvojni problem za Suboticu. A pošto je i ovaj zakonski predlog koji je danas pred nama jedan iskorak u tom pravcu da rešavamo višedecenijske probleme, mi ćemo u danu za glasanje podržati vaš zakonski predlog.

Moj amandman je samo u funkciji dodatnog pojašnjenja člana 2. ovog zakona. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Trivan.

GORAN TRIVAN: Poštovani poslanici, Palić je jedan od naših najlepših bisera koje imamo u Srbiji, i vi ste samo dotakli delić onoga zbog čega je on važan.

Vaše kolege su dolazile kod nas a ja sam, razume se, mnogo puta bio tamo, u različitim prilikama. Predugo to traje, za moj ukus. Videvši da je nova administracija u Subotici vrlo agilno pristupila rešavanju ovih problema, i ne samo ovih koje ste rekli, jer ste to, čini mi se, vrlo skromno spomenuli, moram da kažem da je Ministarstvo životne sredine spremno da pomogne i finansijski sve ono što tamo budemo mogli da pomognemo zato što Palić, rekao sam, ima izuzetan značaj. Kad smo kod toga, pozdravite kolege tamo, razume se.

Kada smo kod ovoga, pitanje za koje sam čekao trenutak da odgovorim i kažem informaciju vezano je za Kalenić, za Ub. Kalenić je jako važan i ono što je bilo sporno u Kaleniću, to je bilo pitanje lokacije, koja ima svoje prednosti i mane. Ja sam praktičan čovek i mislim da je moguće sve to rešiti na ovaj ili onaj način. Formirao sam posebnu grupu koja se bavi samo Kalenićem, vezano za izradu projektnog zadatka, kako bi se regionalna deponija što pre izgradila, što će se desiti i što će uključiti ne samo deponovanje tog materijala već i tretman otpada.

Ono što je za vas važno, to je da ćemo izgradnju transfer-stanica podržati kroz finansiranje projektno-tehničke dokumentacije i kroz finansiranje izgradnje. Ima još delova Srbije koji su izuzetno važni, to se podrazumeva. Planirana je izgradnja devet transfer-stanica, među kojima ste i vi, razume se. Hoću da vam kažem da su obezbeđena sredstva za projektno-tehničku dokumentaciju za transfer-stanicu u ovoj godini, a kofinansiraćemo radove sledeće godine, dakle radimo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Tanja Tomašević Damnjanović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNJANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolege i koleginice narodni poslanici, pitanje životne sredine jeste pitanje budućnosti naše zemlje i svi moramo zajedno raditi na rešavanju tih pitanja.

Nacionalni ciljevi u ovoj oblasti postoje i prioriteti jesu otpadne vode, komunalni otpad, remedijacija zemljišta i pošumljavanje. Mnogi uzimaju životnu sredinu zdravo za gotovo, ali pritisak na ograničene resurse planete Zemlje rastu neviđenom brzinom. Moramo uložiti napor da podignemo nivo

javne svesti, da koristimo resurse na efikasniji način i iskorenimo štetno i rasipničko ponašanje.

Naše ponašanje zadaje planeti Zemlji velike zadatke. Tokom 20. veka svet je povećao potrošnju fosilnih goriva dvanaest puta i koristi se trideset četiri puta više materijalnih resursa. Potražnja za namirnicama, hranom za životinje i vlaknima može porasti za 70% do 2050. godine. Ako nastavimo da koristimo resurse trenutnom stopom iskorišćenja, buduće generacije će biti lišene onoga što im po pravu pripada, a to je zdrava životna sredina. Zato osnovni ciljevi treba da budu poboljšanje kvaliteta životne sredine, zaštita zdravlja ljudi, postizanje mudrog i racionalnog korišćenja prirodnih resursa i unapređenje međunarodnih mera za rešavanje globalnih ili regionalnih problema u zaštiti životne sredine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Vujić.

VOJISLAV VUJIĆ: Uvaženi predsedavajući, gospodine ministre, apsolutno se slažem sa svojim prethodnicima i manje-više sa svima koji su danas na različite načine pričali o ekologiji. To je stvar o kojoj ne može krovnu brigu da vodi samo resorno ministarstvo, već je stvar koja mora da se spusti duboko na nivo lokalnih samouprava, kao kada neko treba da sredi svoje dvorište. Ja tako doživljavam svaku lokalnu samoupravu, koja treba da da svoj maksimum. Naravno, ekologija nije samo stvar opšte kulture, ekologija ima određenu cenu, pogotovo kada je u pitanju prikupljanje smeća, formiranje različitih deponija i njihovo održavanje.

Kažem da se slažem sa većinom kolega koje su danas o ovome komentarisale, ali moja koleginica iz Vrnjačke Banje, koju cenim, uvažavam i poštujem, danas je rekla da Vrnjačka Banja može da se pohvali kada je ekologija na dnevnom redu, kako smo dobri itd. Nažalost, ja to moram da kažem jer sam isprovociran, ne slažem se s tim, jer se deponija u Vrnjačkoj Banji nalazi na obali reke Morave. Znači, apsolutno je neuređena (nemam sada tu fotografiju) i posle svake kiše ili malo veće vode sva ta voda se povlači i zajedno sa Moravom ide ka Trsteniku.

Ne može neko da mi kaže da je zaslužno opštinsko rukovodstvo. Ja u Vrnjačkoj Banji jesam opozicija, ali konstruktivna, i ne mogu da prihvatim da predsednik Opštine u vremenu štednje kupuje luksuzni automobil za svoj kabinet, a za jedno ozbiljno pitanje kao što je deponija nikada nemamo dovoljno novca.

(Vjerica Radeta: Ulaže u sopstvenu zgradu.)

To ne mogu da komentarišem, koleginice.

Znači, što se tiče naše poslaničke grupe, mi ćemo da podržimo sve ove zakone, jer su apsolutno ispravni, normalni. Žao mi je što i ranije nisu bili na dnevnom redu, ali, prosto, takva je situacija.

Kada kažem da sam konstruktivna opozicija, ja sam preko predsednika svoje stranke uspeo da obezbedim jednu donaciju, jedno vozilo za prikupljanje i deponovanje otpada o kome pričam. Ali se i dalje ne slažem sa pričom da to treba da se prosipa na obalu reke Morave, a kao direktnog krivca za to vidim upravo opštinsko rukovodstvo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku reč ima Krsto Janjušević.

Izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Član 107, dostojanstvo.

Smatram da ovde nije tema i tema ekologije da li je predsednik neke opštine kupio skupocen automobil. Želim da kažem da Boban Đurović u Vrnjačkoj Banji radi sjajan posao. Uvaženi kolega je verovatno to posmatrao iz nekog drugog ugla, ali u toj opštini budžet je 2012. godine bio 518.000.000, 2017. godine 900.000.000. Imamo nedavno otvorene nove turističke kapacitete i potencijale i smatram da čoveka koji na takav način vodi opštinu ne smemo ovde da opisujemo kroz kupovinu nekakvog automobila. Idemo redom, pa kad dođemo do tog automobila, da sve saberemo, podvučemo, pa da onda neko izvlači zaključke o radu u Vrnjačkoj Banji i o Bobanu Đuroviću. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite da se u danu za glasanje Narodna skupština izjasni povodom povrede Poslovnika? (Ne.)

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Ne znam zašto je kolega malopre intervenisao po povredi Poslovnika, ja govorim na osnovu člana 27. stav 1.

Znate, da neko na ovaj način pokušava da brani nekog predsednika opštine, pogotovo kada brani neodbranljivo, to jednostavno niti ima veze sa Poslovníkom, niti ima veze s onim što je kolega pre njega govorio.

Da li je Vrnjačka Banja imala najveći budžet? Imala je. Pa to i jeste tragedija – najveći budžet, a pitanje je gde je potrošen. Govorili smo o Vrnjačkoj Banji i kroz ove amandmane i u načelnoj raspravi. U Vrnjačkoj Banji sedam hektara najlepšeg dela parka prodato je privatniku. U Vrnjačkoj Banji taj Boban pravi zgrade...

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Radeta, vi već koristite povredu Poslovnika kao repliku.

VJERICA RADETA: Isto kao malopre kolega po povredi Poslovnika. Nemojte, molim vas, Arsiću. Na isti način kako je kolega Krsto Janjušević po povredi Poslovnika objašnjavao zašto nije gospodin kolega pre njega govorio istinu o Vrnjačkoj Banji, ja sad govorim kako on nije govorio istinu o Vrnjačkoj Banji. Potpuno identično.

PREDSEDAVAJUĆI: A vi ste iz Vrnjačke Banje?

VJERICA RADETA: A moram biti iz Vrnjačke Banje? Ja sam narodni poslanik.

PREDSEDAVAJUĆI: Ne morate.

VJERICA RADETA: Ja sam narodni poslanik i svojim očima sam videla i te zgrade koje pravi predsednik Opštine. I u APR-u svako može da vidi da je njegova firma bila vlasnik tih objekata. Pa kad su mu rekli da to nije dobro, on je promenio vlasnika u APR-u, ali APR ne briše podatke, vrati se nazad, vidi se početno predsednik opštine.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Radeta.

VJERICA RADETA: Dakle, nemojte braniti neodbranljivo, molim vas.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Aleksandra Jevtić.

ALEKSANDRA JEVTIĆ: Prvo, smatram da ovo nije mesto, pričamo o ekologiji i zaštiti životne sredine, za neke lične sukobe koje imate sa predsednikom Opštine Vrnjačka Banja Bobanom Đurovićem. To što imate na lokalnom nivou treba da zadržite na lokalnom nivou, a da ovde rešavamo neka druga pitanja.

PRESEDAVAJUĆI: Samo navedite član Poslovnika, koleginice.

ALEKSANDRA JEVTIĆ: Replika.

PRESEDAVAJUĆI: Ne možete repliku da dobijete.

ALEKSANDRA JEVTIĆ: Zašto ne može?

PRESEDAVAJUĆI: Ne možete repliku da dobijete.

Zamolio bih kolege narodne poslanike koji su ujedno odbornici po jedinicama lokalne samouprave da probleme iz svojih lokalnih samouprava kao narodni poslanici ne prenose u Skupštinu.

(Aleksandar Martinović: Pomenuo je ženu, da ne govori istinu.)

Ja nisam čuo da je spomenuo imenom i prezimenom.

Ali pre toga imam povredu Poslovnika.

Zatražite, koleginice, reč. Daću vam pravo na repliku.

Izvolite.

ALEKSANDRA JEVTIĆ: Naravno. Mislim da definitivno imam dovoljno argumenata da kažem.

Prosto, ja ne mogu da nabrojim šta je sve od 2012. godine urađeno u Vrnjačkoj Banji. Totalna promena, od infrastrukture... Poslednje što je rađeno je obnova Doma zdravlja, koji fenomenalno izgleda, znači ne samo odokativno, nego je urađen i što se tiče izolacije i svih tih detalja. Što se tiče obnove parka, fontana, trga, uređenja trga, ja prosto ne želim da sad ne pomenem nešto i dam manje značaja tome.

Ali kažem da me prosto iznervirao stav kolege koji je neki lični sukob stavio u prvi plan, mislim da za to nije ni vreme ni mesto. A najružnije od svega je što smo oboje iz Vrnjačke Banje i vrlo dobro smo svesni kako Banja danas izgleda. Ja nigde nisam pogrešila, Banja stvarno svetski izgleda. Ljudi koji su bili nekih ranijih godina danas verovatno ne bi prepoznali kako Banja izgleda.

Ja sam ponosna na to što dolazim iz Vrnjačke Banje, ponosna sam na rukovodstvo Opštine Vrnjačka Banja, šta su sve uradili.

Ne znam zašto se kolega javlja za tu povredu i kažem da je jako ružno i da me je prosto sramota kada slušam raspravu u Skupštini Vrnjačke Banje, prosto me sramota zbog nekih komentara koje kolege upućuju jedan drugom, a smatram da nije ni vreme ni mesto.

Što se tiče tih sedam hektara, koliko ste već pomenuli (ne znam iskreno, malo me sve ovo iznerviralo), to nije tačno. Nije tačno zato što je prodato zemljište koje se nalazi ispod određenih objekata. Ja sad ne bih da baratam nekim ciframa, ne znam tačnu cifru, ali mislim da se radi o dva-tri ara, koje je moralo iz razloga što su ti objekti koji su bili na tom zemljištu morali da se legalizuju...

Prema tome, mislim da baratate... Prvo, niste iz Vrnjačke Banje, ne znam odakle vam ta informacija i nemojte da baratate neproverenim informacijama o prodaji sedam hektara parkovskih površina. Znači, to je vraćeno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice.

Sada, u skladu sa članom 112. Poslovnika, određujem pauzu u trajanju od pet minuta.

(Posle pauze.)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Nastavljamo sa radom.

(Vjerica Radeta: Po Poslovniku.)

Bila je pauza, nisam mogao da prekršim Poslovnik.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik dr Desanka Repac.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Izvolite.

RADOVAN JANČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, gospodine ministre, predložene izmene i dopune, kao i dostupnost u korišćenju sredstava pretprijetnih fondova EU imaju za cilj da podstaknu razvoj novih privrednih subjekata, veću tržišnu konkurenciju, posebno kod privrednih grana povezanih sa realizacijom infrastrukturnih projekata u oblasti životne sredine i poljoprivrede. Ove mere doprineće bržem razvoju naše poljoprivrede, koja sa povezanim granama predstavlja stub naše privrede i od koje u velikoj meri zavisi sveukupni razvoj Srbije.

Na oblast poljoprivrede, vodoprivrede, saobraćaja, zaštite zemljišta od erozije, zaštite sredine i biodiverziteta, ali i na stvaranje mikroklimatskih uslova utiču vetrozaštitni pojasevi. Dok su u Evropi gotovo obavezni, u vojvođanskim ravnicama ne postoje iako su u periodu od 2000. do 2012. godine, u Vojvodini do 2016. godine, izdvajana sredstva za njihovo podizanje. Ne postoje zato što

je i ovo bio projekat bivšeg režima za pljačku budžeta opština, Pokrajine i Republike, baš kao i kod projekta „Očistimo Srbiju“.

Boreći se navodno za podizanje nivoa zaštite i uređenje životne sredine, u Novom Kneževcu su fiktivno zapošljavani poljočuvvari i eko-redari, podizani vetrozaštitni pojasevi bez sadnica, uklonjene divlje deponije sa poljoprivrednog zemljišta (bez mašina i prevoznih sredstava), sve to sa njima povezanim licima i preduzećima, bez konkursa i javnih nabavki. O svemu ovome obavešteni su nadležni organi.

A da se danas zaštititi životne sredine u mojoj opštini poklanja posebna pažnja govori podatak da je za dve godine izgrađeno reciklažno dvorište, da je sa poljoprivrednog zemljišta uklonjeno šest i po hiljada tona smeća i da je u vodovodnu mrežu i sistem za prikupljanje otpadnih voda uloženo više od 150.000.000 dinara. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Ovim bismo završili sa današnjim radom.

Nastavljamo sutra u 10 sati.

(Sednica je prekinuta u 18.30 časova.)